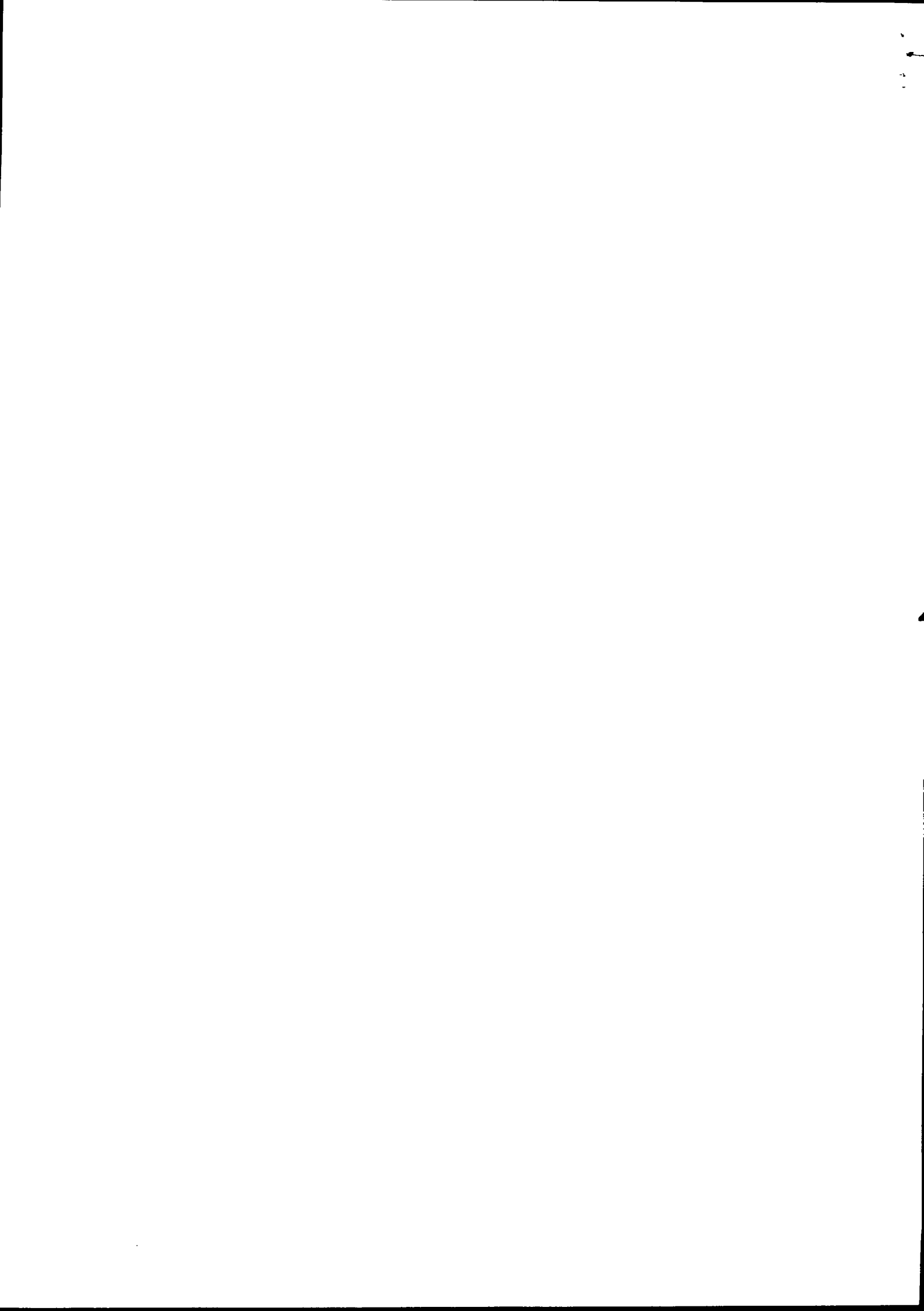

Rapport om opkvalificering af tolke og kvalitetssikring af tolkeydelser i staten

*Udarbejdet af en tværministeriel arbejdsgruppe om
opkvalificering af tolke og kvalitetssikring af tolkeydelser under
Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration*

København, oktober 2004

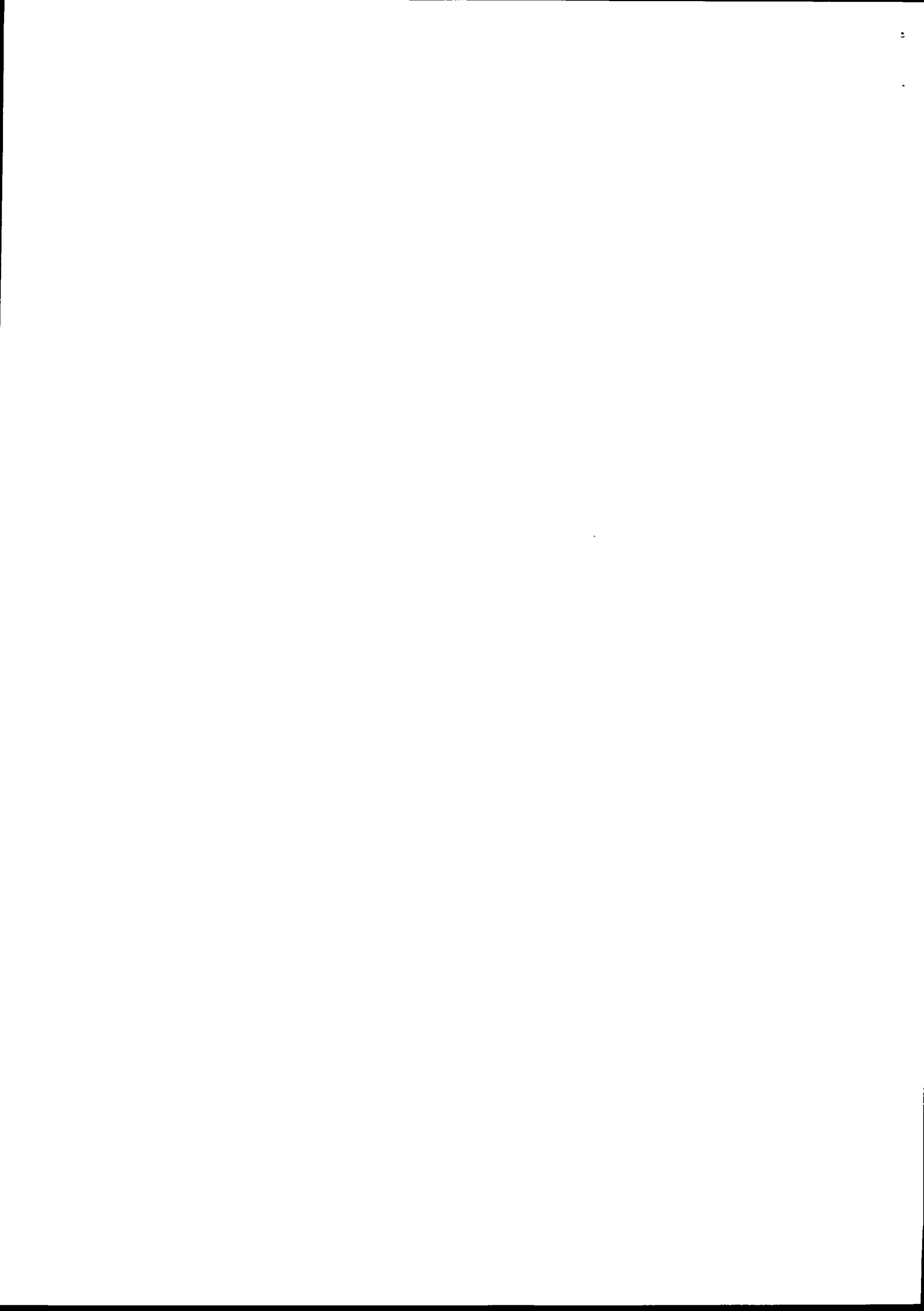
KAPITEL 1. INDLEDNING.....	4
1.1 BAGGRUND	4
1.2 RESUMÉ OG INDSTILLING	5
KAPITEL 2. ANVENDELSE OG FORBRUG AF TOLKE INDEN FOR DE BERØRTE OMRÅDER...7	7
2.1 RIGSPOLITIETS TOLKEOVERSIGT	7
2.2 ANVENDELSE AF TOLKE	8
2.2.1 ANVENDELSE AF TOLKE INDEN FOR JUSTITSMINISTERIETS OMRÅDE	8
2.2.2 ANVENDELSE AF TOLKE INDEN FOR INTEGRATIONSMINISTERIETS OMRÅDE.....	9
2.3 UDGIFTER TIL TOLKNING	9
2.3.1 SPROG	10
2.3.2 TAKSTER	10
KAPITEL 3. ADMINISTRATIONSGRUNDLAGET (DET RETLIGE GRUNDLAG) FOR BRUGEN AF TOLKE.....	12
3.1 INDLEDNING.....	12
3.2 POLITIET	12
3.3 KRIMINALFORSORGEN	14
3.4 DOMSTOLENE.....	15
3.5 INTEGRATIONSMINISTERIETS OMRÅDE.....	16
KAPITEL 4. PROBLEMSTILLINGER I FORBINDELSE MED BRUGEN AF TOLKE OG KVALITETEN AF TOLKNINGEN	17
4.1 GENERELT	17
4.2 KONKRETE PROBLEMSTILLINGER.....	17
4.2.1 UDLÆNDINGESTYRELSEN.....	17
4.2.2 INTEGRATIONSMINISTERIET	17
4.2.3 FLYGTNINGENÆVNET.....	17
4.2.4 DOMSTOLENE.....	17
4.2.5 POLITIET OG ANKLAGEMYNDIGHEDEN	18
KAPITEL 5. UDDANNELSE TIL TOLK.....	19
5.1 GENERELT.....	19
5.2 CAND.LING.MERC.....	19
5.2.1 ADGANGSKRAV.....	19
5.2.2 UNDERVISNING	19
5.3. STATSPRØVET TOLK	20
5.3.1 ADGANGSKRAV OG ADGANGSPRØVE	20
5.3.2 UNDERVISNING	21
5.4 ARBEJDSGRUPPENS OVERVEJELSER	21
KAPITEL 6. STYRKELSE AF INCITAMENTERNE TIL AT UDDANNE SIG TIL STATSPRØVET TOLK.....	22
6.1. HONORERING AF TOLKEYDELSER I STATEN	22
6.2 FORBRUG AF TOLKEYDELSER I STATEN	22

6.3 INDFØRELSE AF EN EKSTRA TAKST FOR TOLKE MED UDDANNELSEN SOM STATSPRØVET TOLK.....	22
6.4 ØKONOMISKE KONSEKVENSER VED INDFØRELSE AF EN TREDJE TAKST	23
6.5 ARBEJDSGRUPPENS OVERVEJELSER	24
KAPITEL 7. ØVRIGE TILTAG TIL STYRKELSE AF KVALITETSSIKRINGEN AF TOLKEYDELSER	25
7.1 INDBERETNING OM ERFARINGER MED TOLKE FRA RIGSPOLITIETS TOLKEOVERSIGT	25
7.2 KURSER, BRIEFINGS M.V.	25
KAPITEL 8. BEHOVET FOR RETLIG REGULERING PÅ TOLKEOMRÅDET.....	27
8.1 ARTIKLEN "TOLKEBISTAND I RETSSAGER"	27
7.2 RAPPORT FRA ARBEJDSGRUPPEN UNDER DOMSTOLSSTYRELSEN.....	27
8.3 ARBEJDSGRUPPENS OVERVEJELSER	29

Bilagsoversigt:

1. Notat om "Rigspolitiets tolkeadministration" af 21. januar 2003, Rigspolitiets Afdeling E.
2. Cirkulæreskrivelse om anvendelse af tolke (til kriminalforsorgens anstalter og arresthuse) af 27. november 1992.
3. Retningslinier fra Udlændingestyrelsen om brugen af tolke.
4. Cirkulæreskrivelse om vejledende retningslinier for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område.
5. Kundgørelse I, nr. II.
6. Cirkulæreskrivelse af 28. februar 1992.
7. Cirkulæreskrivelse af 30. november 1995.

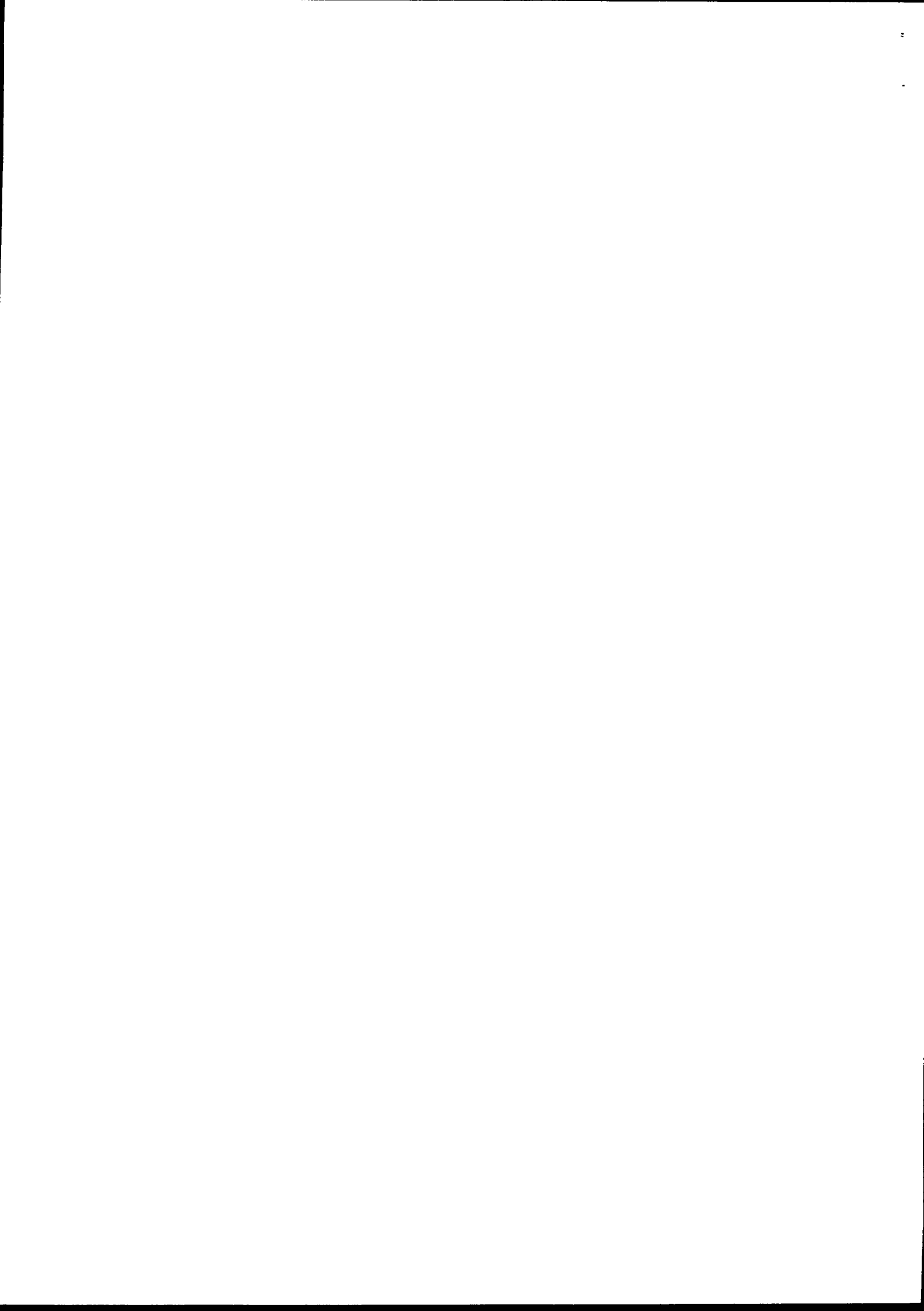
Kapitel 1. Indledning

1.1 Baggrund

På foranledning af ministeren for flygtninge, indvandrere og integration (integrationsministeren) nedsatte regeringens økonomiudvalg den 3. april 2002 en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Justitsministeriet, Finansministeriet og Integrationsministeriet med det formål at få udført en budgetanalyse af de offentlige udgifter på tolkeområdet. Arbejdsgruppen fik til opgave at belyse de offentlige myndigheders retlige forpligtelser til at tilbyde vederlagsfri tolkning, at udarbejde en analyse af de offentlige udgifter på tolkeområdet samt at undersøge, hvorvidt en gebyrordning eller en ændret organisering af tolkebistanden vil kunne medføre budgetforbedringer.

Arbejdsgruppen vurderede, at det ville være vanskeligt at pålægge et gebyr for tolkningen på de fleste områder, da der især på de store udgiftsområder er en retlig forpligtelse i henhold til bl.a. internationale konventioner til at stille gratis tolkebistand til rådighed. Det samme gælder en række af de udgiftsmæssigt mindre områder. De områder, hvor det er muligt at indføre gebyrer, er således af begrænset størrelse.

På baggrund af debatten om kvaliteten af tolkeydelser blev der i stedet nedsat en arbejdsgruppe, som fik til opgave at undersøge mulighederne for at forbedre tolkenes kvalifikationer og skærpe kvalitetssikringen af tolkeydelserne. Arbejdsgruppen blev nedsat med repræsentanter fra Integrationsministeriet, Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen og Undervisningsministeriet samt tilhørende institutioner. Følgende institutioner har været repræsenteret i arbejdsgruppen: Udlændingestyrelsen, Flygtningenævnet, Rigspolitiet og Rigsadvokaten.

1.2 Resumé og indstilling

En høj grad af retssikkerhed i forbindelse med varetagelsen af statslige myndighedsopgaver er vigtig. Det er således vigtigt, at tolkeydelser i forbindelse med statslig myndighedsudøvelse er af høj kvalitet, og at sproglige misforståelser eller andre problemer i forbindelse med tolkningen ikke opstår.

I denne rapport beskrives resultaterne af arbejdsgruppens overvejelser om, hvorledes kvalitetssikringen af tolkeydelser kan forbedres og herved øge retssikkerheden i forbindelse med varetagelsen af statslige myndighedsopgaver.

Kapitel 2, 3 og 4 indeholder en beskrivelse af de berørte institutioners brug af tolke, det retlige grundlag for brugen af tolke samt en beskrivelse af institutionernes oplevelse af kvaliteten af tolkeydelserne. Herunder beskrives omfanget og karakteren af institutionernes forbrug af tolkeydelser.

Alle de repræsenterede institutioner anvender i videst muligt omfang tolke, som er optaget på Rigspolitiets tolkeoversigt. Institutionernes brug af tolke er desuden kendetegnet ved, at valget af tolk så vidt muligt sker på baggrund af egne gode erfaringer med tolkene. Behovet for tolkeydelser er dog så stort, at det ikke altid er muligt at vælge en tolk, som man har erfaring er god, og institutionerne er således nogle gange nødt til at vælge en tolk, der ikke findes erfaringer med inden for institutionen.

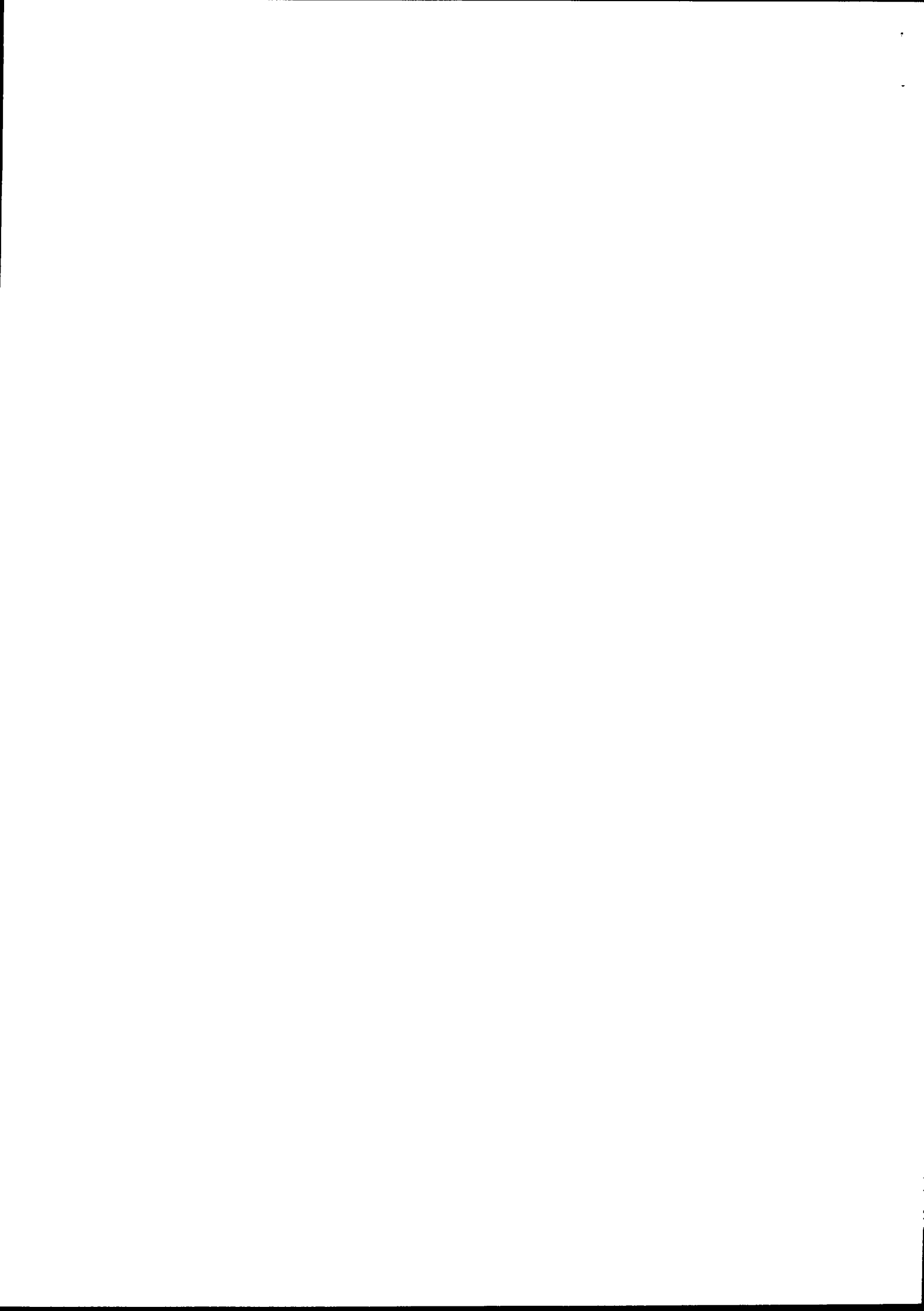
Det er arbejdsgruppens opfattelse, at kvaliteten af tolkeydelser i forbindelse med statslig myndighedsudøvelse kan forbedres ved at sikre, at udbudet af tolke, som har de fornødne kompetencer, øges. En sådan opkvalificering bør ske på det sproglige område, på det tolketiske område og med hensyn til tolkenes generelle viden om det danske samfund.

I kapitel 5 beskrives de eksisterende tolkeuddannelser i Danmark. Det er i dag muligt at blive uddannet til tolk på to måder: Enten ved at tage en lang videregående sproglig uddannelse som f.eks. translatør eller ved at tage en uddannelse til Statsprøvet Tolk på handelshøjskolerne i enten København eller Århus.

Uddannelsen til Statsprøvet Tolk hører under åben uddannelse, og kursisterne betaler et gebyr for deltagelse i undervisningen. Inden for de seneste år har det dog ikke været muligt for nogen af handelshøjskolerne at udbyde uddannelsen, da antallet af kvalificerede ansøgere har været for lille til, at det har været økonomisk muligt for handelshøjskolerne at oprette hold.

Kapitel 6 og 7 indeholder en beskrivelse af de overvejelser, som arbejdsgruppen har gjort sig med henblik på at øge tolkenes incitament til opkvalificering, samt hvilke øvrige initiativer brugerne kan tage for at sikre en forbedret kvalitet af tolkeydelserne.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at de eksisterende uddannelser, eventuelt suppleret med kurser, er tilstrækkelige i deres nuværende form til, at de tolke, som tager uddannelserne, vil

have de fornødne kompetencer til at kunne varetage tolkeopgaver inden for det statslige område på en tilfredsstillende måde.

Der findes dog stadig et stort behov for, at flere tager uddannelserne. Mange af tolkene i de sprog, der i vidt omfang efterspørges inden for det udlændingeretlige område, har hverken en translatoruddannelse e. lign. eller en uddannelse som Statsprøvet Tolk. Det er derfor i vidt omfang nødvendigt for alle institutionerne at anvende tolke, som ikke har en egentlig tolkeuddannelse.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at udbuddet af velkvalificerede tolke søges øget ved at skabe øgede incitament for ikke-uddannede tolke til at tage uddannelsen som Statsprøvet Tolk.

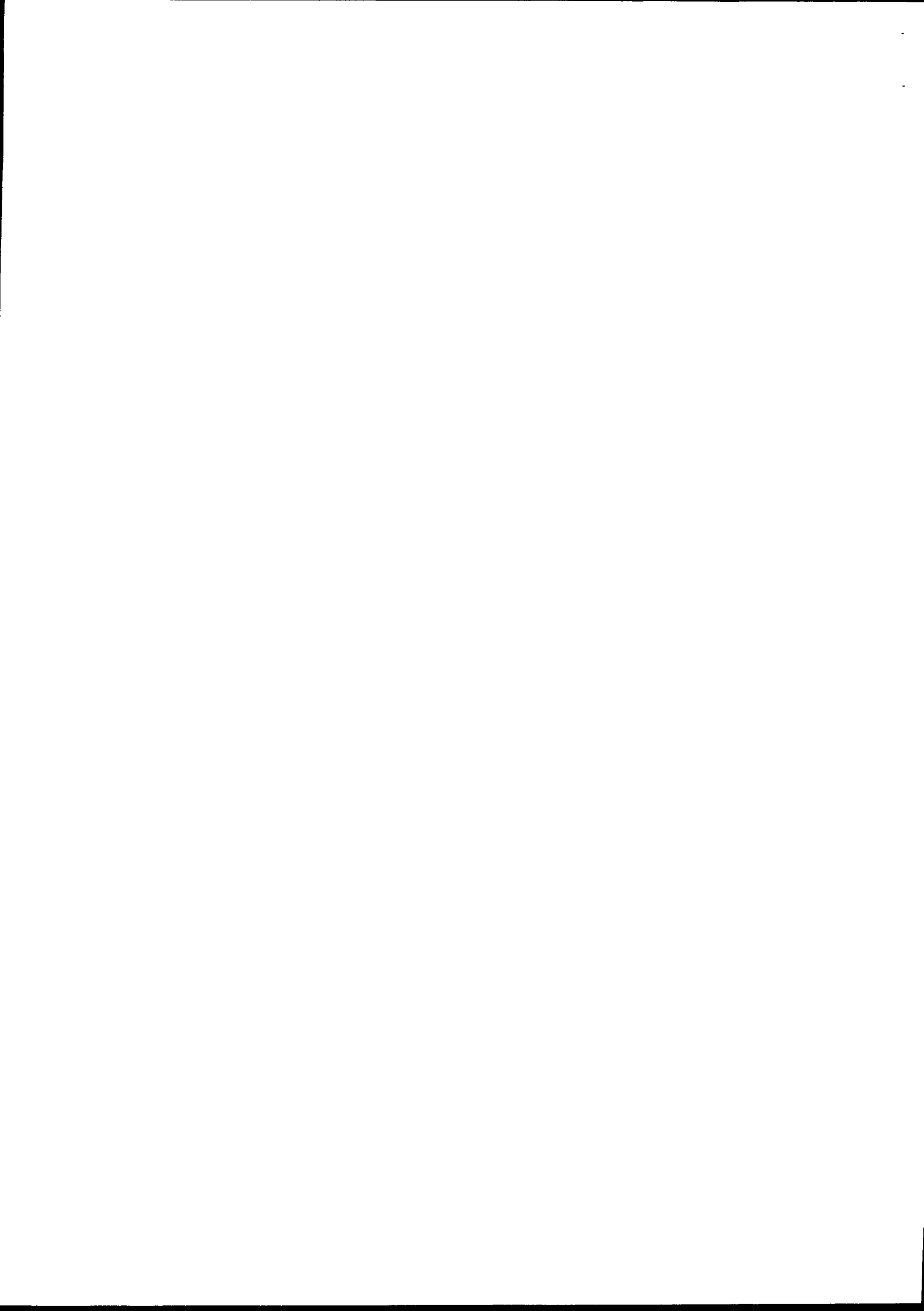
Et incitament til at tage uddannelsen som Statsprøvet Tolk kan skabes ved en yderligere differentiering af de takster, som tolkene i dag honoreres efter. Herefter skal de tolke, der har taget uddannelsen som Statsprøvet Tolk, og som i dag honoreres efter samme takst som ikke-uddannede tolke, fremover honoreres med en højere takst. Herved gives incitament til, at ikke-uddannede tolke vil forbedre deres kvalifikationer, så de kan opnå en højere honorering. Samtidig vil kravene for at blive optaget på tolkeoversigten være uændrede, hvilket sikrer, at der i videst muligt omfang fortsat er tolke til rådighed inden for de sprog, der efterspørges.

Det er endvidere arbejdsgruppens vurdering, at en øget kvalitetssikring af tolkene på tolkeoversigten kan ske ved, at der etableres et obligatorisk introduktionskursus for tolke, som optages på tolkeoversigten. Samtidig kan der stilles krav til brugerne om at indberette til Rigspolitiet i tilfælde, hvor man i forbindelse med anvendelse af en tolk er blevet opmærksom på forhold, der bør indgå ved den løbende revision af tolkeoversigten.

Endelig indeholder kapitel 8 en beskrivelse af arbejdsgruppens overvejelser omkring det retlige grundlag for anvendelsen af tolke inden for Justitsministeriets og Integrationsministeriets områder samt for administrationen af Rigspolitiets tolkeoversigt.

Rigspolitiets administration af tolkeoversigten bygger på en bemyndigelse fra Justitsministeriet fra 1992, hvor udlændingeområdet hørte under Justitsministeriets område. Spørgsmål om bl.a. kontrol af tolkenes kompetencer og personlige forhold er ikke nærmere reguleret. På denne baggrund indstiller arbejdsgruppen, at der bør foretages en grundlæggende regulering af grundlaget for Rigspolitiets administration for tolkeoversigten samt myndighedernes anvendelse af tolke herfra.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at der ved en kommende revision af retsplejeloven og udlændingeloven indføres hjemmel i begge love til, at der efter forhandling mellem justitsministeren og integrationsministeren kan udstedes administrative regler, således at der skabes et sikkert retligt grundlag for administrationen af Rigspolitiets tolkeoversigt og politiets, anklagemyndighedernes, Kriminalforsorgens, retsvæsenets og udlændingemyndighedernes anvendelse af tolke herfra.

Kapitel 2. Anvendelse og forbrug af tolke inden for de berørte områder

2.1 Rigspolitiets tolkeoversigt

Rigspolitiets administration af tolkeoversigten hviler på en bemyndigelse af 17. november 1992 fra Justitsministeriet. Rigspolitiets tolkeoversigt blev oprettet med det formål at sikre, dels at de anvendte tolkes forhold var undersøgt med hensyn til straffeattest og lign., dels en ligelig fordeling af tolkeopgaverne mellem tolke med samme kvalifikationer. Tolkeoversigten omfatter pr. 26. april 2004 1.823 tolke i 139 forskellige sprog/dialekter. På oversigten findes både uddannede og ikke-uddannede tolke, da antallet af uddannede tolke langt fra er tilstrækkeligt til at kunne varetage alle tolkeopgaver hos de berørte myndigheder.

Rigspolitiet optager tolke på tolkeoversigten på baggrund af skriftlige ansøgninger. Rigspolitiet undersøger ansøgernes forhold i Det Centrale Kriminalregister, i Udlændingeregisteret, i Rigspolitichefens Særlige Efterforskningsregister i sager vedrørende Organiseret Illegal Indvandring og i Rigspolitiets Efterretningsregistre. Kravet er som udgangspunkt, at ansøgere skal kunne opnå en straffeattest til offentlig brug uden tilførsler. Der foretages dog altid en konkret vurdering af oplysningerne i den enkelte sag.

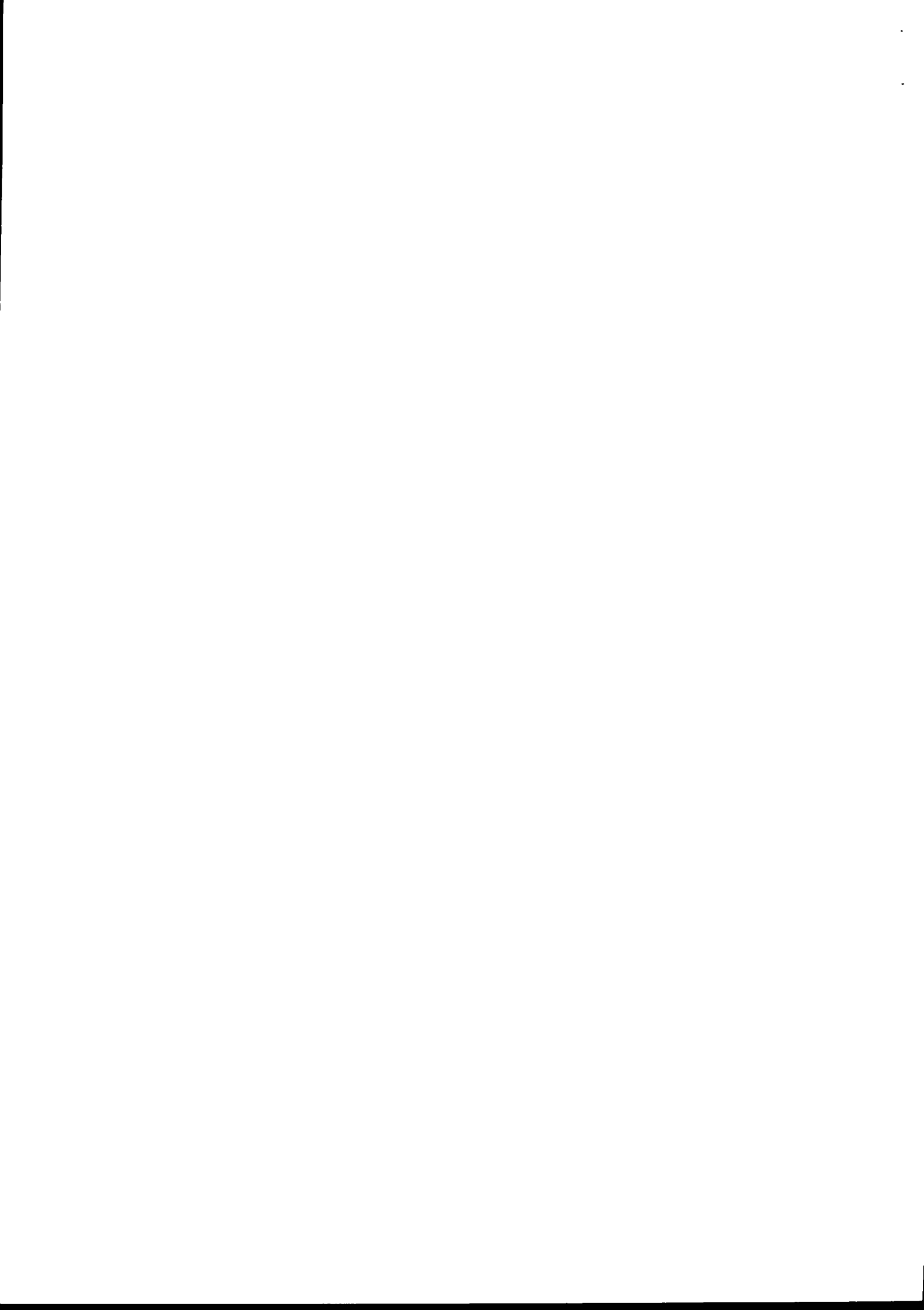
Tolke med en videregående uddannelse som translatør, cand.merc., cand.merc.ling. o. lign. kan umiddelbart optages på tolkeoversigten, medmindre de på grund af personlige forhold (kriminalitet, sikkerhedsmæssige grunde m.v.) er udelukket herfra. Andre ansøgere bliver efter undersøgelsen af deres personlige forhold indkaldt til en samtale. Kriteriet for optagelse af tolke uden en videregående sproglig uddannelse er, at der som udgangspunkt kun optages ansøgere, som har det pågældende sprog som modersmål, defineret som det sprog, der blev talt i hjemmet, skolen eller i det område, hvor den pågældende er opvokset. Dette krav kan dog undtagelsesvis fraviges ved akut behov for tolkning i et givet sprog/dialekt.

Personen skal beherske dansk som tolkesprog i såvel skrift som tale. Ved samtalen lægges vægt på, at tolken forstår rollen som upartisk sprogformidler, på forståelse af termer på udlændingeområdet samt resultatet af en test af de sproglige færdigheder på såvel dansk som andet sprog, hvis en sådan er tilgængelig på sproget/dialekten.

Efter godkendelsen skal tolken underskrive en erklæring om tavshedspligt og neutralitet. Tolken skal ligeledes skrive under på, at han eller hun ikke har forbindelser til udenlandske repræsentationer, og at det straks indberettes, hvis der opstår en sådan forbindelse. Tolken får desuden udleveret en instruks for tolke, som indeholder en nærmere beskrivelse af opgaven som neutral sprogformidler.

En tolk slettes fra tolkeoversigten, hvis Rigspolitiet bliver bekendt med forhold, der gør, at den pågældende ikke længere ville kunne opnå godkendelse til optagelse på tolkeoversigten. Desuden kan klager over tolkens adfærd, manglende sproglige evner m.v. ud fra en konkret vurdering føre til, at tolken bliver slettet fra tolkeoversigten.

Klager over Rigspolitiets administration af tolkeoversigten, herunder afslag på optagelse på oversigten eller sletning herfra, behandles af Justitsministeriet.

Af tolkeoversigten fremgår:

- Oplysninger om tolkens navn, køn, alder, tolkenummer, adresse, bopælspoliti-kreds, telefon- og telefaxnummer samt e-mailadresse.
- Oplysninger om det eller de sprog, som tolken tolker i.
- Oplysninger om, hvilken takst tolken skal honoreres efter.

Der indgås ikke en ansættelseskontrakt med tolkene, der optages på tolkeoversigten. Tolke-
ne er således ikke fastansat hos Rigspolitiet eller andre myndigheder, der anvender tolke-
oversigten. Tolkene arbejder i stedet freelance og engageres og honoreres fra opgave til op-
gave. Graden af anvendelse af tolkene beror således på behovet for tolkebistand i de enkelte
sprog, ligesom der omvendt ikke er en arbejdsforpligtigelse for tolken, der frit og uden be-
grundelse kan afslå en tolkeopgave.

En nærmere redegørelse for Rigspolitiets tolkeadministration fremgår af vedlagte bilag 1.

2.2 Anvendelse af tolke

Langt den væsentligste del af statens forbrug af tolke står Justitsministeriet og Integrations-
ministeriet for inden for følgende områder: Kriminalforsorgen, domstolene, politiet og an-
klagemyndigheden, Udlændingestyrelsen, Flygtningenævnet samt Integrationsministeriets
departement.

Disse myndigheder mv. anvender Rigspolitiets tolkeoversigt.

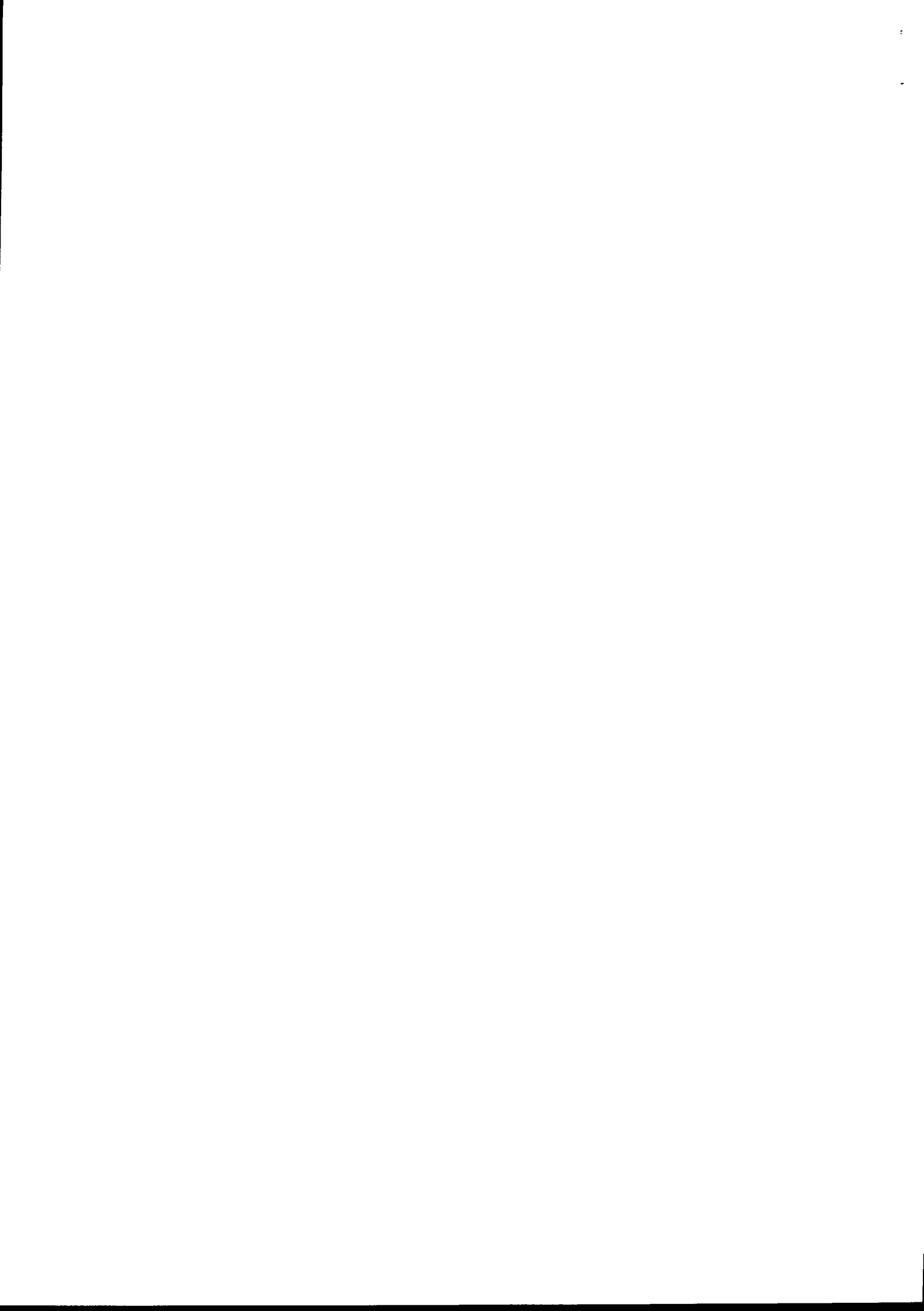
Tolkning og tolkningens kvalitet er af væsentlig betydning for retssikkerheden i sagsbehand-
lingen hos de nævnte myndigheder. Af retsplejeloven fremgår det således, at tolkning ved
domstolene skal ske ved hjælp af translatør, hvor det er muligt. Tolkning er i mange tilfælde
påkrævet for at leve op til forvaltningslovens regler om vejledning, orientering om trufne
afgørelser m.v.

2.2.1 Anvendelse af tolke inden for Justitsministeriets område

Tolkeanvendelsen i Kriminalforsorgen er reguleret i cirkulæreskrivelse af 27. november
1992 om anvendelse af tolke (til kriminalforsorgens anstalter og arresthuse), der vedlægges
som bilag 2. I cirkulæreskrivelsen er det anført, at der skal anvendes tolk, når det er nødven-
digt og praktisk muligt. Tolken skal sikre, at personen forstår, hvad der foregår. Kriminal-
forsorgen anvender Rigspolitiets tolkeoversigt.

Domstolene er ikke forpligtede til at benytte tolke fra Rigspolitiets tolkeoversigt, men Dom-
stolsstyrelsen vurderer, at domstolene som hovedregel anvender tolke herfra.

Politiet og anklagemyndigheden benytter Rigspolitiets tolkeoversigt. Valget af tolk afgøres
af den enkelte medarbejder, bl.a. på baggrund af personlige erfaringer.

2.2.2 Anvendelse af tolke inden for Integrationsministeriets område

Udlændingestyrelsen anvender kun undtagelsesvis tolke, som ikke fremgår af tolkeoversigten – det drejer sig om tilfælde, hvor det ikke er muligt at skaffe en tolk fra tolkeoversigten indenfor et bestemt sprog eller dialekt. Udlændingestyrelsen har udarbejdet retningslinier for tolkearbejdet i styrelsens Asylafdeling, jf. vedlagte bilag 3. Retningslinierne udleveres til tolkene, der anvendes i styrelsen. Derudover har Asylafdelingen udarbejdet en vejledning til de medarbejdere, der anvender tolke i deres daglige arbejde. Der foretages altid en konkret vurdering af den enkelte tolkning, og det overvejes altid, hvorvidt man fremover skal undlade at bruge tolken, hvis denne ikke lever op til styrelsens krav og forventninger. Rigspolitiet orienteres om eventuelle problemer, hvis det vurderes, at problemerne er af en sådan karakter, at det bør overvejes, om tolken fortsat bør stå på tolkeoversigten.

Flygtningenævnet anvender som hovedregel tolke, der er optaget på Rigspolitiets tolkeoversigt. Det kan dog fraviges, hvis det ikke er muligt at finde en tolk i det pågældende sprog. I forbindelse med møder forud for nævnsmødet mellem ansøgeren og dennes advokat vælger advokaten tolk.

Endelig anvender Integrationsministeriets 1. og 3. udlændingekontor ligeledes Rigspolitiets tolkeoversigt. Tolkene udvælges på grundlag af tidligere erfaringer. Der foretages ikke en egentlig evaluering af tolkene, men kontorerne undlader at anvende de tolke, der har været dårlige erfaringer med.

Fælles for alle ovennævnte myndigheder er, at der som udgangspunkt tages hensyn til ansøgerens tilkendegivelser med hensyn til tolkens sprogkundskaber, men at man som udgangspunkt ikke tager hensyn til tilkendegivelser fra ansøgeren vedrørende tolkens etniske tilhørsforhold, køn m.v.

2.3 Udgifter til tolkning

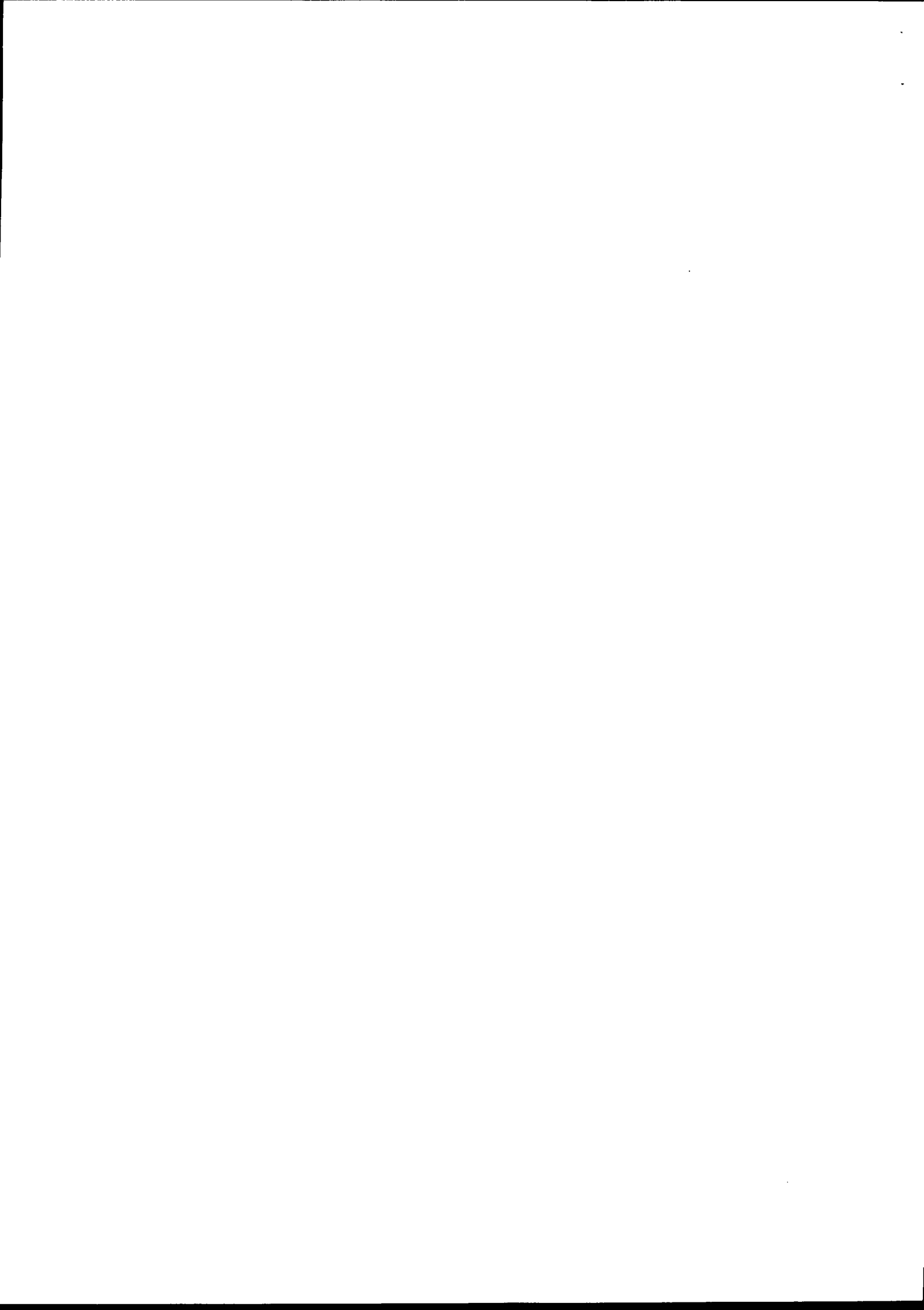
Udgifterne til tolke er af meget varierende størrelse på de berørte områder.

Politiet og anklagemyndigheden havde i 2003 det største forbrug på 33,1 mio. kr. Heraf blev de 11,7 mio. kr. brugt i forbindelse med asylsagsbehandlingen, mens de 21,4 mio. kr. blev brugt i forbindelse med tolkning på politiets øvrige områder.

Udlændingestyrelsens forbrug på tolkeområdet var i 2003 på 7,8 mio. kr. (ekskl. Indkvarteringscentre). På udlændingestyrelsens område er udgifterne til tolke faldet kraftigt i forhold til tidligere år, bl.a. som følge af det faldende indrejsetal.

Domstolene brugte i alt 8,9 mio. kr. på tolke i 2003, Flygtningenævnet anvendte 5,3 mio. kr., og Kriminalforsorgen havde et samlet forbrug af tolke på 0,4 mio. kr. i 2003.

Endelig anvendte Integrationsministeriets departement i alt 0,8 mio. kr. på tolke i 2003.

Nedenstående tabel viser de samlede udgifter til tolkning i 2003 inden for de to ministerområder.

Område	Udgifter (2003-pl)
Politi og anklagemyndighed	33,1 mio. kr.
Udlændingestyrelsen	7,8 mio. kr.
Danmarks Domstole	8,9 mio. kr.
Flygtningenævnet	5,3 mio. kr.
Kriminalforsorgen	0,4 mio. kr.
Integrationsministeriets departement	0,8 mio. kr.
I alt	56,3 mio. kr.

Det samlede forbrug af tolke på Justitsministeriets og Integrationsministeriets område udgjorde således 56,3 mio. kr. i 2003¹.

2.3.1 Sprog

Fordelingen af tolkeudgifter på sprog på de berørte områder registreres ikke. To af de berørte myndigheder har dog foretaget et skøn herover.

I Integrationsministeriets 1. og 3. udlændingekontor var de fem mest anvendte tolkesprog i 2002 albansk, tyrkisk, serbokroatisk, dari og arabisk. Disse sprog dækkede ca. 70 pct. af alle sagerne i de to kontorer.

Flygtningenævnet har opgjort de mest benyttede sprog i 2002 på baggrund af ansøgernes nationalitet og et udsnit af nævnets forhandlingsprotokoller. På baggrund heraf vurderes det, at de mest benyttede sprog både i mundtlige og skriftlige tolkninger var i 2002 arabisk, serbokroatisk, farsi og albansk.

2.3.2 Takster

Tolkene honoreres efter Justitsministeriets cirkulæreskrivelse om vejledende retningslinier for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område, jf. vedlagte bilag 4. Heraf fremgår det, at tolkene honoreres efter to takster.

Den høje takst, som statsautoriserede translatører og andre med tilsvarende videregående sproglig uddannelse² honoreres efter, er 481,00 kr. pr. påbegyndt time ved mundtlig tolk-

¹ Udgifter til tolkning på indkvarteringscentre er ikke medtaget.

² Statsautoriserede translatører og tolke, personer med en 5-årig sproglig uddannelse (hvor det aktuelle sprog indgår som hovedsprog), personer med bachelorgrad i det aktuelle sprog, personer med erhvervsproglig di-

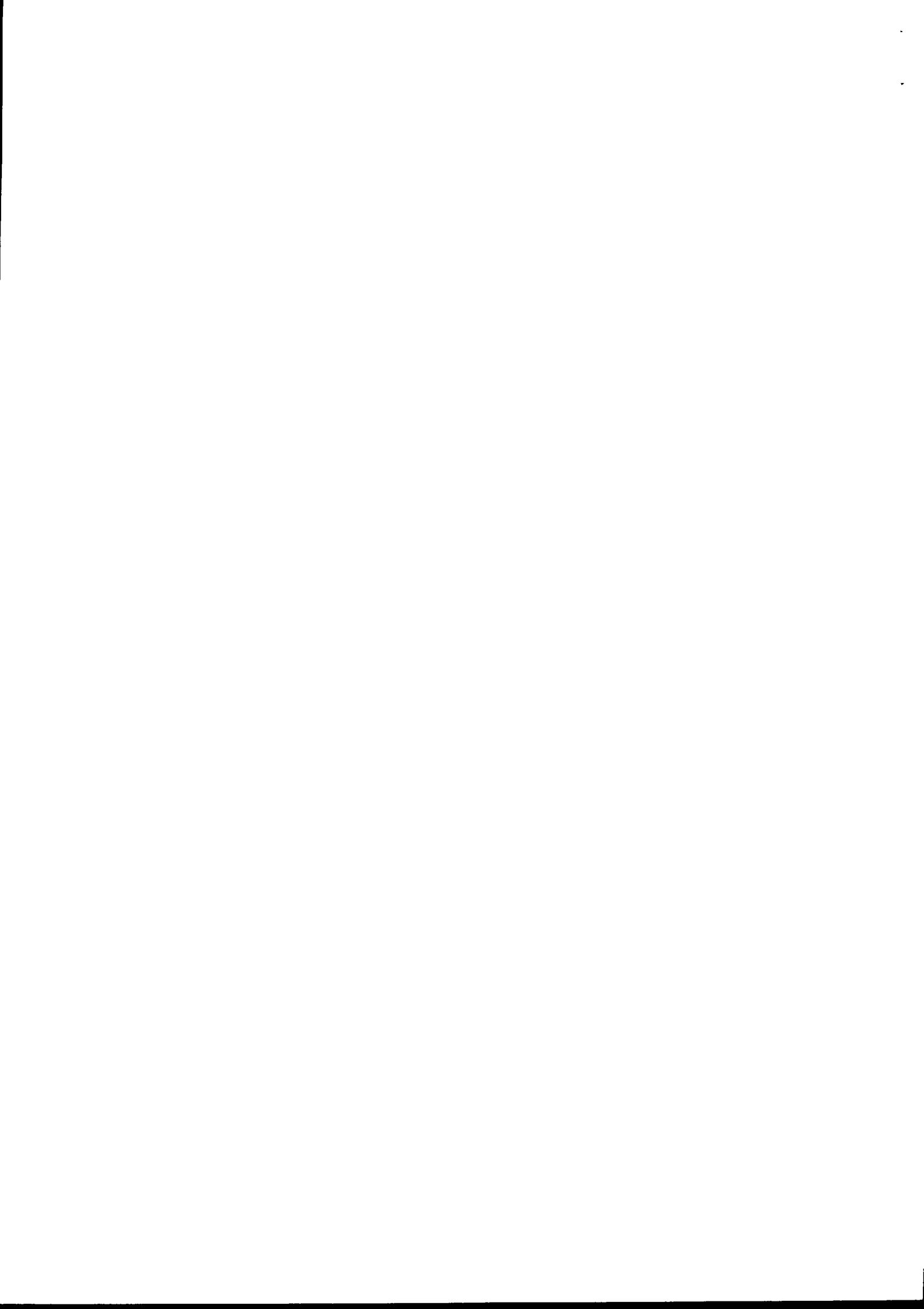

ning, mens taksten ved skriftlig oversættelse er 19,30 kr. pr. linie for almindelig tekst og 20,50 kr. pr. linie for svær tekst.

Den lave takst, som alle øvrige tolke honoreres efter, er 267,10 kr. pr. påbegyndt time ved mundtlig tolkning og 11,58 kr. pr. linie ved skriftlig oversættelse af almindelig tekst og 12,30 kr. pr. linie ved oversættelse af svær tekst.

Arbejdsgruppen skønner, at ca. 80 pct. af det samlede forbrug af tolkeydelser vedrører tolkning til lav takst.

plomeksamen i det aktuelle sprog, personer med erhvervsproglig afgangseksamen i det aktuelle sprog og personer med tilsvarende videregående sproglig uddannelse fra hjemlandet, som tillige har bestået danskprøve 3.

Kapitel 3. Administrationsgrundlaget (det retlige grundlag) for brugen af tolke

3.1 Indledning

Tre internationale konventioner – Den Nordiske Sprogkonvention, FN's Torturkonvention og Europarådets rammekonvention om beskyttelse af nationale mindretal – indeholder generelle regler om brug af tolke, som har betydning for brugen af tolke på både rets- og udlændingeområdet. Disse overordnede regler gennemgås indledningsvis, før regelgrundlaget på de enkelte områder beskrives.

Det følger af artikel 2 i *Den Nordiske Sprogkonvention*³, at de kontraherende stater forpligter sig til at virke for, at en statsborger i en kontraherende stat, hvis der er behov herfor, skal kunne anvende sit eget sprog ved henvendelse til myndigheder og andre offentlige organer i en anden kontraherende stat, jf. stk. 1. Foruden domstolene gælder dette først og fremmest i forhold til offentlige myndigheder såsom social-, sundheds-, arbejdsmarkeds-, skatte-, politi- og skolemyndigheder. I sager, der er til behandling ved domstolene og andre offentlige organer, skal myndighederne så vidt muligt sørge for, at statsborgere i en anden kontraherende stat får den fornødne tolke- og oversættelseshjælp, jf. stk. 2. I straffesager skal statsborgere altid have den nødvendige tolkehjælp. Konventionens regler om tolke- og oversættelseshjælp vedrører alene sager, hvori der skal træffes afgørelse af en forvaltningsmyndighed.

*FN's Torturkonvention*⁴ indeholder bestemmelser, der i praksis har betydning for spørgsmålet om tolkebistand, men ikke bestemmelser, der udtrykkeligt regulerer spørgsmålet.

Af artikel 10, stk. 3, i *Europarådets rammekonvention* om beskyttelse af nationale mindretal⁵ fremgår det, at parterne har forpligtet sig til at garantere retten for enhver person, der tilhører et nationalt mindretal, til omgående at blive underrettet på et sprog, som han eller hun forstår, om grundene til hans eller hendes anholdelse og om karakteren og årsagen til enhver sigtelse imod ham eller hende, og til at forsvare sig på dette sprog, om nødvendigt med vederlagsfri bistand af en tolk.

I det følgende gives en beskrivelse af det retlige grundlag for anvendelsen af tolke inden for Justitsministeriets og Integrationsministeriets område.

3.2 Politiet

Det følger af artikel 5, stk. 2, i *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention*, at enhver, der anholdes, snarest muligt og på et sprog, som han forstår, skal underrettes om grundene til anholdelsen og om enhver sigtelse mod ham. Uanset formuleringen "anholdes" finder

³ Konvention af 17. juni 1981 om nordiske statsborgeres ret til at anvende deres eget sprog i et andet nordisk land.

⁴ Konvention af 10. december 1984 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

⁵ Rammekonvention af 1. februar 1995 om beskyttelse af nationale mindretal.

bestemmelsen anvendelse på alle former for frihedsberøvelse, der er omfattet af artikel 5, herunder frihedsberøvelse uden for strafferetsplejen.

Hvis en person, der frihedsberøves, ikke forstår eller taler det sprog, der anvendes af myndighederne i staten, følger det af artikel 5, stk. 2, at staten har pligt til at sikre tolkebistand, jf. formuleringen "på et sprog, som han forstår".

Det følger af artikel 6, stk. 3, litra a, at enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, har krav på at blive underrettet snarest muligt, udførligt og på et sprog, som han forstår, om indholdet af og årsagen til den sigtelse, der er rejst mod ham.

Efter *FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder* skal enhver, der arresteres, ved arrestationen oplyses om grundene hertil og straks underrettes om eventuelle sigtelser mod ham, jf. artikel 9, stk. 2. Bestemmelsen nævner ikke udtrykkeligt, at oplysningen skal gives på et sprog, som den anholdte forstår, men dette må anses for forudsat. Bestemmelsen svarer i øvrigt til artikel 5, stk. 2, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Det følger af artikel 14, stk. 3, litra a, at enhver, ved afgørelsen af en anklage mod ham for et strafbart forhold, har krav på at blive underrettet ufortøvet og udførligt i et sprog, som han forstår, om indholdet af og årsagen til den anklage, der er rejst mod ham. Bestemmelsen svarer til artikel 6, stk. 3, litra a, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Der findes ikke en egentlig retlig regulering af tolkeadministrationen med en formel forankring i lovgivningen. Der findes heller ikke en samlet administrativ regulering, der beskriver myndigheders brug af tolke.

Den generelle regulering og anvendelse af tolke hos politiet følger af vejledningspligten i forvaltningslovens § 7, stk. 1, og af officialmaksimen/undersøgelsesprincippet, hvilket vil sige, at det er den enkelte forvaltningsmyndigheds ansvar, eventuelt i samarbejde med andre myndigheder, at fremskaffe de fornødne oplysninger til at træffe afgørelse i en sag.

Rigspolitichefens administrationsbeføjelser over for politikredsene fremgår af retsplejelovens § 110. Med hjemmel heri har Rigspolitichefen i kundgørelse I nr. 11, jf. vedlagte bilag 5, fastsat retningslinier for politiets anvendelse af tolke.

Kundgørelsen beskriver bl.a., hvordan tolke optages på politiets tolkeoversigt, behandling af klager over tolke, honorering af tolke, politiets samarbejde og omgang med tolke samt tolkes opgaver.

Folketingets Ombudsmand har i en konkret sag udtalt følgende om tolkeadministrationens retlige grundlag:

"Optagelse på Rigspolitiets tolkefortegnelse er en faktisk og altså i nogle tilfælde en retlig forudsætning for at få tolkeopgaver for en række myndigheder. Uanset at der ikke består et egentligt ansættelsesforhold, fungerer tolkefortegnelsen som en form for autorisation til at udføre tolkeopgaver for

de myndigheder som på grund af interne regler eller af praktiske årsager udelukkende eller overvejende anvender rigspolitiets tolkefortegnelse til at udvælge tolke."

I praksis behandler Rigspolitiet sager om optagelse på og sletning af tolkeoversigten efter principperne i forvaltningsloven, hvilket f.eks. indebærer, at der ved afslag på optagelse på tolkeoversigten anføres begrundelse for afgørelsen og gives klagevejledning til Justitsministeriet.

Justitsministeriet udsender hvert år en revideret udgave af *cirkulæreskrivelse om vejledende retningslinier for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område*, jf. vedlagte bilag 4.

3.3 Kriminalforsorgen

Ifølge de *Europæiske Fængselsregler* skal der anvendes tolk, når det er nødvendigt og i øvrigt praktisk muligt.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har ved *cirkulæreskrivelse af 28. februar 1992*, jf. vedlagte bilag 6, præciseret, at de tolke, der af politiet anvendes i forbindelse med afhøringer af udlændinge, i videst muligt omfang skal deltage i forbindelse med en efterfølgende indsættelse i arresthus.

Endvidere har Direktoratet for Kriminalforsorgen ved *cirkulæreskrivelse af 27. november 1992* om anvendelse af tolk, jf. vedlagte bilag 2, angivet nærmere retningslinier for, i hvilke situationer der bør anvendes tolk. Det er anstalten/arresthuset, der vurderer, om det er nødvendigt at tilkalde tolk, eller om kommunikationen kan ske på anden måde, f.eks. ved at anvende et andet sprog end den indsatte modersmål. Anstalten/arresthuset skal sikre sig, at den indsatte forstår, hvad der foregår.

På baggrund af overvejelserne i en arbejdsgruppe med deltagelse af repræsentanter for politiet og anklagemyndigheden, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Københavns Fængsler, Dansk Fængselsforbund, Foreningen af fængselsinspektører og vicefængselsinspektører, Indenrigsministeriet og Justitsministeriet har Justitsministeriet udsendt *cirkulæreskrivelse af 30. november 1995* vedrørende forkyndelse m.v. for indsatte i kriminalforsorgens institutioner, jf. vedlagte bilag 7. Det præciseres heri bl.a., at det som udgangspunkt er den myndighed, der ønsker en retsafgørelse eller en anden meddelelse videregivet til eller forkyndt for en indsat, der har ansvaret for at sikre, at den pågældende gøres bekendt med retsafgørelsen/meddelelsen, herunder at dette sker på et sprog, som den pågældende forstår. Der fastsættes retningslinier om bl.a. skriftlig oversættelse af dokumenter, når de skal videregives til eller forkyndes for udenlandske indsatte, der ikke forstår dansk, samt anvendelse af tolk i forbindelse med underretning/forkyndelse.

Der findes ikke en egentlig retlig regulering af tolkeadministrationen med en formel forankring i lovgivningen. Der findes heller ikke en samlet administrativ regulering, der beskriver myndigheders brug af tolke.

Den generelle regulering og anvendelse af tolke hos kriminalforsorgen følger af vejledningspligten i forvaltningslovens § 7, stk. 1, og af officialmaksimen/undersøgelsesprincippet, hvilket vil sige, at det er den enkelte forvaltningsmyndigheds ansvar, eventuelt i samarbejde med andre myndigheder, at fremskaffe de fornødne oplysninger til at træffe afgørelse i en sag.

Justitsministeriet udsender som anført ovenfor hvert år en revideret udgave af *cirkulæreskrivelse om vejledende retningslinier for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område*, jf. vedlagte bilag 4.

3.4 Domstolene

Det følger af artikel 6, stk. 3, litra e, i *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention*, at enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, har krav på at få vederlagsfri bistand af en tolk, hvis han ikke forstår eller taler det sprog, der anvendes i retten.

Ifølge artikel 14, stk. 3, litra f, i *FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder* har enhver ved afgørelsen af en anklage mod ham for et strafbart forhold krav på at få gratis bistand af en tolk, hvis han ikke forstår eller taler det sprog, der anvendes i retten. Bestemmelsen svarer til artikel 6, stk. 3, litra e, i *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention*.

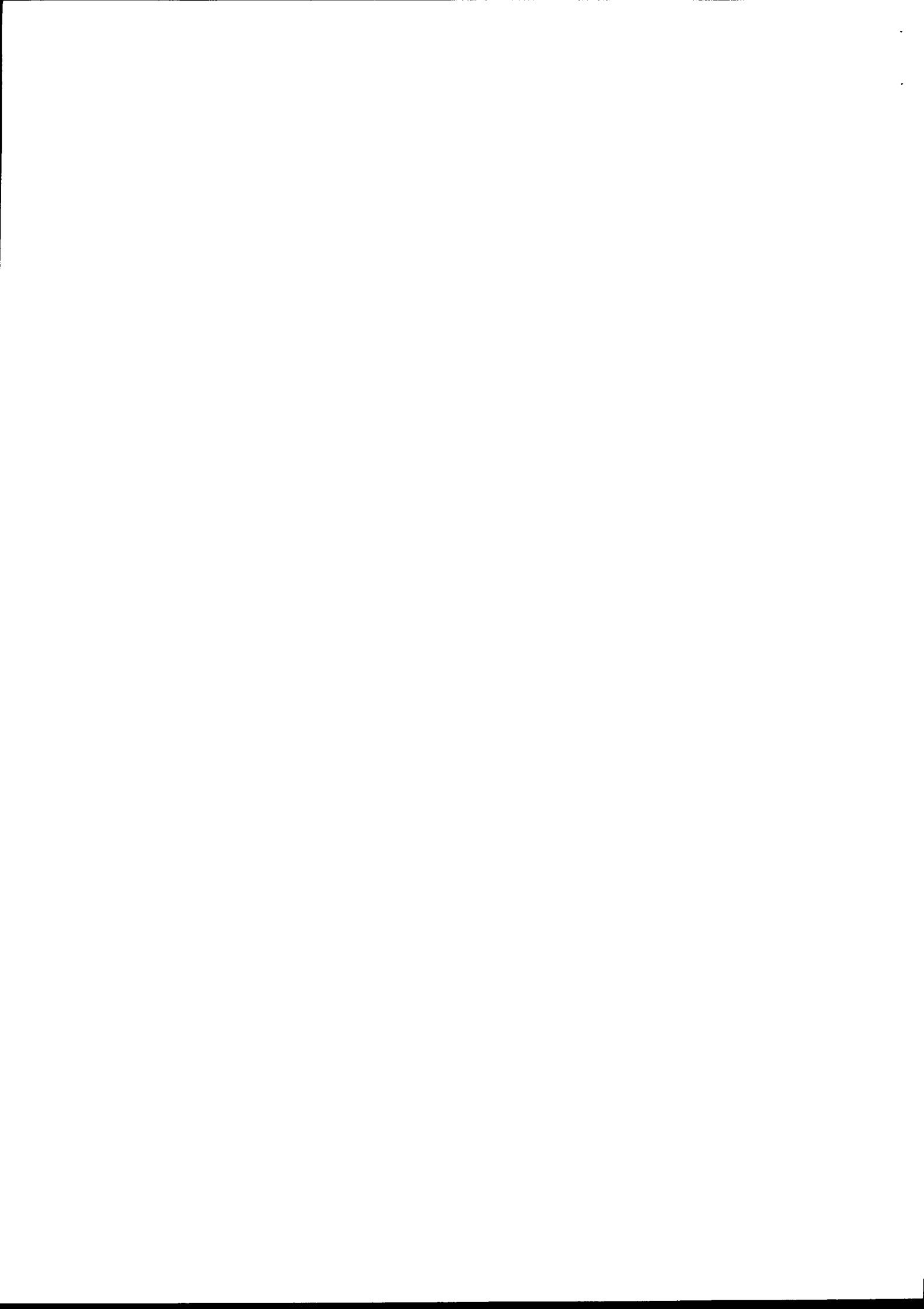
Det følger af artikel 9 i *Europarådets Sprogpagt*⁶ sammenholdt med Danmarks erklæring i forbindelse med ratifikationen, at Danmark har forpligtet sig til i civile sager, herunder sager om forvaltningsspørgsmål som behandles ved domstolene, at tillade, at dokumenter og bevismateriale kan fremlægges på de regionale sprog eller mindretalssprogene, om nødvendigt ved hjælp af tolke og oversættelser, jf. stk. 1, litra b, nr. iii, og 1, litra c, nr. iii. Forpligtelsen gælder de retskredse, hvor antallet af indbyggere, der bruger de regionale sprog eller mindretalssprog, berettiger til foranstaltningen under hensyntagen til hvert af disse sprogs situation og under forudsætning af, at brugen af de omtalte foranstaltninger ikke af dommeren anses for at hindre en passende retspleje.

Domstolenes anvendelse af tolke reguleres endvidere af *retsplejelovens* § 149. § 149, stk. 1-2, har følgende ordlyd:

”§ 149. Retssproget er dansk. Afhøring af personer, der ikke er det danske sprog mægtig, skal så vidt muligt ske ved hjælp af en translator. Dog kan i borgerlige sager tilkaldelse af tolk undlades, når ingen af parterne gør fordring herpå, og retten tiltror sig fornødent kendskab til det fremmede sprog. Det samme kan under sidstnævnte forudsætning finde sted i straffesager uden for domsforhandling for landsret.

Stk. 2. Dokumenter, der er affattede i fremmede sprog, skal ledsages af en oversættelse, der, når retten eller modparten forlanger det, skal bekræftes af en trans-

⁶ Den europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog af 5. november 1992.

latør. Oversættelse kan dog frafaldes, når begge parter er enige derom, og retten tiltror sig fornødent kendskab til det fremmede sprog."

3.5 Integrationsministeriets område

Der er ikke i udlændingeloven fastsat nærmere regler for Integrationsministeriets, Flygtninggenævnets og Udlændingestyrelsens anvendelse af tolke. Det følger dog af lovbemærkningerne, at der i visse tilfælde skal anvendes tolkning, bl.a. i asylbehandlingen.

Udlændingemyndighederne anvender som udgangspunkt tolke, der er opført på Rigspolitiets tolkeoversigt.

Den generelle regulering og anvendelse af tolke hos udlændingemyndighederne følger af vejledningspligten i forvaltningslovens § 7, stk. 1, og officialmaksimen/undersøgelsesprincippet, hvilket vil sige, at det er den enkelte forvaltningsmyndigheds ansvar, eventuelt i samarbejde med andre myndigheder, at fremskaffe de fornødne oplysninger til at træffe afgørelse i en sag.

Udlændingemyndighedernes anvendelse af tolke i asylsager følger endvidere af bl.a. UNHCR's Eksekutivkomités konklusion nr. 8 (XXVIII) – 1977, hvoraf det fremgår af pkt. (e), (iv), at

"Ansøgeren bør gives de fornødne hjælpemidler, herunder kompetent tolkebistand, for at kunne fremlægge sin sag for de relevante myndigheder. ..."

Det fremgår endvidere af EU-Rådets resolution af 20. juni 1995 om mindstegarantier for behandling af asylsager, at

"Asylansøgerne skal på et sprog, de kan forstå, underrettes om den procedure, behandlingen af ansøgningen skal følge, samt om deres rettigheder og pligter under behandlingen. I særdeleshed kan de om nødvendigt gøre krav på en tolk, der kan fremføre deres argumenter over for de pågældende myndigheder. Disse tolkeydelser betales af det offentlige, hvis det er den ansvarlige myndighed, der har tilkaldt tolken....." (pkt. 13),

og at

"... [asylansøgeren] skal [] have lejlighed til at orientere sig om det væsentlige indhold af afgørelsen og om ankemulighederne på et sprog, han forstår." (pkt. 15).

En lignende anbefaling om asylansøgers ret til tolkebistand under behandlingen af deres asylsag fremgår af Europarådets Ministerkomités anbefaling nr. R(81) 16 "On the Harmonisation of National Procedures Relating to Asylum", jf. pkt. 6.

Kapitel 4. Problemstillinger i forbindelse med brugen af tolke og kvaliteten af tolkningen

4.1 Generelt

Myndighedernes egne erfaringer samt forskellige andre undersøgelser af tolkeområdet i Danmark har vist, at der gennemgående er følgende problemstillinger i forbindelse med anvendelsen af tolke:

- Mangelfulde sproglige kvalifikationer.
- Manglende forståelse for tolkens rolle, tolketik og neutralitetsprincip.
- Mangelfuldt kendskab til det danske samfund og lovgivning samt manglende kendskab til fagterminologien inden for vedkommende områder.

4.2 Konkrete problemstillinger

4.2.1 Udlændingestyrelsen

Udlændingestyrelsen har oplyst, at kvaliteten af tolkeydelserne varierer, at man oplever, at danskkundskaberne hos nogle af tolkene er utilstrækkelige, og at nogle tolke har utilstrækkeligt kendskab til det danske samfund, asylsystemet og dets terminologier. Disse forhold kan give anledning til sproglige misforståelser. Udlændingestyrelsen har endvidere oplyst, at nogle tolke ikke altid forstår deres rolle som neutral sprogformidler.

4.2.2 Integrationsministeriet

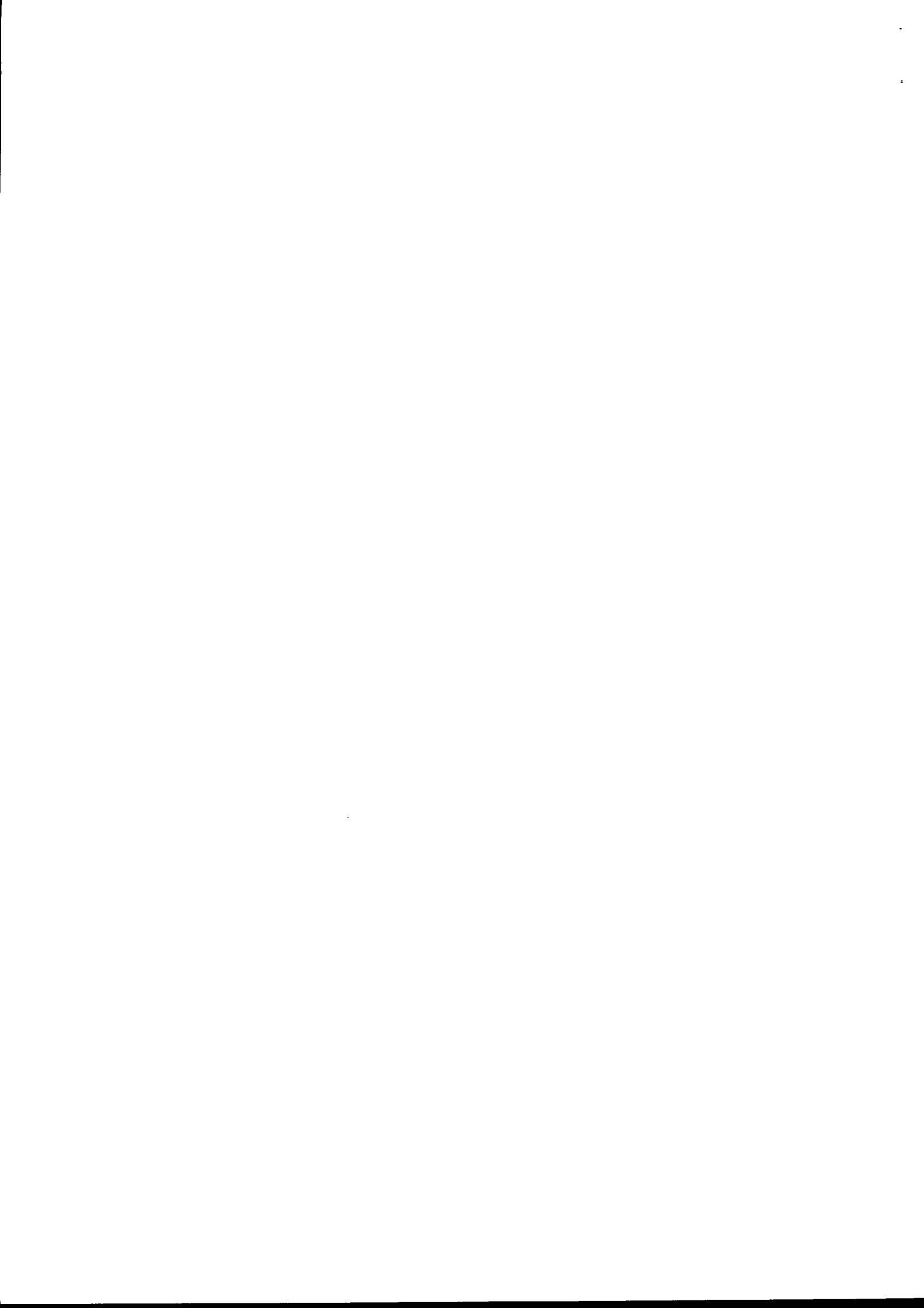
Integrationsministeriet registrerer ikke tolkeydelsernes kvalitet. Det konstateres dog, at der er svingende sproglig kvalitet af indholdet af oversættelserne. Den svingende kvalitet kan dog ikke nødvendigvis udelukkende tilskrives tolkene men også, at den originale tekst har været af ringe teknisk eller sproglig karakter, eller at den originale tekst er svær at læse pga. utydelig håndskrift.

4.2.3 Flygtningenævnet

Flygtningenævnet har oplyst, at kvaliteten af tolkeydelserne varierer. Det kan således i enkelte tilfælde forekomme, at en tolks danskkundskaber ikke er tilstrækkelige, at en tolk ikke er opmærksom på sin rolle som neutral sprogformidler, eller at en tolk har problemer med omregning af kalendersystemet.

4.2.4 Domstolene

Domstolsstyrelsen påpeger, at der kan være problemer med at finde kvalificerede tolke på de efterspurgte sprog. Der er brug for et styrket kendskab blandt tolkene til det danske samfund og retssystem samt styrkede sproglige færdigheder på såvel dansk som deres modersmål.

Domstolsstyrelsen giver udtryk for et behov for, at domstolene kan få oplysninger om tolkenes uddannelsesmæssige baggrund og erfaringer med tolkearbejde, ligesom der er brug for en evaluering af tolkenes kvalifikationer. Manglen på velkvalificerede tolke kan medføre risiko for forkerte afgørelser og forlængelse af sagsbehandlingstiden.

4.2.5 Politiet og anklagemyndigheden

Politiet og anklagemyndigheden har oplevet kvalitetsproblemer vedrørende tolkenes sproglige færdigheder. Det viser sig ved langsom tolkning, sproglige misforståelser m.v., der kan påvirke sagsbehandlingstiden og kvaliteten i sagsbehandlingen. Ligeledes er der i mindre grad oplevet manglende neutralitet og indblanding fra tolkens side samt problemer med etiske spørgsmål og forståelse af tolkens rolle.

Kapitel 5. Uddannelse til tolk

5.1 Generelt

Der eksisterer to anerkendte uddannelser til tolk i Danmark: Cand.ling.merc. og Statsprøvet Tolk. Herudover anvendes tolke med en cand.mag. uddannelse.

Nedenfor gives en beskrivelse af de to egentlige tolkeuddannelser. Cand.ling.merc. udbydes på flere handelshøjskoler i Danmark, mens Statsprøvet Tolk på nuværende tidspunkt kun udbydes på handelshøjskolerne i København og Århus.

5.2 Cand.ling.merc.

Cand.ling.merc.-uddannelsen er en 5-årig uddannelse bestående af en 3-årig bachelor og en 2-årig overbygning. Der kan specialiseres i sprog som engelsk, fransk, spansk, tysk, italiensk og russisk. Bacheloruddannelsen i erhvervsprog giver mulighed for at varetage fremmedsproglige kommunikationsopgaver inden for områder som kulturformidling, markedsføring, eksport og salg, projektstyring og sprogrådgivning. Overbygningsuddannelsen giver endvidere ret til beskikkelse som translatør og tolk. Uddannelsen er gratis og SU-berettiget.

5.2.1 Adgangskrav

Adgangskrav til bacheloruddannelsen er studentereksamen, HF, HHX, HTX eller HF-forløb for fremmedsprogede og en række niveaukrav for de sprog, der vælges. Derudover kan man søge om optagelse ud fra kvote II, hvor erhvervsarbejde og/eller udlandsophold kan tælle med i bedømmelsen. Adgangskrav til overbygningsuddannelsen er bestået bachelor i erhvervsprog.

5.2.2 Undervisning

På bacheloruddannelsen vælges et hovedfag og bifag blandt de udbudte sprog. Derudover er der en række fællesfag (bl.a. sprog og kommunikation, virksomheden i samfundet, internet og databaser, videnskabsteori) og diverse valgfag. Sprogundervisningen fokuserer på grammatik, fonetik, tekst- og kommunikationsanalyse, virksomhedskommunikation og samfundsrelaterede forhold. Der trænes færdigheder som lytte- og læseforståelse, skriftlig og mundtlig udtryksfærdighed, sprogrevision m.v. Der er skriftlige eller mundtlige eksaminer i alle fag.

På overbygningen bygges videre på de sproglige kompetencer samt undervises i økonomisk, juridisk og teknisk sprog. Desuden tolkning og oversættelser. Alle fag afsluttes med skriftlige eller mundtlige eksaminer, og overbygningen afsluttes med et speciale.

Der dimitterede 118 cand.ling.merc.-studerende fra Handelshøjskolen i København i 2003 og 75 fra Handelshøjskolen i Århus, hvoraf det skønnes at ca. halvdelen har taget uddannelsen som translatør/tolk. Det skal dog bemærkes, at ikke alle med uddannelsen som cand.ling.merc. efterfølgende arbejder som tolke.

5.3. Statsprøvet Tolk

Uddannelsen til Statsprøvet Tolk er en deltidsuddannelse under Åben Uddannelse på Handelshøjskolen i København og udbydes også ved Handelshøjskolen i Århus pr. 1. september 2003. Uddannelsen varer 2 år og er normeret til 1 studenterårsværk. Uddannelsen udbydes i sprog, der ikke er omfattet af cand.ling.merc.-uddannelserne, f.eks. albansk, arabisk, bosnisk/serbisk/kroatisk, farsi, polsk, somali, sorani, tamil, tyrkisk, urdu m.fl. under forudsætning af, at der er et tilstrækkeligt antal studieberettigede. På uddannelsen kvalificerer man sig til at tolke for indvandrere og flygtninge ved kontakt med offentlige instanser i det danske samfund.

Deltagergebyret pr. semester er på nuværende tidspunkt 5.600 kr., dvs. 22.400 kr. plus undervisningsmateriale for hele uddannelsen.

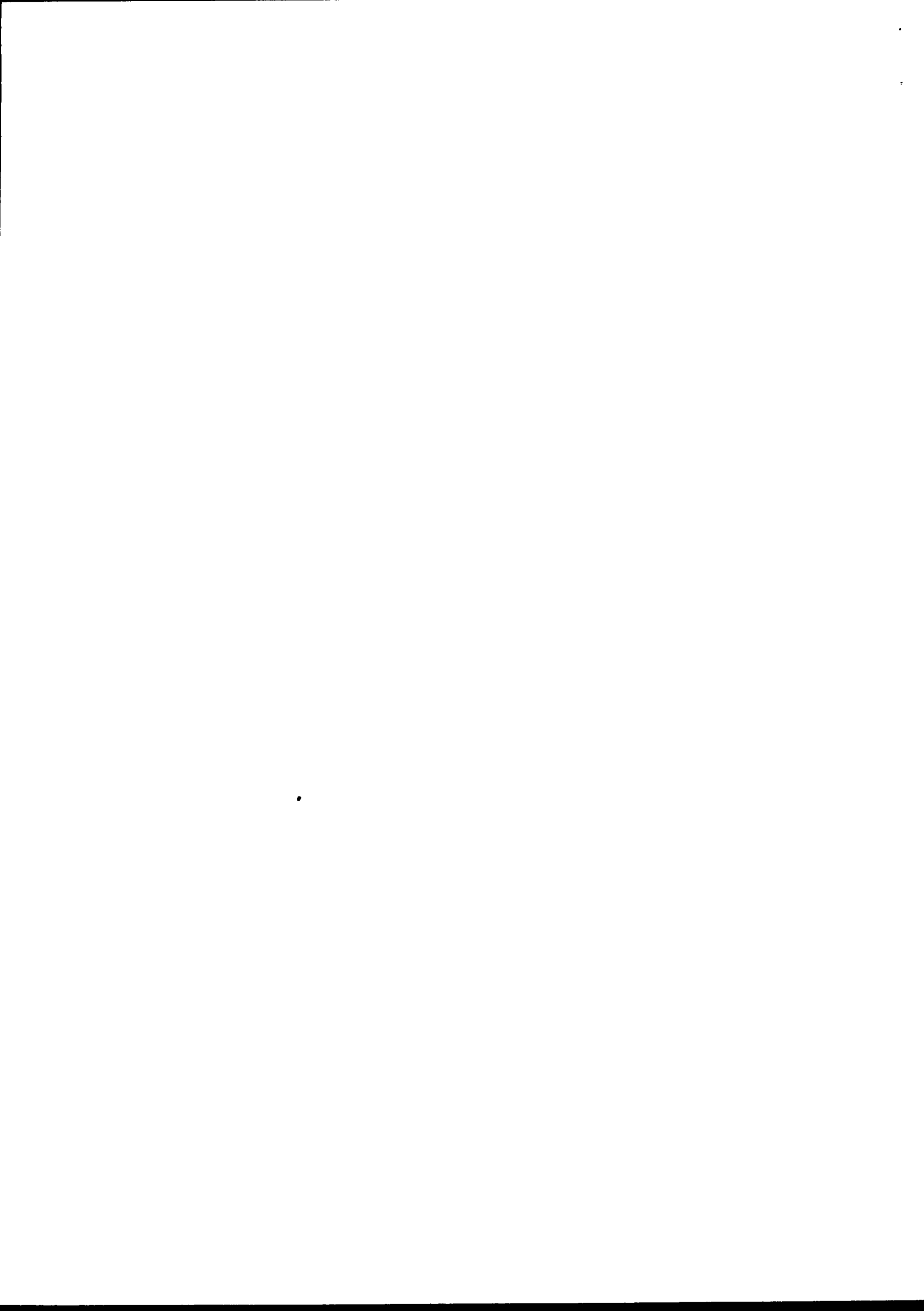
Man har også muligheden for at gå op til prøverne som privatist - altså uden at have fulgt undervisningen - ved betaling af prøvegebyr. Prøvegebyret for privatister er på 2.175 kr. for prøverne på første del og 3.875 kr. for prøverne på anden del.

5.3.1 Adgangskrav og adgangsprøve

Adgangsbetingelserne til uddannelsen er, at ansøgeren enten har en udenlandsk gymnasial uddannelse og kan dokumentere danskkundskaber svarende til dansk A-niveau og/eller en dansk gymnasial uddannelse og kan dokumentere højt sprogligt niveau på det andet sprog (svarende til dansk A-niveau).

Hvis ansøgeren ikke opfylder adgangsbetingelserne, men mener at have de krævede kvalifikationer, kan vedkommende indstille sig til en adgangsprøve. Her skal ansøgere med udenlandsk adgangsgivende eksamen, som ikke kan dokumentere danskkundskaber på A-niveau, bestå handelshøjskolens prøve i dansk stil for udlændinge. Ansøgere med dansk adgangsgivende eksamen, som ikke opfylder adgangsforsudsætningerne på et andet sprog, skal bestå en særlig adgangsprøve til Statsprøvet Tolk. Prøven består af en skriftlig og en mundtlig prøve. For at kunne indstille sig til den mundtlige del skal ansøgeren have bestået den skriftlige del. Den skriftlige prøve består af en mindre oversættelse til og fra dansk. Den mundtlige prøve består af en samtale på dansk og/eller et andet sprog samt en prima vista oversættelse af en tekst på dansk og/eller et andet sprog.

Undervisningsministeriet har oplyst, at mange, som har søgt optagelse på uddannelsen til Statsprøvet Tolk på Handelshøjskolen i henholdsvis København og Århus i forbindelse med studiestart efteråret 2003, ikke har bestået adgangsprøven. Her er det særligt prøven i dansk stil, som ansøgerne ikke har bestået. Konsekvensen heraf er, at de to handelshøjskoler ikke kan oprette hold på trods af, at interessen for at tage uddannelsen er stor nok. Det betyder således, at også de, som har bestået optagelseskravene, ikke kan gennemføre uddannelsen, da uddannelsen ikke vil blive udbudt i efteråret 2003. Undervisningsministeriet har som følge heraf givet dispensation i forbindelse med næste optagelse til uddannelsen til, at en bestået studieprøve med karakteren 6 i den skriftlige del og karakteren 8 i den mundtlige del vil være opfyldelse af adgangskravet.

5.3.2 Undervisning

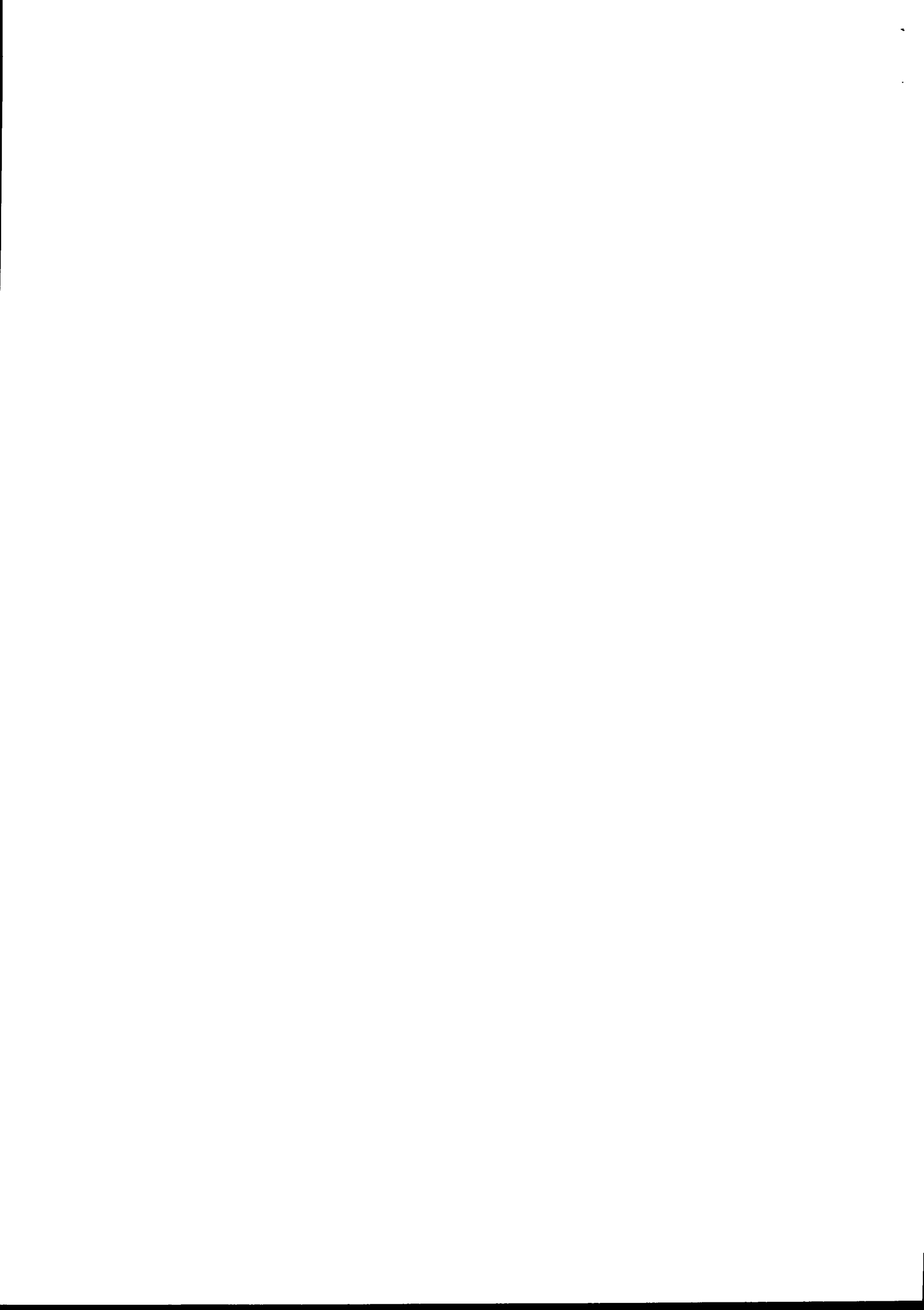
Målet med undervisningen er at udvikle de studerendes metodiske, analytiske og praktiske færdigheder – herunder beherskelse af relevant terminologi. Undervisningen skal sætte de studerende i stand til konsekutivt at formidle mundtlige forlæg fra dansk til et andet sprog og fra et andet sprog til dansk samt kvalificere dem til skriftligt at oversætte lettere almene og faglige tekster. Underviserne på uddannelsen er alle akademisk uddannede svarende til cand.mag. og har tolkeerfaring

Omkring dialogtolkningen arbejdes der med mundtlig sprogfærdighed på begge sprog, og der fokuseres på tolkens rolle som led i kommunikationsprocessen. Der lægges vægt på at udvikle tolkens situationsforummelse, så den verbale og nonverbale tolkeadfærd passer til den konkrete kommunikationssituation, og der inddrages derudover tolkeetiske aspekter.

Uddannelsen omfatter emneområderne tolkeetik og -teknik, social tolkning, medicinsk tolkning (herunder psykiatrisk tolkning), rets- og polititolkning, forretningstolkning og skriftlig produktion.

5.4 Arbejdsgruppens overvejelser

Ud fra gennemgangen af de to tolkeuddannelser kan det konkluderes, at de i kapitel 4 nævnte problemstillinger (mangelfulde sproglige kvalifikationer, manglende overholdelse af tolkeetik, neutralitetsprincippet samt mangelfuldt kendskab til det danske samfund og lovgivning) alle berøres i uddannelserne til cand.ling.merc. og Statsprøvet Tolk. Arbejdsgruppen vurderer på denne baggrund, at en forbedret adgang til at kunne anvende uddannede tolke vil øge kvaliteten af tolkningen. Efter arbejdsgruppens vurdering bør ikke-uddannede tolke derfor motiveres til at tage uddannelsen til Statsprøvet Tolk. Dette kan bl.a. ske ved at skabe et øget incitament til at uddanne sig - f.eks. gennem en ændret takststruktur, jf. kapitel 6.

Kapitel 6. Styrkelse af incitamenterne til at uddanne sig til Statsprøvet Tolk.

6.1. Honorering af tolkeydelser i staten

Tolkene honoreres i forhold til deres uddannelsesniveau i to grupper, jf. cirkulæreskrivelse om vejledende retningslinier for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område (vedlagte bilag 4), hvori der er fastsat vejledende takster for mundtlig og skriftlig tolkning.

Translatører og andre tolke med en tilsvarende videregående sproglig uddannelse honoreres med den høje takst, mens de øvrige tolke, herunder statsprøvede tolke, honoreres med den lave takst. Som beskrevet i kapitel 2 skønnes det, at ca. 80 pct. af de tolke, som anvendes inden for de statslige myndigheder, honoreres efter den lave takst.

Herudover honoreres tolken for den tid, som bruges på transport fra det sted, hvor tolken opholder sig forud for tolkningen, til det sted, hvor tolkningen foregår, hvis afstanden overstiger 10 km. Vederlaget udgør halvdelen af den timetakst, som tolken honoreres med ved mundtlig tolkning, uanset hvilket tidspunkt på døgnet transporten finder sted.

Nedenstående tabel viser de gældende takster for henholdsvis skriftlig og mundtlig tolkning. Som det fremgår af tabellen, ligger den høje takst ca. 60 pct. højere end den lave takst.

(2003-pl)	Mundtlig tolkning	Skriftlig tolkning	
		alm. tekst	svær tekst
Translatører m.v.	481,00 kr.	19,30 kr.	20,50 kr.
Øvrige	267,10 kr.	11,58 kr.	12,30 kr.

Kilde: Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 9364 af 11. juni 2003 om vejledende retningslinier for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område

6.2 Forbrug af tolkeydelser i staten

Som det fremgår af kapitel 2, udgjorde det samlede forbrug af tolkeydelser på Integrationsministeriets og Justitsministeriets ressortområder i 2003 i alt 56,3 mio. kr. Institutionerne registrerer generelt ikke, hvilken takst tolkene honoreres efter, ligesom det ikke registreres, hvor stor en del af det samlede forbrug som vedrører transportomkostninger. Der findes således ikke nogen præcis viden om, hvor mange af de anvendte tolke som er uddannede translatører eller har en tilsvarende videregående sproglig uddannelse og derfor honoreres efter den høje takst. Det vides heller ikke præcist, hvor stor en andel af det samlede forbrug, som vedrører honorering af transporttid.

6.3 Indførelse af en ekstra takst for tolke med uddannelsen som Statsprøvet Tolk

Som anført honoreres tolkene i to forskellige kategorier fordelt på translatører/andre videregående sproglige uddannelser og øvrige. Alle tolke, som ikke har en videregående sproglig uddannelse, bliver således honoreret med den samme takst på trods af, at der kan være store forskelle på tolkenes kompetencer og uddannelsesniveau. De tolke, som har uddannet sig til

Statsprøvet Tolk, bliver honoreret med samme takst som de tolke, der ikke har en egentlig tolkeuddannelse. Det er derfor vurderingen, at der ikke er et tilstrækkeligt økonomisk incitament for den enkelte tolk til at forbedre sine kompetencer ved at tage uddannelsen som Statsprøvet Tolk.

Det er arbejdsgruppens vurdering, at der vil ske et generelt løft i kvaliteten af tolkeydelserne, såfremt flere ikke-uddannede tolke tager uddannelsen som Statsprøvet Tolk. En måde at fremme dette på er at skabe økonomisk incitament for, at ikke-uddannede tolke vil tage uddannelsen som Statsprøvet Tolk. Dette kan ske ved, at der indføres en tredje takst på et niveau mellem de to nuværende takster, således at statsprøvede tolke honoreres højere end ikke-uddannede tolke.

En mulighed – der samtidig må vurderes at indebære et tilstrækkeligt incitament til at tage uddannelsen som Statsprøvet Tolk – vil efter arbejdsgruppens opfattelse kunne være at hæve honoraret for statsprøvede tolke med 15 % i forhold til de ikke-uddannede tolke.

Mulige takstniveauer for Statsprøvet Tolk og ikke-uddannede tolke

(2003-pl)	Mundtlig tolkning	Skriftlig tolkning	
		alm. tekst	svær tekst
Nuværende takst	267,10 kr.	11,58 kr.	12,30 kr.
Ny takst for statsprøvede tolke (+ 15 pct.)	307,17 kr.	13,32 kr.	14,15 kr.
Takst for ikke uddannede tolke	267,10 kr.	11,58 kr.	12,30 kr.

Som tidligere anført findes ingen præcis viden om, hvor stor en andel af de anvendte tolke der honoreres med henholdsvis den høje og den lave takst. Ligeledes findes ingen præcis viden om, hvor stor en andel af de tolke, som honoreres med den lave takst, der er uddannet Statsprøvet Tolk. Arbejdsgruppens medlemmer skønner, at ca. 80 pct. af det samlede forbrug af tolke udgøres af tolke, som honoreres med den lave takst, og at transportudgifterne udgør ca. 20 pct. af det samlede forbrug.

Ud af det samlede forbrug af tolkeydelser på Integrationsministeriets og Justitsministeriets område på i alt 56,3 mio. kr. skønnes det således, at cirka 11,3 mio. kr. vedrører tolke, som er uddannede translatører eller lignende, mens de resterende 45 mio. kr. vedrører tolke, som ikke har en videregående sproglig uddannelse.

Af det samlede forbrug skønnes det, at 10 pct. af udgifterne til tolke uden videregående sproglig uddannelse vedrører tolke, som er uddannet Statsprøvet Tolk.

6.4 Økonomiske konsekvenser ved indførelse af en tredje takst

Indførelse af en tredje takst til honorering af statsprøvede tolke vil ved et konstant tolkeforbrug og en uændret effektivitet umiddelbart medføre meromkostninger for staten, da en del af tolkene skal honoreres med en højere takst end i dag. Som anført skønnes disse tolke at

udgøre ca. 10 pct. af de "ikke-uddannede" tolke. Fastsættes mellemtaksten til +15 pct., jf. skemaet ovenfor, vil den statslige meromkostning under de nævnte forudsætninger kunne estimeres til ca. 0,7 mio. kr.

Indførelse af en tredje takst har til formål at medvirke til, at flere ikke-uddannede tolke vil tage uddannelsen som Statsprøvet Tolk. Under antagelse af, at yderligere 10 pct. af de ikke-uddannede tolke vil tage uddannelsen som Statsprøvet Tolk, vil de nævnte medudgifter til honorering af tolke stige med yderligere ca. 0,7 mio. kr., når denne gruppe af tolke efter endt uddannelse ligeledes skal honoreres med mellemtaksten. Udgiftsstigningen vil slå gradvist igennem over en årrække, idet uddannelsen som Statsprøvet Tolk har en varighed på to år. Hvis det antages, at alle 10 pct. påbegynder uddannelsen med det samme, vil udgiftsstigningen slå fuldt igennem efter to år. Det er herved lagt til grund, at langt hovedparten – uagtet adgangen til som privatist at tage prøven – vil skulle gennemføre uddannelsen.

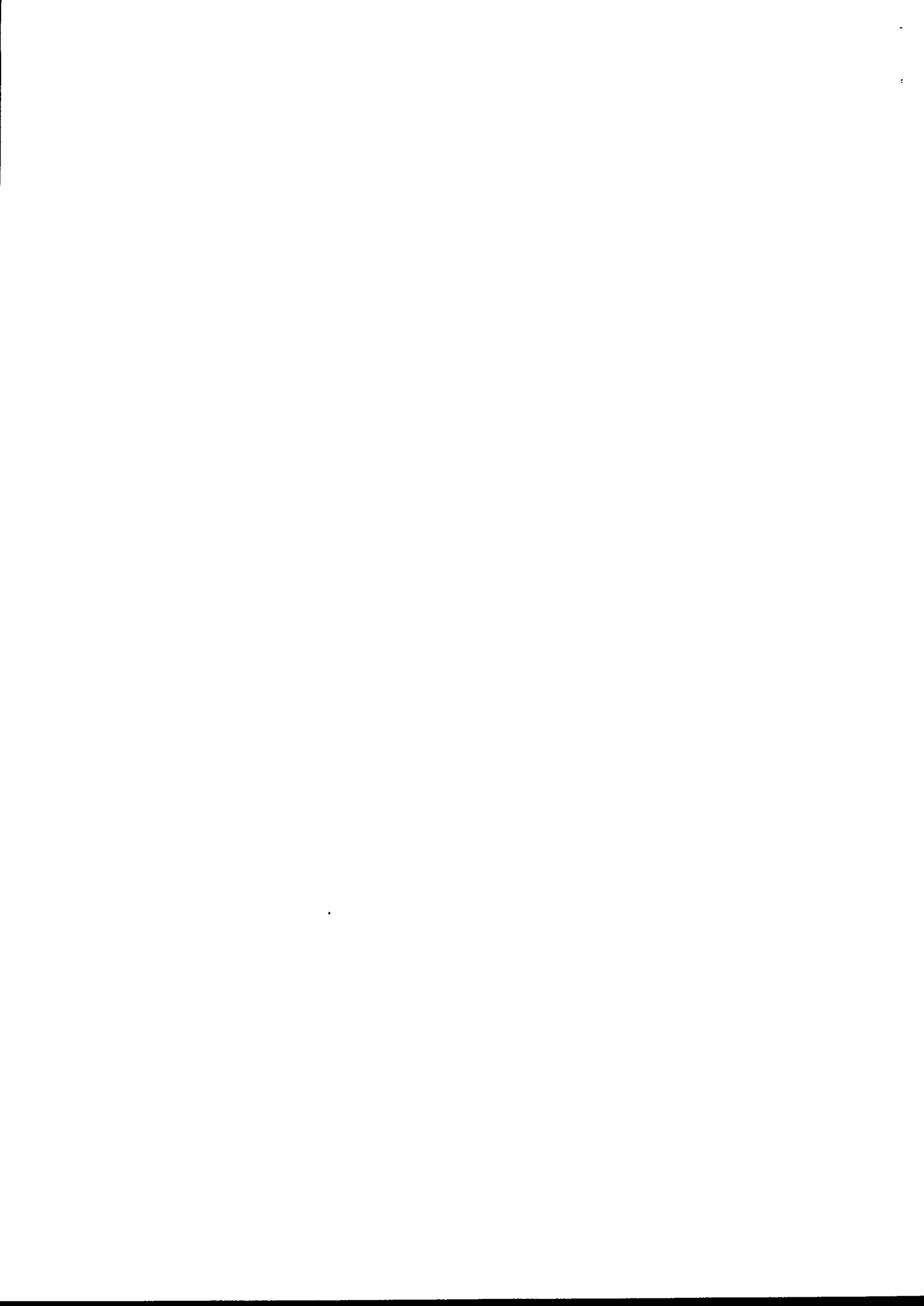
Nedenfor vises under de givne forudsætninger de samlede udgifter ved henholdsvis en uændret og en ændret takststruktur.

(Mio. kr. i 2003-p/l)	2004	2005	2006	2007	2008
Uændret taksstruktur	56,3	56,3	56,3	56,3	56,3
Ændret takststruktur	56,3	57,0	57,3	57,7	57,7
Merudgift	0	0,7	1,0	1,4	1,4

Ved vurderingen af, hvilken betydning indførelsen af en tredje takst vil have for de berørte myndigheders samlede tolkeudgifter, må imidlertid indgå, at antallet og karakteren af tolkekrævende opgaver og hvilke tolke, der konkret vil kunne være til rådighed i en given situation, beror på en række forskellige faktorer, der er behæftet med betydelig usikkerhed. Det er således også erfaringen, at udgifterne til tolkning varierer meget betydeligt i de enkelte år. Hertil kommer, at en generel kvalitetsforøgelse af tolkningen må antages samtidig at kunne indebære en effektivitetsforøgelse. På den angivne baggrund vurderes eventuelle merudgifter ved indførelsen af en tredje takst for honorering af tolke ikke i sig selv at være af økonomisk betydning for de berørte ministerier.

6.5 Arbejdsgruppens overvejelser

Arbejdsgruppen foreslår, at der indføres en tredje takst i cirkulæreskrivelse om vejledende retningslinier for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område på et niveau mellem de to nuværende takster til honorering af statsprøvede tolke.

Kapitel 7. Øvrige tiltag til styrkelse af kvalitetssikringen af tolkeydelser

7.1 Indberetning om erfaringer med tolke fra Rigspolitiets tolkeoversigt

Rigspolitiets tolkeoversigt indeholder i dag oplysninger om tolkens navn, adresse m.v., køn, sprog og honoreringstakst, jf. kapitel 3, og rekvirenten har alene mulighed for at udvælge en tolk ud fra disse oplysninger, hvis pågældende ikke har tidligere erfaring med en tolk eller kendskab til andres erfaringer.

Det betyder, at en tolk, som en myndighed vurderer ikke at være egnet til varetagelsen af statslige tolkeopgaver, fortsat kan være optaget på oversigten, såfremt myndigheden ikke har indberettet dette til Rigspolitiet. Myndigheder, som ikke har tidligere erfaringer med tolken, risikerer derfor i dag at anvende en tolk, som andre myndigheder finder uegnet.

For at sikre kvaliteten af tolkeydelserne, anbefaler arbejdsgruppen, at der i forbindelse med udarbejdelse af de administrative regler, som foreslås af arbejdsgruppen, jf. kapitel 8, fastsættes retningslinier vedrørende myndigheders indberetning til Rigspolitiet, såfremt myndigheden oplever tolke, der vurderes ikke at være egnede til at varetage statslige tolkeopgaver. Dette vil give Rigspolitiet forbedrede muligheder for løbende at foretage en vurdering af, hvorvidt tolkene fortsat skal være optaget på oversigten. Ansvar for, at der kan foretages en løbende ajourføring af tolkeoversigten, vil således være pålagt såvel Rigspolitiet som de myndigheder, der anvender tolkene.

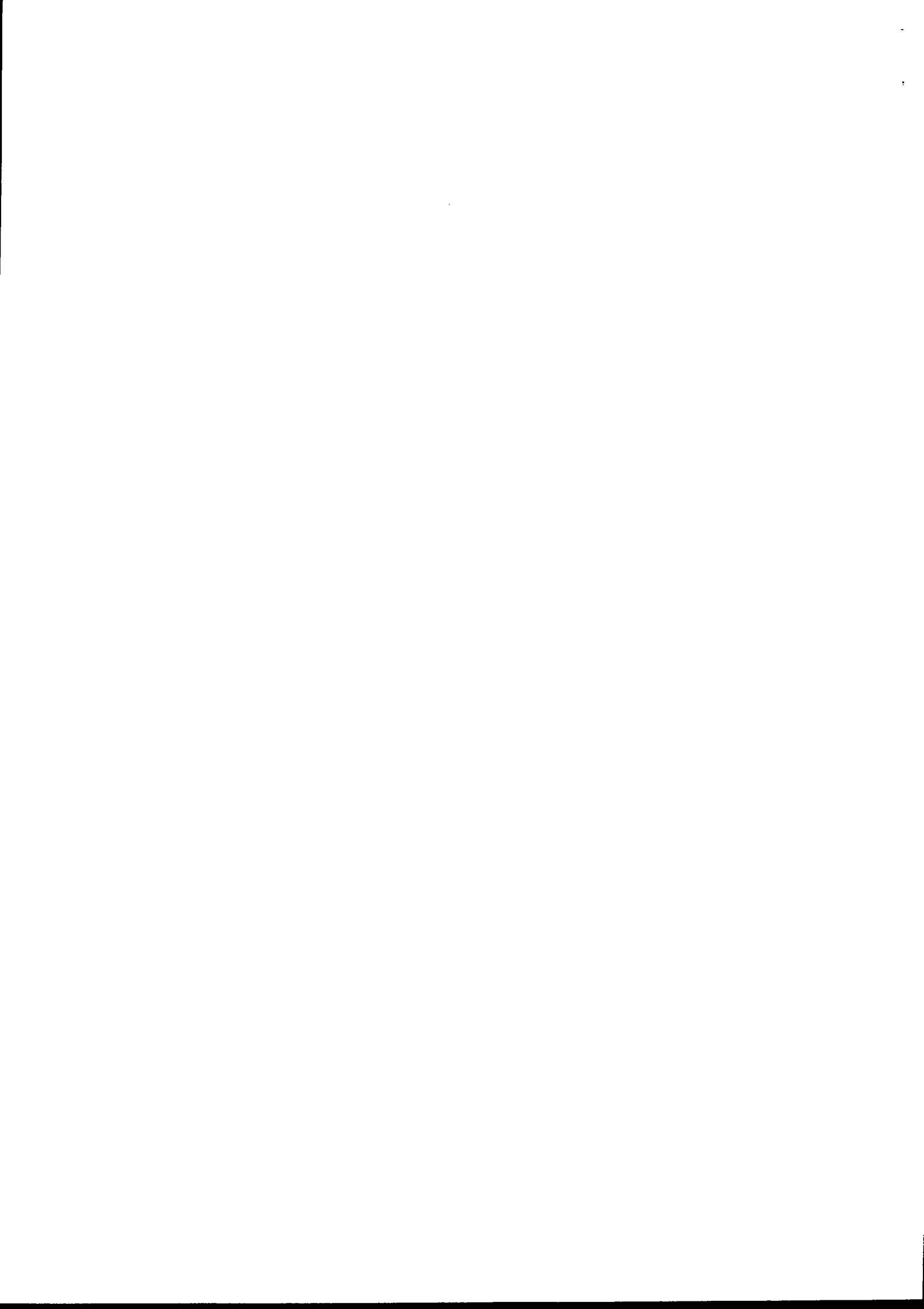
7.2 Kurser, briefings m.v.

I rapporten "Tolkning for flygtninge og indvandrere i Århus Amt, juni 2000" fra Handelshøjskolen i Århus, hvor tolkeområdet kortlægges på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse samt interview, er et af de gennemgående ønsker fra både brugere af tolke og tolkene selv en opkvalificering gennem kurser. Sådanne kurser anbefales ligeledes af Tolkeformidlingen i København.

Det fremgår af kapitel 2, at institutionerne under Justitsministeriet og Integrationsministeriet dels anvender tolke i meget væsentligt omfang, dels er de eneste, der hidtil har haft adgang til at anvende tolke fra Rigspolitiets tolkeoversigt. Det er arbejdsgruppens vurdering, at brugere kan drage stor fordel af at arrangere specifikke kurser for de tolke, som er optegnet herpå.

På denne baggrund anbefaler arbejdsgruppen, at der etableres et introduktionskursus for de tolke, som ønsker at blive optaget på Rigspolitiets tolkeoversigt. Introduktionskurset skal endvidere tilbydes de tolke, som allerede i dag er optaget på oversigten.

Da Rigspolitiets tolkeoversigt alene anvendes på Justitsministeriets og Integrationsministeriets områder, anbefaler arbejdsgruppen, at de berørte myndigheder etablerer et introduktionskursus i fællesskab. I den forbindelse anbefales det, at de uddannelsesinstitutioner, som ud-

byder uddannelsen Statsprøvet Tolk, medinddrages i planlægningen heraf. Ligeledes anbefales det, at myndigheder uden for Justitsministeriets og Integrationsministeriets områder, der måtte opnå tilladelse til anvendelse af Rigspolitiets tolkeoversigt, medinddrages i kursusplanlægningen.

Arbejdsgruppen foreslår, at et obligatorisk introduktionskursus ved optagelse på Rigspolitiets tolkeoversigt finansieres ved deltagerbetaling. Deltagerbetaling kan dog medføre en risiko for, at nogle af de tolke, som kun anvendes få gange årligt som f.eks. tolke på sjældne sprog, ikke vil søge optagelse på tolkeoversigten. Det er således sandsynligt, at deltagerbetaling kan medføre, at det inden for nogle sprog kan blive vanskeligere at finde en tolk.

Kapitel 8. Behovet for retlig regulering på tolkeområdet

I dette kapitel behandles følgende forhold:

1. Overvejelser om ændring og udbygning af retsplejelovens regler om tolke
2. Overvejelser om udbygning af forvaltningsloven med regler om tolke
3. En grundlæggende regulering af administrationen af tolkeoversigten og myndighedernes anvendelse af tolke herfra

Fra forskellig side er der rejst spørgsmål om, hvorvidt retsplejelovens regler om tolke giver et retvisende billede og er anvendelige for retstilstanden i dag. I afsnit 8.1 og 8.2 nedenfor omtales en artikel vedrørende tolkebistand i retssager samt en rapport fra en arbejdsgruppe under Domstolsstyrelsen.

8.1 Artiklen "Tolkebistand i retssager"

Artiklen "Tolkebistand i retssager" af dommer Otto Bisgaard og lektor Bodil R. Martinsen er offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen (U 2000 B.577).

I artiklen omtales retsplejelovens regler om tolke og de gældende regler for uddannelse og autorisation af tolke. Endvidere beskrives tolkenes pligter og rettigheder. Det foreslås, at der lovgives mere udførligt herom, og at tolke sidestilles med skønsmænd, der yder sagkyndig bistand til retten, samt at retterne organiserer samarbejdet med tolke på en mere effektiv måde.

7.2 Rapport fra arbejdsgruppen under Domstolsstyrelsen

På baggrund af ovennævnte artikel besluttede Domstolsstyrelsen at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle beskæftige sig med de retlige og praktiske problemstillinger forbundet med tolkebistanden i retssager, herunder retssikkerhedsmæssige aspekter.

I april 2003 afgav Arbejdsgruppen om tolkebistand i retssager nedsat under Domstolsstyrelsen en rapport om tolkebistand i retssager.

Det fremgår af denne rapport, at bestemmelsen i retsplejelovens § 149, stk. 1, (citeret i afsnit 3.4) er fra 1919, hvor spørgsmålet om tolkning i retssager ikke var aktuelt i samme omfang som i dag. Der har navnlig gennem de sidste 20 år fundet en udvikling sted, der indebærer, at der i Danmark i dag befinder sig en større gruppe personer end tidligere, som enten er født i udlandet af udenlandske statsborgere, eller som er født i Danmark af forældre, der ikke er danske statsborgere. Disse ændringer i befolknings sammensætningen medfører, at der kan sættes spørgsmålstegn ved, hvorvidt retsplejelovens § 149 tager højde for nutidens behov og krav.

I relation til retsplejelovens § 149, stk. 1, kan der efter Domstolsstyrelsens arbejdsgruppes opfattelse på enkelte punkter sættes spørgsmålstegn ved, hvorvidt bestemmelsen formelt set lever op til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 6, stk. 3, litra a og e. For det første er der efter ordlyden af retsplejelovens § 149, stk. 1, 2. pkt., alene krav om, at selve afhøringen af personer, der ikke er det danske sprog mægtig, oversættes, og således ikke at andre aktørers udtalelser, bemærkninger og lignende oversættes. Den tiltalte må efter konventionens regler antages ikke kun at have krav på at få sin egen afhøring oversat, men også alle yderligere oplysninger, der fremkommer under retsmødet, og som er nødvendige for, at tiltalte kan varetage sit forsvar. For det andet er det fastsat i retsplejelovens § 149, stk. 1, 4. pkt., at tolkning kan undlades i straffesager, såfremt retten tiltror sig fornødent kendskab til det fremmede sprog. Arbejdsgruppen anfører, at denne passus som udgangspunkt må antages at stride mod EMRK artikel 6, stk. 3, litra e, der pålægger retten at benytte tolk i de tilfælde, hvor den tiltalte ikke forstår det sprog, der anvendes i retten. Det vil efter Domstolsstyrelsens arbejdsgruppes opfattelse være hensigtsmæssigt, hvis bestemmelsen præciseres på disse punkter, således at den danske regulering på området også formelt bliver i overensstemmelse med artikel 6, stk. 3, litra a og e.

Nordiske statsborgere er på det civilretlige område som udgangspunkt bedre stillet i relation til dækning af udgifter til tolkning end andre udenlandske statsborgere og danske statsborgere, der ikke behersker det danske sprog, og som er bosat i Danmark, jf. retsplejelovens § 149, stk. 4. Forklaringen skal findes i, at Danmark har ratificeret Den Nordiske Sprogkonvention. På baggrund heraf er det Domstolsstyrelsens arbejdsgruppes opfattelse, at det bør overvejes, om der bør ske en harmonisering af reglerne for afholdelse af udgifter til tolkning i civile sager.

Ifølge retsplejelovens § 149, stk. 6, bliver i øvrigt de om vidner gældende regler at anvende på tolkene med de lempelser, der følger af forholdets natur, og for så vidt ikke andet er særlig foreskrevet.

Retsplejelovens §§ 168-173, der omhandler vidners pligt til at afgive forklaring for retten og rettens vejledningspligt i den forbindelse, er efter Domstolsstyrelsens arbejdsgruppes opfattelse ikke hensigtsmæssige i relation til tolke. Dette skyldes, at der består en række væsentlige forskelle mellem vidnets og tolkens rolle under en retssag. Blandt de væsentligste kan nævnes, at tolkens opgave har karakter af professionel konsulentvirksomhed, som også vil kunne ydes af andre personer med tilsvarende kvalifikationer. Et vidne har derimod en personlig og i princippet enestående viden om sagen. Et vidne kan derfor ofte ikke erstattes af andre.

Herudover peger Domstolsstyrelsens arbejdsgruppe på en række forhold, man bør overveje at regulere ved en ændring af retsplejeloven. Nedenfor angives et uddrag af disse:

- Der bør tages stilling til, hvorvidt der i helt særlige tilfælde skal være hjemmel til at pålægge en tolk at udføre en tolkeopgave, jf. retsplejeloven § 168.
- Ifølge retsplejelovens § 174 skal vidneforklaring afgives for den ret, ved hvilken sagen behandles. I relation til tolke må det antages, at bestemmelsen skal forstås såle-

des, at en tolk i hvert fald som udgangspunkt skal være fysisk til stede i retssalen. Det vil på denne baggrund være hensigtsmæssigt med en regulering, der klart fastslår, at tolkning som udgangspunkt skal ske for den ret, der behandler sagen.

- Hvilken fremgangsmåde, der skal benyttes ved indkaldelse af en tolk, bør reguleres som konsekvens af, at det er rettens ansvar, at der bliver antaget en kvalificeret tolk, når der er behov for tolkebistand i forbindelse med en retssag, jf. retsplejelovens § 175.
- Spørgsmålet om tolkens ret eller pligt til forberedelse til en retssag bør reguleres, jf. retsplejelovens § 180.
- Det er nødvendigt med en hjemmel til honorering af tolke i retssager, herunder i hvilket omfang tolke, der anvendes ved domstolene, har ret til honorering af forberedelsestid, jf. retsplejelovens § 188.
- Rettens pligt til at afklare, hvorvidt der foreligger inhabilitet, bør reguleres, jf. retsplejelovens § 181. Endvidere bør det fastslås, at retten er forpligtet til så vidt muligt at sikre, at den tolkebistand, der ydes ved domstolene, er tilfredsstillende, herunder eventuelt at retten skal anvende en uddannet tolk, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.
- Spørgsmålet om adgangen til at straffe en tolk for bevidst urigtig tolkning bør reguleres, jf. straffelovens § 158.
- Det bør overvejes mere overordnet at regulere fremgangsmåden ved tolkning i retssager, jf. retsplejelovens § 184.
- Det vil også både været hensigtsmæssigt og nødvendigt med en regulering af tolkes tavshedspligt, jf. retsplejelovens § 189.

Rapporten fra Arbejdsgruppen om tolkebistand i retssager nedsat under Domstolsstyrelsen blev den 5. maj 2003 sendt i høring hos en række organisationer m.v. Høringsfristen var den 5. august 2003. Domstolsstyrelsen har herefter i begyndelsen af september 2003 rettet henvendelse til undervisningsministeren, økonomi- og erhvervsministeren, ministeren for videnskab, teknologi og udvikling samt justitsministeren med en anbefaling om, at det med udgangspunkt i rapportens konklusioner overvejes at tage initiativer, der kan medvirke til en forbedret kvalitetssikring i forbindelse med tolkning i retssager.

8.3 Arbejdsgruppens overvejelser

Arbejdsgruppen har på baggrund af de ovennævnte rapporter m.v. overvejet og drøftet, om der er behov for at revidere eller udbygge retsgrundlaget for anvendelsen af tolke på de områder, som arbejdsgruppen har beskæftiget sig med, dvs. sager på udlændingeområdet, politiets brug af tolke i forbindelse med efterforskning af straffesager m.v. samt retssager. I den

forbindelse har Domstolsstyrelsen i arbejdsgruppen henholdt sig til de anbefalinger, som fremgår af Rapporten om tolkebistand i retssager.

Ad 1) Overvejelser om ændring og udbygning af retsplejelovens regler om tolke

Hvad angår anvendelsen af tolkebistand i retssager, peges der i Domstolsstyrelsens rapport på en række problemstillinger i relation til retsplejelovens regler.

Arbejdsgruppen er enig i, at retsplejelovens § 149 kan trænge til en modernisering. Der er i den forbindelse en række forhold, som man bør være opmærksom på:

§ 149 vedrører ikke kun tolkning, men sprogordningen ved de danske domstole generelt (mundtligt såvel som skriftligt). Da man også på dette område kunne overveje at modernisere retsplejeloven, er der meget, der taler for, at man i givet fald bør revidere bestemmelsen generelt. Dette vil kræve mere principielle overvejelser i Retsplejerådet.

Arbejdsgruppen finder derfor, at hvis retsplejelovens regler om tolke skal ændres, så bør det ideelt set ske på en tilbundsgående måde, dvs. med principielle overvejelser vedrørende fremtidens sprogordninger m.v. i både retsplejen og forvaltningen.

På den baggrund finder arbejdsgruppen det mest hensigtsmæssigt, at spørgsmålet om ændring af retsplejeloven for så vidt angår reglerne om tolke henskydes til behandling i Retsplejerådet. De i nærværende rapport nævnte problemstillinger indgår i Retsplejerådets arbejde med reform af den civile retspleje. Retsplejerådet vil i den forbindelse også have mulighed for at foretage en samlet vurdering af, hvorledes regler om tolkning i såvel civile sager som straffesager bør udformes.

Ad 2) Overvejelser om udbygning af forvaltningsloven med regler om tolke

En meget stor del af den tolkning, der finder sted, foregår hos politiet og den øvrige forvaltning, herunder udlændingemyndighederne, hvor forvaltningslovens § 7 gælder. Denne bestemmelse indebærer, at en forvaltningsmyndighed i fornødent omfang skal yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde. Bestemmelsen finder anvendelse i afgørelsessager, men det antages at følge af god forvaltningsskik, at der også skal ydes vejledning i forbindelse med faktisk forvaltningsvirksomhed.

Det antages at følge af forvaltningsmyndighedernes vejledningspligt og pligten til at tilvejebringe de fornødne oplysninger i en sag, at det kan påhvile en myndighed at stille tolkning til rådighed, når den, der retter henvendelse til myndigheden, ikke behersker det danske sprog tilstrækkeligt godt. Det fremgår i den forbindelse af pkt. 32 i Justitsministeriets "Vejledning om forvaltningsloven" fra 1986, at

"Det må antages at følge af bestemmelsen i forvaltningslovens § 7, stk. 1, om vejledningspligten og den almindelige forvaltningsretlige grundsætning om forvaltningens undersøgelsespligt, at forvaltningsmyndighederne i almindelighed

må sikre sig, at de er i stand til at forstå og blive forstået af udlændinge, der retter henvendelse til myndighederne om sager, der skal tages under behandling af myndigheder. Efter omstændighederne må myndighederne således om fornødent stille tolke- og oversættelsesbistand til rådighed for den pågældende

Danmark har ratificeret den nordiske sprogkonvention, som medfører, at statsborgere i et andet nordisk land under sagsbehandlingen, i almindelighed uden særlige omkostninger, kan anvende sit eget sprog ved henvendelse til myndigheden. Det påhviler således myndigheden, hvis der er behov derfor, så vidt muligt at stille den fornødne tolkebistand til rådighed for den pågældende. ...

Den præcisering, der i denne henseende er sket i den nordiske sprogkonvention, har således tilsvarende betydning i forbindelse med behandlingen af sager, der vedrører andre udenlandske statsborgere, i tilfælde hvor disse har krav på at få en sag taget under behandling i den offentlige forvaltning”.

Selv om forvaltningsloven således ikke indeholder regler, der udtrykkeligt regulerer anvendelsen af tolke, må det antages, at almindelige forvaltningsretlige regler og principper langt hen ad vejen vil kunne løse de spørgsmål, som opstår i forbindelse med tolkning i sager inden for forvaltningslovens område. Hertil kommer de tilfælde, hvor en pligt til at stille tolk til rådighed følger af internationale regler, bl.a. den nordiske sprogkonvention, jf. herom ovenfor i kapitel 2.

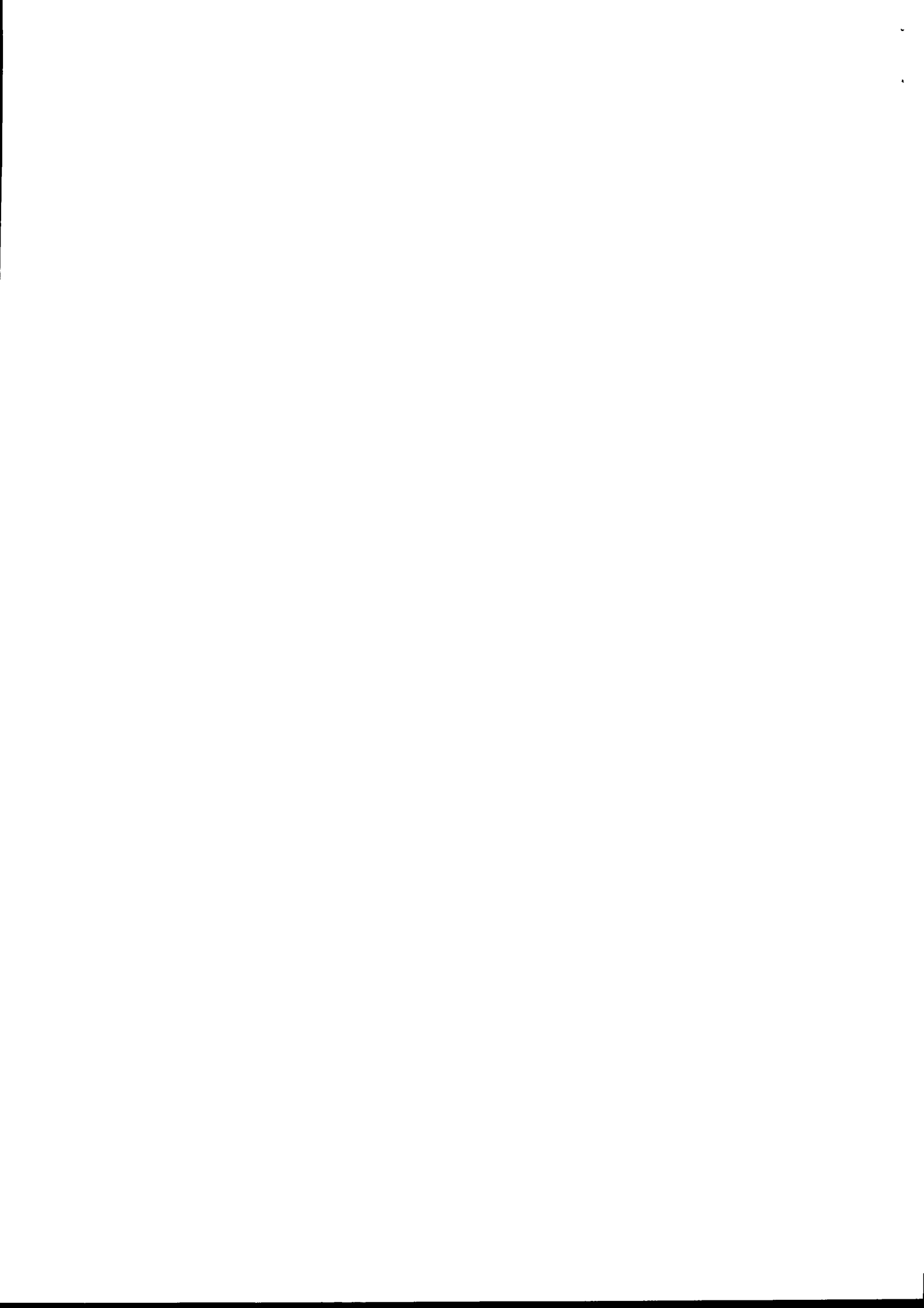
Ad 3) En grundlæggende regulering af Rigspolitiets administration af tolkeoversigten og myndighedernes anvendelse af tolke herfra

Rigspolitiets administration af tolkeoversigten hviler på en bemyndigelse af 17. november 1992 fra Justitsministeriet. På daværende tidspunkt hørte udlændingeområdet under Justitsministeriet, og bemyndigelsen vedrørte således også behandlingen af udlændingesager hos udlændingemyndighederne. Efter at udlændingeområdet i januar 1993 blev overført fra Justitsministeriet til Indenrigsministeriet, og senere til Integrationsministeriet, er udlændingemyndighederne imidlertid fortsat med at anvende tolkeoversigten.

Det er væsentligt at være opmærksom på, at Rigspolitiets administration af tolkeoversigten – og i øvrigt også de vejledende salærtakster for tolkning på Justitsministeriets område – alene har til formål at regulere brugen af tolke på de nævnte områder.

I arbejdsgruppen har der været rejst spørgsmål om, hvorvidt tolkeoversigten bør udbygges med en række yderligere oplysninger m.v., som ville kunne gøre den mere egnet som redskab for andre myndigheder, f.eks. ved at optage oplysning om områder, hvor den pågældende tolk har særlige fagterminologiske kompetencer.

En sådan ordning ville imidlertid klart ligge ud over de arbejdsopgaver, som naturligt hører hjemme i politiet. Ønskes der tilvejebragt et centralt tolkeregister eller en central myndighed, som forestår kvalitetskontrol m.v. af tolke for alle eller mange myndigheder, må dette således ske på anden måde end i politiets regi.

Arbejdsgruppen har herudover drøftet, om der er behov for at tilvejebringe et yderligere retligt grundlag for Rigspolitiets administration af tolkeoversigten. I dag hviler administrationen som nævnt på en bemyndigelse fra Justitsministeriet fra 1992, og en række væsentlige spørgsmål – bl.a. om kontrol af tolkenes kompetencer og personlige forhold - er ikke nærmere reguleret.

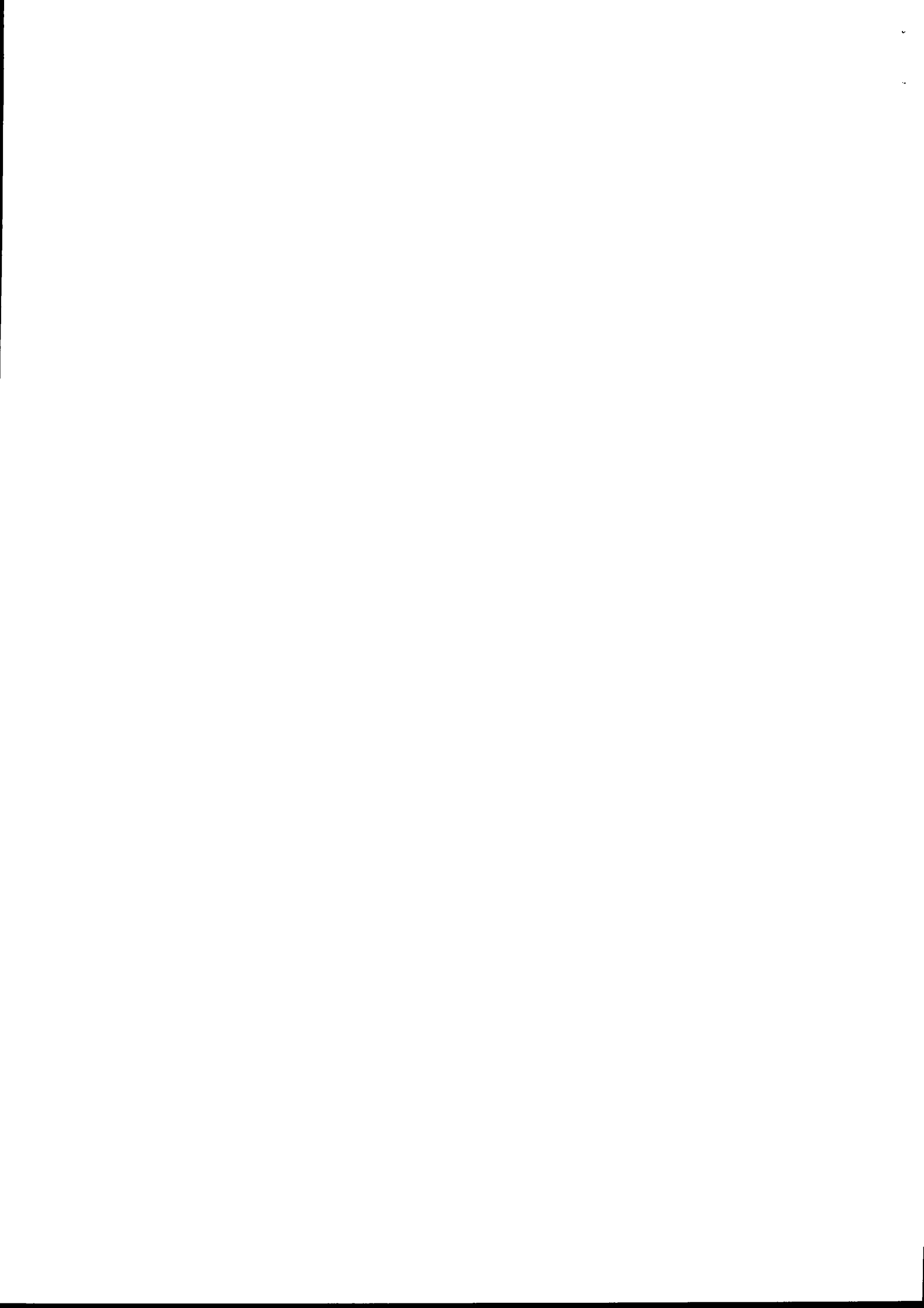
Arbejdsgruppen finder på denne baggrund, at der – idet tolkeoversigten udarbejdes med henblik på anvendelse af institutioner under Justitsministeriet og Integrationsministeriet – bør tilvejebringes et hjemmelsgrundlag i henholdsvis retsplejeloven og udlændingeloven med henblik på, at der efter forhandling mellem justitsministeren og integrationsministeren kan udstedes administrative regler, således at der skabes et sikkert retligt grundlag for administrationen af tolkeordningen og politiets, anklagemyndighedernes, Kriminalforsorgens, retsvæsenets og udlændingemyndighedernes anvendelse af tolke herfra. Arbejdsgruppen har overvejet, om tilvejebringelse af det nævnte hjemmelsgrundlag burde afvente Retsplejerådets overvejelser om udformningen af retsplejelovens regler om tolke og de spørgsmål, der, som omtalt tidligere i rapporten, er knyttet hertil. Hvor overvejelserne om udformningen af tolkeordningen i retsplejeloven imidlertid mere generelt vedrører sprogordningen ved domstolene, vil de foreslåede hjemmelsbestemmelser skulle danne grundlag for udstedelse af administrative forskrifter, der retter sig mod primært Rigspolitiets administration af tolkeoversigten og – for tiden – politiets, retsvæsenets og udlændingemyndighedernes anvendelse af tolke herfra. Disse mere administrative spørgsmål om bl.a. kontrol af tolkes sproglige kvalifikationer, personlige forhold m.v. behøver efter arbejdsgruppens opfattelse ikke nødvendigvis at afvente en behandling i Retsplejerådet. Samtidig har Rigspolitiet peget på, at der er behov for at få tilvejebragt et klart hjemmelsgrundlag vedrørende disse administrative spørgsmål. Arbejdsgruppen foreslår derfor, at der ved kommende revision af retsplejeloven og udlændingeloven indføres hjemmel i begge love til, at der efter forhandling mellem justitsministeren og integrationsministeren kan udarbejdes administrative regler for administrationen af Rigspolitiets tolkeoversigt, herunder om rekruttering og honorering m.v. af tolke. Herefter må der foretages en nærmere udredning af, hvordan de administrative regler bør udformes. I det omfang Retsplejerådet foreslår yderligere regulering af sådanne administrative spørgsmål, vil dette efterfølgende kunne tilføjes til de administrative regler.

I forbindelse med udstedelse af administrative regler kan bl.a. følgende problemstillinger tages op til drøftelse:

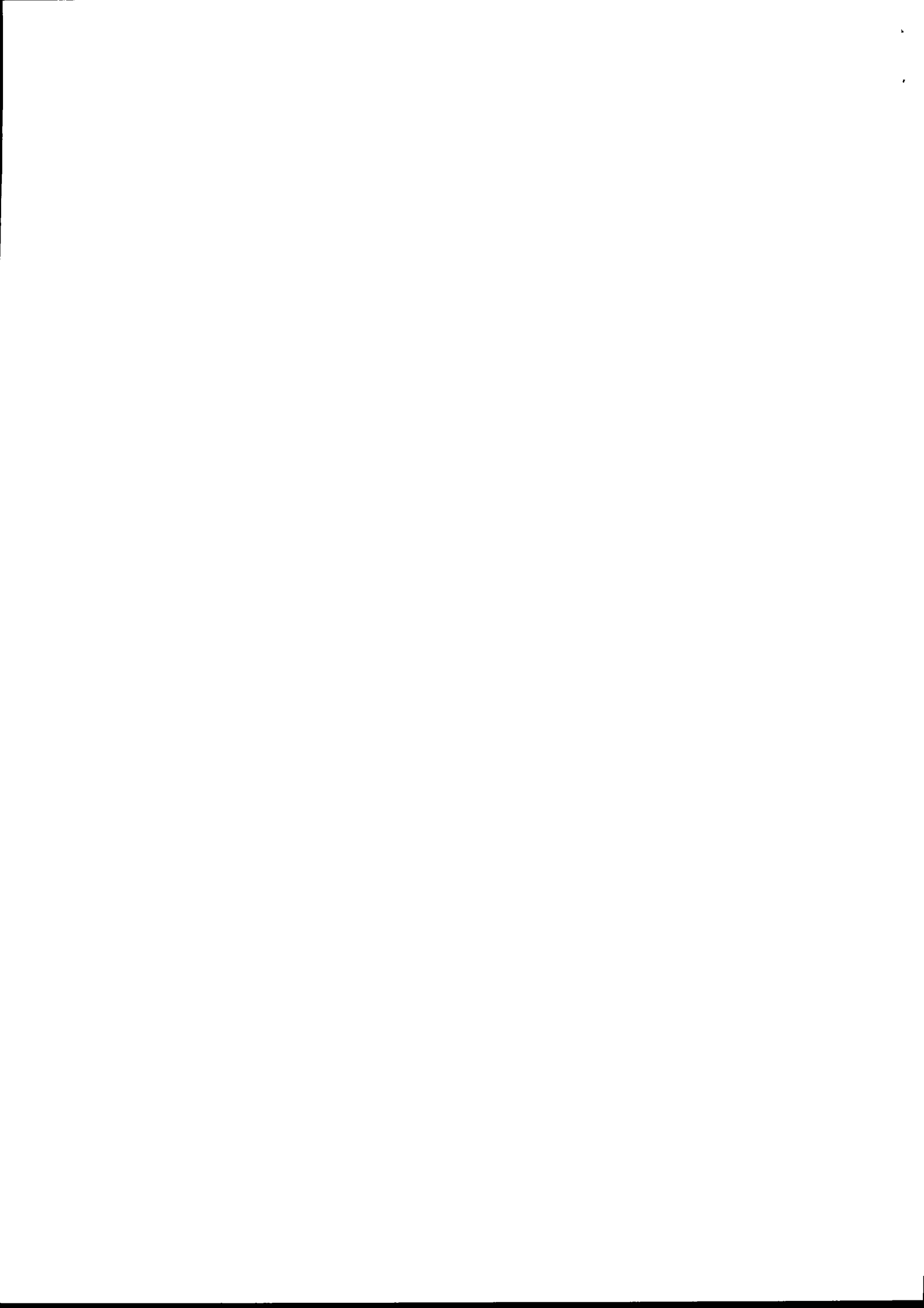
- Sikring af et forsvarligt sprogligt niveau, herunder eventuelt krav til uddannelse og kontrol af den sproglige formåen hos personer, der ikke via en anerkendt eksamen kan dokumentere, at de har tilstrækkelige sproglige færdigheder.

Undervisningsministeriet bør inddrages i drøftelserne heraf.

- Kontrol af tolkenes kendskab til det danske samfund/relevante retsregler/retssystemet.

- Tolkenes personlige forhold, herunder belysning af spørgsmål af sikkerhedsmæssig karakter og i den forbindelse en afklaring af, hvorledes efterretningsmæssige oplysninger kan anvendes, uden at kilderne til oplysningerne kompromitteres.
- Honorering af tolke, herunder om der kan være behov for indførelse af et mere differentieret takstsystem i forhold til den gældende honoreringsordning på Justitsministeriets område.
- Spørgsmål vedrørende Rigspolitiets administration af tolkeoversigten i øvrigt, herunder om den konkrete optagelse og sletning af tolke fra tolkeoversigten.
- Indberetning af myndighedernes erfaringer med tolke til Rigspolitiet.

+ bilag

Jnt. medt.

11.11.2003

Rigspolitiets tolkeadministration

1. Baggrunden for den gældende tolkeadministration inden for Justitsministeriets område

Rigspolitiet og Direktoratet for Udlændinge udarbejdede i oktober 1990 i fællesskab et notat om anvendelse af tolke i udlændingeadministrationsområdet. Formålet med notatet var at tilvejebringe et grundlag for at ændre retningslinjerne for rekruttering og honorering af tolke inden for Justitsministeriets område, herunder særligt inden for udlændingeadministrationsområdet.

Notatet indeholdt en beskrivelse af de dengang eksisterende rekrutteringsordninger inden for Justitsministeriets område (Rigspolitiets afdeling E, Direktoratet for Udlændinge, Flygtningenævnet og domstolene) samt i Dansk Røde Kors og af de honoreringsordninger, der eksisterede inden for Justitsministeriets og en række andre myndigheders områder.

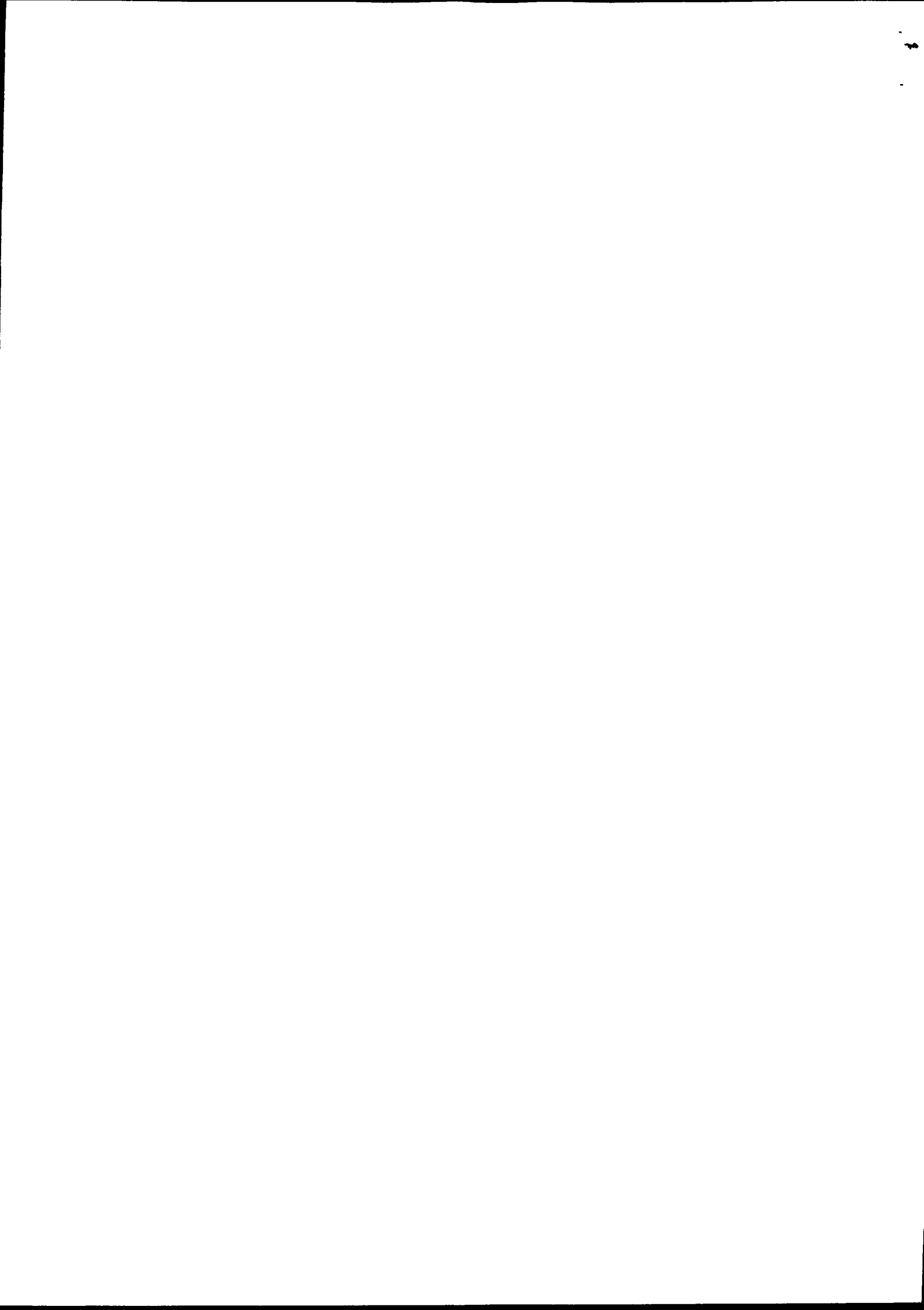
Notatet indeholdt tillige forslag til en ny rekrutteringsordning, hvorefter der fremover skulle ske en koordinering af udarbejdelsen af tolkelister til brug for de myndigheder under Justitsministeriet, der havde behov for at kunne rekvirere tolkebistand.

Det blev således foreslået, at der løbende skulle udarbejdes og udsendes en ajourført tolkeliste fra Rigspolitiet til samtlige politikredse, domstolene, Direktoratet for Udlændinge og Flygtningenævnet. På tolkelisten burde det anføres, om tolken var uddannet, og i givet fald hvilken uddannelse der var tale om. Ved at bruge samme tolkeliste hos alle myndigheder kunne det sikres, at der alene blev rekvireret tolke, hvis forhold var undersøgt, ligesom der blev skabt mulighed for at opnå en ligelig fordeling af tolkeopgaverne mellem tolke med samme kvalifikationer.

Notatet indeholdt endvidere forslag til en ny honoreringsordning inden for Justitsministeriets område med et opdelt takstsystem.

Ved en skrivelse af 13. november 1990 forelagde Direktoratet for Udlændinge notatet for Justitsministeriet.

Ved en skrivelse af 17. november 1992 til Rigspolitiet tiltrådte Justitsministeriet, at der blev indført en ny administrationsordning som foreslået, således at der ved Rigspolitiets foranstaltning fremover skulle udarbejdes en fælles tolkeliste, hvori det skulle anføres, om

tolken var uddannet, og i givet fald hvilken uddannelse tolken havde. Justitsministeriet anførte videre, at det burde overvejes, om Translatørorganisationernes tolkelister ligeledes skulle udsendes, eller om tolke organiseret i Translatørforeningen og Dansk Translatørforbund skulle indgå i den fælles tolkeliste.

Justitsministeriet vedlagde cirkulæreskrivelse af 28. oktober 1992, der indeholdt nye vejledende retningslinjer for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område. Honoreringsordningen var fastsat på baggrund af indstillingen i notatet af 25. oktober 1990, idet der blev indført en ordning, hvorefter tolke, der ikke havde en længerevarende videregående sproglig uddannelse, skulle vederlægges efter grundlønnen for specialundervisning for voksne.

Rigspolitiet har siden med henvisning til Justitsministeriets skrivelse af 17. november 1992 varetaget den samlede rekrutterings- og administrationsordning for tolke inden for Justitsministeriets område.

Justitsministeriets departement har én gang årligt udsendt vejledende retningslinjer for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område. Den seneste cirkulæreskrivelse er udsendt den 21. juni 2002 og trådte i kraft den 1. juli 2002. Det fremgår bl. a. af cirkulæreskrivelsen, at man arbejder med 2 satser: Statsautoriserede translatører og andre tolke med en tilsvarende videregående sproglig uddannelse honoreres for tiden med 473,10 kr. pr. påbegyndt time (takst 1), mens øvrige tolke (herunder tolke, der har gennemgået uddannelsen som statsprøvet tolk) for tiden honoreres med 262,70 kr. pr. påbegyndt time (takst 2).

Ved kongelig resolution af 25. januar 1993 blev sager vedrørende lovgivningen om udlændinge, herunder flygtninge, overført fra Justitsministeriet til Indenrigsministeriet (nu Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration). Der blev ikke i den anledning foretaget ændringer i administrationen af den fælles tolkeliste og i de undersøgelser, der foretages ved rekruttering af en tolk, men efter ressortomlægningen er udlændingemyndighederne formelt set ikke omfattet af ordningen. Udlændingemyndighederne (Udlændingestyrelsen, Flygtningenævnet og Integrationsministeriet) modtager og anvender imidlertid Rigspolitiets tolkeoversigt.

Siden den 1. februar 2002 har Rigspolitiet udsendt tolkeoversigten elektronisk som afløser for den tidligere papirbaserede tolkeliste. Den elektroniske udgave er tilgængelig for politiet og anklagemyndigheden på politiets intranet. Tolkeoversigten i elektronisk form (diskette) stilles endvidere til rådighed for Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Udlændingestyrelsen, Flygtningenævnet og Københavns Statsamt. Tolkeoversigten revideres løbende, og ny diskette udsendes ca. hvert kvartal.

Politiets tolkeoversigt omfatter aktuelt ca. 2.340 tolke i ca. 140 sprog/dialekter.

2. Rigspolitiets kundgørelse I nr. 11

Med hjemmel i retsplejelovens § 110 om Rigspolitechefens administrationsbeføjelser over for politikredsene har Rigspolitiet i kundgørelse I nr. 11 fastsat retningslinjer for politiets anvendelse af tolke. Retningslinjerne retter sig alene til politiet og regulerer således ikke forholdet til de øvrige myndigheder, der anvender Rigspolitiets tolkeoversigt.

Det følger heraf, at tolke, der anvendes inden for politiet, skal være godkendt af Rigspolitiet.

Rigspolitiet fører på edb en oversigt over tolke, som er godkendt til at udføre tolkning og oversættelse inden for Justitsministeriets område. Oversigten indeholder

- oplysning om tolkens navn, køn, alder, tolkenummer, adresse, bopælspolitikreds, telefon- og telefaxnummer samt e-mailadresse,
- oplysninger om sprog, som den pågældende tolker i,
- oplysning om, hvilke tolke der skal honoreres efter translatørtakst (takst 1) eller takst for øvrige tolke (takst 2).

Rigspolitiet afgør efter en skriftlig ansøgning på dansk samt en personlig samtale, om en tolk kan optages på tolkeoversigten, og om der skal ske honorering efter translatørtakst eller takst for øvrige tolke. Kun enkeltpersoner kan optages på tolkeoversigten. Ansatte i politiet kan ikke optages på tolkeoversigten.

Rigspolitiets praksis i forbindelse med rekruttering af tolke beskrives nærmere nedenfor i afsnit 3 og afsnit 4.

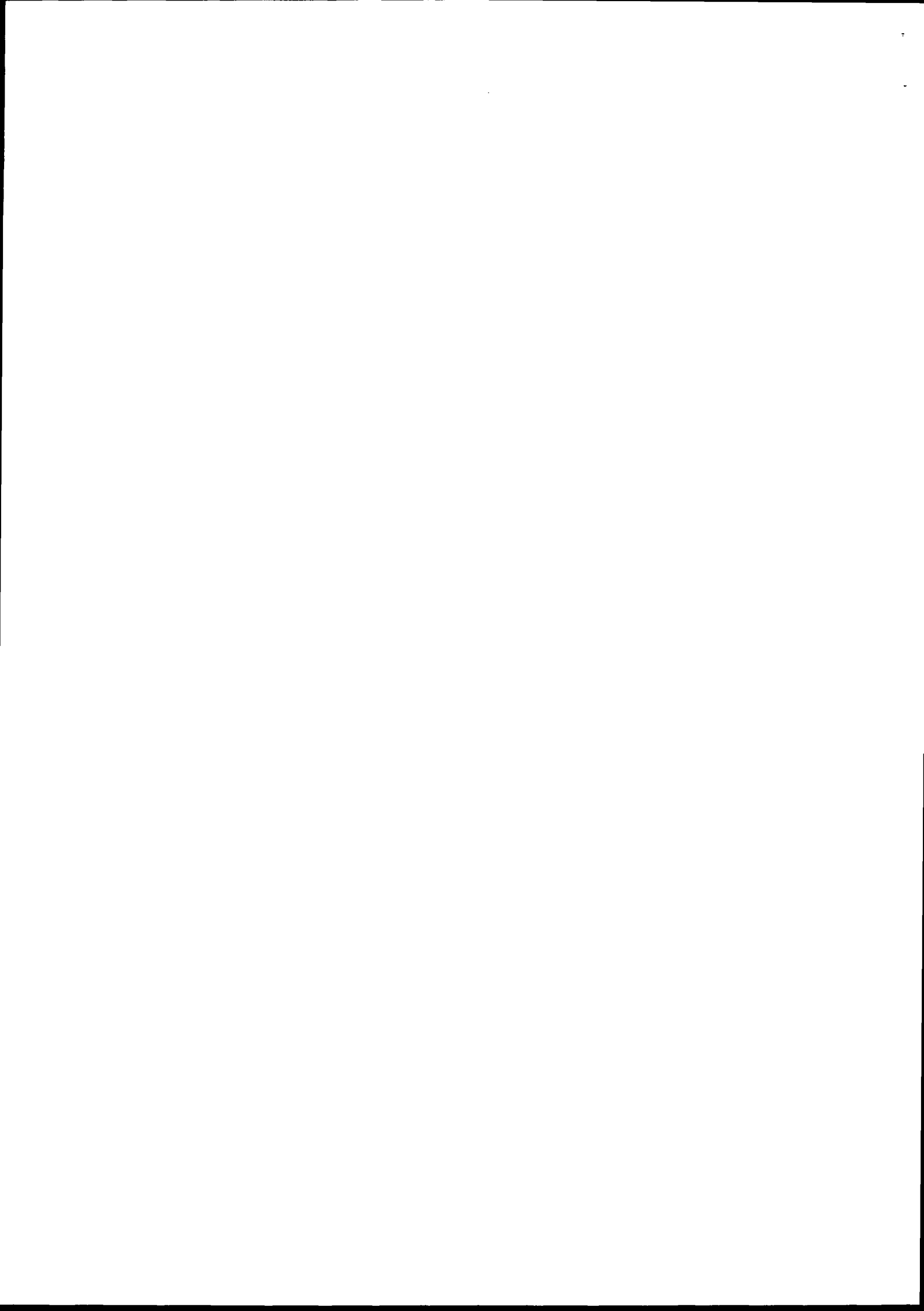
Inden optagelse på tolkeoversigten afgiver tolken over for politiet en erklæring om tavshedspligt mv. Tolken erklærer således med sin underskrift,

- at han/hun er bekendt med sin tavshedspligt i henhold til forvaltningslovens og straffelovens bestemmelser om tavshedspligt,
- at han/hun i forbindelse med tolkning skal være fuldstændig neutral, uvildig og upartisk, samt straks meddele, hvis han/hun er inhabil i henhold til forvaltningslovens § 3,
- at han/hun i forbindelse med tolkning skal undlade at fremsætte subjektive betragtninger eller føre privat konversation med afhørte,
- at (om) han/hun har forbindelse med udenlandske repræsentationer – herunder hvilke – og medlemmer af disse, og at han/hun er indforstået med, at han/hun – så længe han/hun er optaget på politiets tolkeoversigt – forpligter sig til straks skriftligt at indberette, såfremt der senere opstår sådanne forbindelser, således at Rigspolitiet kan vurdere, om det kan have betydning for hans/hendes fortsatte tolkning,
- at han/hun er indforstået med, at manglende indberetning om disse forhold medfører, at han/hun slettes af tolkeoversigten,
- at han/hun har gennemlæst og forstået erklæringen om tavshedspligt mv.

Tolken får udleveret kopi af erklæringen, forvaltnings- og straffelovens bestemmelser om tavshedspligt samt forvaltningslovens bestemmelser om inhabilitet.

Tolken får endvidere udleveret en instruks for tolke, der mere detaljeret beskriver tolkens opgaver som neutral og objektiv sprogformidler.

Det fremgår bl. a. af instruksen, at det er tolkens opgave at muliggøre en kommunikation mellem personer, som ikke taler samme sprog, således at en person, der for eksempel ikke behersker det danske sprog, har samme muligheder som en dansktalende for at forstå det, der bliver sagt, og for selv at fremføre sine synspunkter. Tolken skal oversætte alle oplysninger, således at også sproglige nuancer gengives. Tolken skal benytte samme ordvalg og vendinger som den talende, når dette overhovedet er muligt.

Det fremgår endvidere, at tolken ikke har til opgave at vurdere eller bedømme, om noget af det sagte er uinteressant eller overflødigt, ligesom det heller ikke er tolkens opgave at forholde sig til, om det, som den afhørte/interviewede siger, er rigtigt. Tolken må ikke føre privat samtale med den, der afhøres/interviewes, ligesom tolken og polititjenestemanden i forbindelse med afhøringen/interviewet ikke må samtale om andet end det, der vedrører sagen.

Det er ikke tilladt for en tolk at give nogen former for gaver, mad- eller drikkevarer til ansatte i politiet.

Som det fremgår af kundgørelsens punkt 6, er der i bilag 6 til kundgørelsen tilsvarende fastsat regler for politiets samarbejde og omgang med tolke.

Det fremgår bl. a. af disse retningslinjer, at den polititjenestemand, der afhører/interviewer, forinden en tolkning påbegyndes, skal gøre sig klart, at det er ham/hende, der styrer afhøringen/interviewet og dermed afgør, hvad der er relevant, og ikke tolken, selv om denne måske har deltaget i flere afhøringer/interviews, end polititjenestemanden har.

Polititjenestemanden skal ligeledes gøre sig klart, at tolken er et hjælpemiddel til at gennemføre afhøringen/interviewet, men at dette foregår mellem polititjenestemanden og den, der afhøres/interviewes. Polititjenestemanden skal derfor rette spørgsmål mv. direkte til den afhørte/interviewede, således at denne ikke er i tvivl om, at det er polititjenestemanden, der styrer afhøringen/interviewet.

Polititjenestemanden må ikke anvende tolken til efterforskning i sagen, ligesom tolken ikke må udspørges om personligt kendskab til politiske partier, organisationer, lokalgeografi etc. til brug for sagens oplysning. Tolken må alene oplyse om forståelsen af bestemte sproglige begreber eller vurderinger af udlændingens sprog, dialekt eller accent.

En polititjenestemand må ikke anvende en tolk, hvis der er personlige relationer mellem polititjenestemanden og tolken, og private forretningsforbindelser mellem tolke og polititjenestemænd må ikke forekomme.

Det fremgår endvidere af reglerne for politiets samarbejde og omgang med tolke, at tolken skal behandles med respekt, men skal ikke indgå i den kollegiale omgangsform, ligesom det anføres, at polititjenestemanden ikke må modtage nogen former for gaver, mad- eller drikkevarer fra en tolk.

Der kan ikke indgås ansættelseskontrakt med en tolk. Tolk, der er optaget i Rigspolitiets tolkeoversigt, er således ikke ansat af politiet eller andre myndigheder, som benytter oversigten. Tolkene arbejder freelance og engageres og honoreres fra tolkeopgave til tolkeopgave. Tolkene er ikke garanteret, at de vil blive anvendt af myndighederne til tolkeopgaver. Graden af anvendelsen af tolkene vil bero på behovet for tolkebistand i de enkelte sprog.

Forhold, der kan have betydning for den fortsatte anvendelse af en tolk, herunder klage over tolken, skal indberettes til Rigspolitiet, der efter en konkret vurdering afgør, om tolken skal slettes af tolkeoversigten.

Rigspolitiet undersøger således ikke af egen drift, om der efter godkendelsen af en tolk opstår forhold, som gør, at tolken ikke fortsat bør benyttes af politiet.

Rigspolitiet har ved en rundskrivelse af 2. december 2002 på baggrund af en konkret sag henledt politikredsens opmærksomhed på, at tolke er omfattet af bestemmelserne i for-

valtningslovens § 3 om inhabilitet, og at politikredsene således altid bør overveje, om der kan være grund til at iværksætte en nærmere undersøgelse af tolkens habilitet i forhold til den bestemte sag, særligt når det drejer sig om sager af sensitiv karakter, og i givet fald iværksætte en undersøgelse.

Politidirektøren i København har tilsvarende i en meddelelse af 3. december 2002 (PD-Orientering nr. 37) på baggrund af den konkrete sag fastsat retningslinjer for Københavns Politis anvendelse af tolke i særligt følsomme sager. Det fremgår heraf, at politiet i sager, hvor udenlandske myndigheder kan have interesser, for eksempel i sager om asyl, international retshjælp og udlevering, inden afhøringen skal sikre sig, at tolkens forhold fortsat er som ved optagelsen på tolkelisten og udspørge tolken om art og eventuel karakter af forbindelser til udenlandske repræsentationer og medlemmer af disse. Til belysning af, om der i øvrigt foreligger inhabilitet, udspørgeres tolken herom og afkræves samtykke til, at politiet på ny indhenter de fornødne oplysninger.

3. Rekruttering af tolke til tolkeoversigten

Rigspolitiet foretrækker som udgangspunkt en uddannet tolk frem for en uuddannet.

Rigspolitiet har da også ved flere lejligheder - f. eks. i forbindelse med afgivelse af hørings svar - tilkendegivet, at man ser særdeles positivt på, at tolke har et solidt uddannelsesmæssigt fundament, og at man fuldt ud kan støtte, at der oprettes en tolkeuddannelse med henblik på at øge antallet af kvalificerede tolke. Det er dog Rigspolitiets erfaring, at der i en lang række tilfælde opstår behov for tolkning på sprog eller dialekter, hvor mulighederne for undervisning her i landet er yderst begrænsede eller slet ikke er til stede. Rigspolitiet har derfor ikke mulighed for at stille krav om gennemførelse af en tolkeuddannelse, inden optagelse på tolkeoversigten kan finde sted, da et krav herom vil indebære, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil kunne skaffes et tilstrækkeligt antal tolke til at varetage det meget store antal tolkeopgaver inden for Justitsministeriets og udlændingemyndighedernes område.

En lang række af de tolke, som er opført på tolkeoversigten, har dog gennemgået tolkeuddannelser, og da tolke, som har gennemgået nærmere angivne videregående uddannelser, honoreres efter en højere takst end tolke uden en sådan uddannelse, må man antage, at dette kan anspore nogle tolke til at søge det bedst mulige uddannelsesniveau.

Det bemærkes i den forbindelse, at der for at hæve det sproglige niveau pr. 15. maj 2001 indførtes en ændring i kriteriet for optagelse af uuddannede tolke på tolkeoversigten. Siden denne dato optages som udgangspunkt alene ansøgere, der har det pågældende sprog som modersmål, defineret som det sprog, der er blevet talt i hjemmet, skolen og i det område, som den pågældende er opvokset i. Der vil naturligvis kunne undtages fra dette krav i de situationer, hvor politiet eller andre brugere af tolkeoversigten har et akut behov for tolkning i et givet sprog eller dialekt.

Rekrutteringen finder sted på baggrund af uopfordrede skriftlige ansøgninger eller ansøgninger, der indkommer som reaktion på Rigspolitiets målrettede annoncering via politiets hjemmeside på Internettet, i særlige situationer via annoncering i dagspressen eller efter henvendelse til Arbejdsformidlingen. Rigspolitiet modtager i gennemsnit 25 ansøgninger om måneden.

Rigspolitiet afgør ved en konkret og individuel vurdering på baggrund af den skriftlige ansøgning (på dansk) og en personlig samtale, hvorvidt en tolk kan optages i tolkeoversig-

ten, og om der skal ske honorering efter translatørtakst (takst 1) eller takst for øvrige tolke (takst 2).

Rigspolitiet lægger ved afgørelsen vægt på tolkens sproglige kundskaber. En tolk skal således beherske dansk og sit modersmål i både skrift (læse og skrive) og tale. Det er dog forekommet, at Rigspolitiet på grund af et akut behov for tolke i et givet sprog har optaget ansøgere på tolkeoversigten på trods af, at ansøgenes danskundskaber ikke var tilstrækkelige til, at de under normale omstændigheder ville blive optaget på oversigten. I sådanne tilfælde underrettes ansøgeren om, at han/hun må forvente at blive slettet af tolkeoversigten, såfremt tolke med bedre danskundskaber kan optages på oversigten, medmindre ansøgeren i mellemtiden har forbedret sine danskundskaber.

Udover de sproglige kundskaber lægger Rigspolitiet vægt på den personlige fremtræden og vandel i øvrigt samt på sikkerhedsmæssige forhold. Inden optagelsen på tolkeoversigten undersøges det således ved opslag i Det Centrale Kriminalregister og hos Rigspolitiets afdeling G, om der er forhold, der taler imod optagelse og anvendelse af den pågældende tolk inden for Justitsministeriets område. Er dette ikke tilfældet, godkendes tolken, som herefter optages på tolkeoversigten. Det bemærkes i den forbindelse, at Rigspolitiet efter nuværende praksis optager alle ansøgere, der opfylder betingelserne, uanset om der aktuelt er behov for tolke i det pågældende sprog.

Godkendelsesproceduren gennemgås nedenfor i afsnit 4.

Der indgås ikke ansættelseskontrakt med en tolk. Tolk, der er optaget i Rigspolitiets tolkeoversigt, er således ikke ansat af politiet eller andre myndigheder, som benytter oversigten. Tolkene arbejder freelance og engageres og honoreres fra tolkeopgave til tolkeopgave. Graden af anvendelsen vil bero på – et i øvrigt meget varieret behov - for tolkebistand i de enkelte sprog. Under de omstændigheder er et egentligt ansættelsesforhold mellem tolk og myndighed ikke hensigtsmæssigt. Hertil kommer, at et ansættelsesforhold vil kunne tages som udtryk for, at tolken i sit arbejde for myndigheden vil søge at fremme myndighedens interesser fremfor at virke som en uvildig og upartisk sprogformidler.

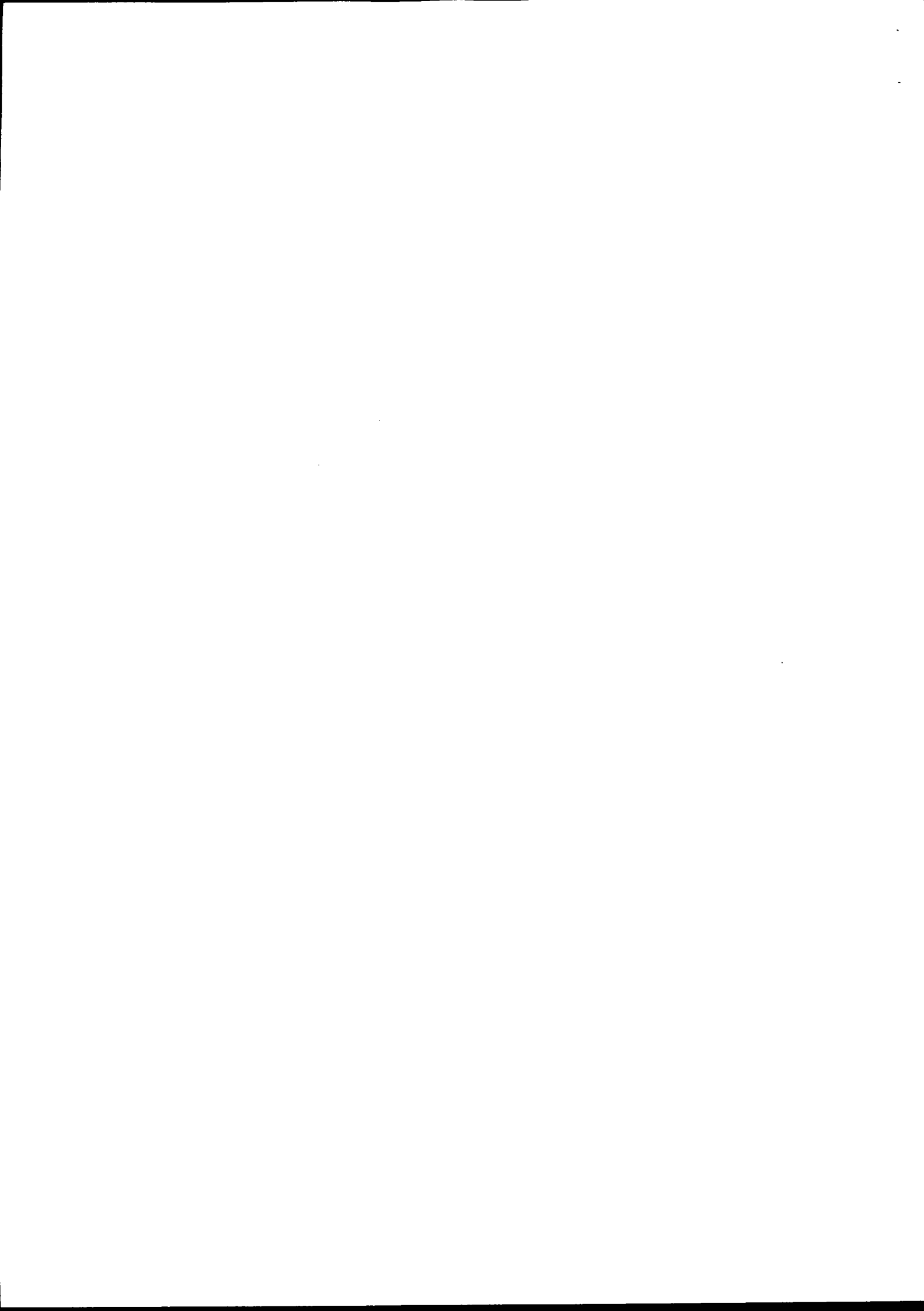
Det bemærkes, at Rigspolitiet i enkelte afdelinger har ansatte tolke, der imidlertid anvendes på specifikke områder til oversættelsesarbejde i konkret sagsbehandling. Tolkene bistår således ikke ved afhøringer, hverken i straffesags- eller i udlændingesagsbehandling.

En tolk slettes af tolkeoversigten, hvis Rigspolitiet bliver bekendt med forhold, som ville indebære, at den pågældende ikke kunne opnå godkendelse. Klage over tolkens adfærd mv. og manglende overholdelse af de regler, der er fastsat for afregning af tolkeopgaver, kan endvidere efter en konkret vurdering føre til sletning af tolkeoversigten.

4. Godkendelsesproceduren

Når Rigspolitiet har modtaget en skriftlig ansøgning, sender Rigspolitiet en bekræftelse på modtagelsen og anmoder ansøgeren om til brug for behandlingen af sagen at give skriftligt samtykke til at indhente oplysninger om ansøgerens personlige forhold, herunder fra politiets registre.

Når samtykkeerklæringen er modtaget i underskrevet stand, indhenter Rigspolitiet oplysninger fra Det Centrale Kriminalregister, Udlændingeregisteret og Rigspolitichefens Særlige Efterforskningsregister i sager vedrørende Organiseret Illegal Indvandring. Der rettes endvidere henvendelse til Rigspolitiets afdeling G ("familiebilledet" i CPR-registeret sendes til afd. G) med henblik på undersøgelse i politiets efterretningsregistre.

Er ansøgeren kendt i Det Centrale Kriminalregister, foretager Rigspolitiet en konkret vurdering af betydningen af det indberettede forhold. En tolk, der optages på politiets tolkeoversigt, skal som udgangspunkt som minimum kunne opnå en straffeattest til offentlig brug uden tilførsler. Det bemærkes i den forbindelse, at afgørelser, som omfatter overtrædelser af straffeloven, eller domme for overtrædelse af anden lovgivning, der har medført højere straf end bøde, først slettes efter 10 år fra endelig løsladelse eller fra udløb af prøvetid efter prøveløsladelse.

Afgørelser for overtrædelse af straffeloven, udlændingelovens § 59, stk. 5, og lov om euforiserende stoffer inden for de sidste 10 år vil som udgangspunkt medføre, at ansøgeren ikke kan optages på tolkeoversigten. Der kan dog være særlige tilfælde, hvor tolken efter en konkret vurdering vil kunne optages på tolkeoversigten, f. eks. når det strafbare forhold er af mindre strafværdig karakter, ansøgeren var meget ung på gerningstidspunktet, eller der er tale om en enkeltstående overtrædelse af mindre betydning.

Er ansøgeren kendt med belastende oplysninger i politiets efterretningsregistre, vil det sædvanligvis indebære, at ansøgeren ikke kan optages på tolkeoversigten. Det bemærkes i den forbindelse, at mange af de tolke, der ikke har en sproglig uddannelse, er kommet til landet som flygtninge. I praksis har det vist sig, at disse udlændinges aktiviteter i hjemlandet, deres tilknytning til myndigheder og organisationer mv. og eventuelle senere aktiviteter kan være forhold, der ikke udgør en trussel mod den danske stats sikkerhed, men udgør en risiko for asylansøgers sikkerhed, f. eks. hvis tolken har tilknytning til fremmede landes sikkerhedstjenester. Oplysninger om sådanne forhold tilvejebringes blandt andet fra efterretningskilder.

Akterne i ansøgerens egen udlændingesag indgår som udgangspunkt ikke i sagsbehandlingen, men ud fra en konkret vurdering af sikkerhedsmæssige forhold forekommer det, at Rigspolitiet indhenter ansøgerens samtykke til at rekvirere sagen hos udlændingemyndighederne.

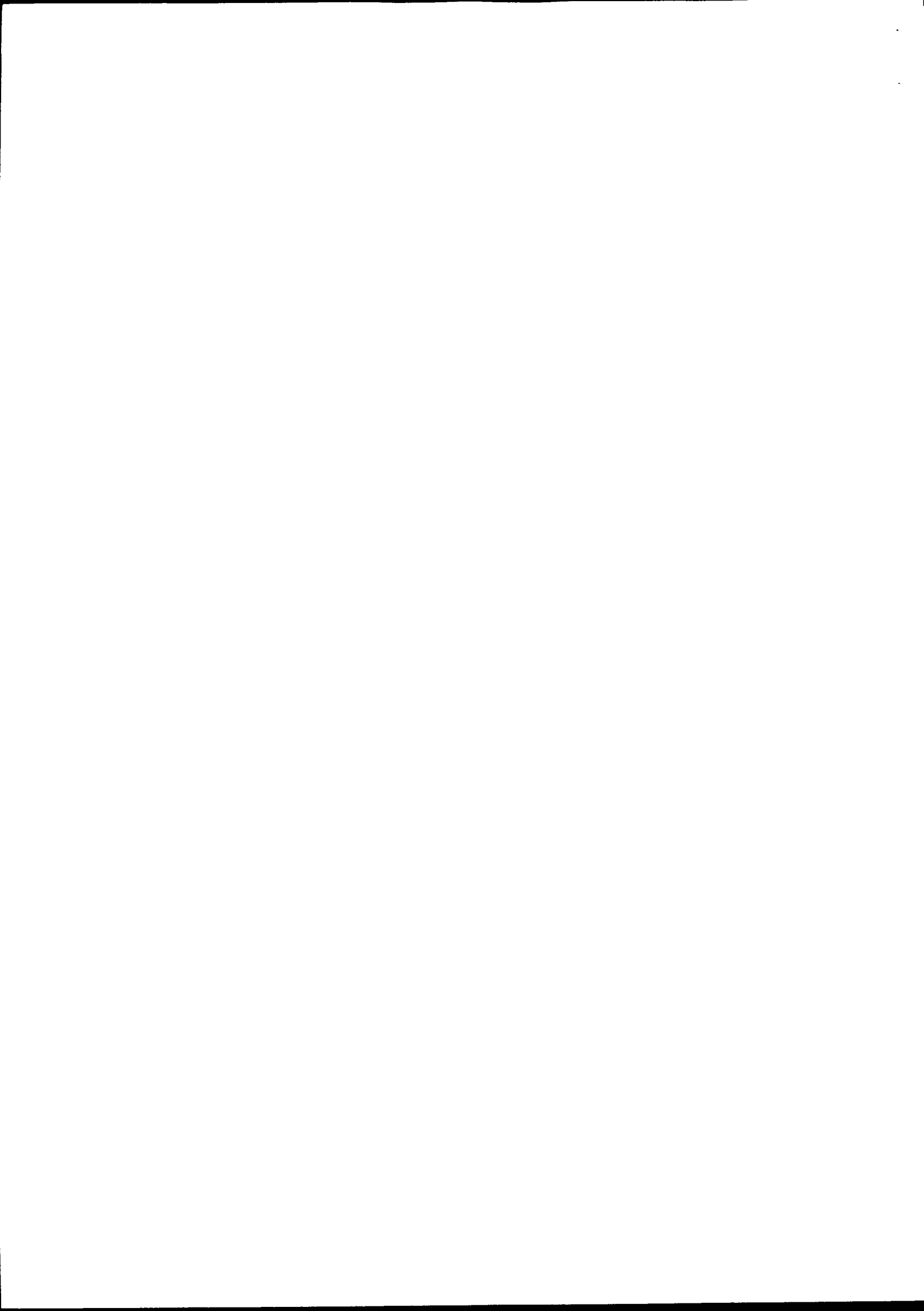
4. 1. Ansøgere med højere videregående sproglig uddannelse

Ansøgere, der har fremlagt dokumentation for en højere videregående sproglig uddannelse (f. eks. statsautoriseret translatør/tolk, cand. interpret., cand. ling. merc. etc., der berettiger til honorar efter høj takst), og som ikke er udelukket fra optagelse på tolkeoversigten på grund af kriminalitet eller af sikkerhedsmæssige grunde, kan umiddelbart optages på politiets tolkeoversigt.

Rigspolitiet retter i disse tilfælde skriftlig henvendelse til den pågældende ansøger. Skrивelsen er vedlagt regler for afregning for oversættelses- og tolkearbejde og erklæring om tavshedspligt vedrørende tolkning og skriftlig oversættelse. Ansøgeren anmodes i skrивelsen om at tilbagesende de nævnte bilag i underskrevet stand som bekræftelse på, at han er bekendt med reglerne for afregning for oversættelses- og tolkearbejde og med sin tavshedspligt i henhold til forvaltningslovens og straffelovens bestemmelser.

Endvidere vedlægges

- Justitsministeriets seneste cirkulæreskrivelse vedrørende vejledende retningslinjer for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område,
 - Rigspolicefens kundgørelse I nr. 11 med bilag,
 - forvaltningslovens bestemmelser om inhabilitet og tavshedspligt samt straffelovens bestemmelser om brud på tavshedspligten,
-

- underretning om personregistrering, hvoraf det fremgår, hvilke oplysninger politiet anfører i tolkeoversigten.

Når Rigspolitiet har modtaget de nævnte bilag retur i underskrevet stand, optages ansøgeren i tolkeoversigten.

4. 2. Andre ansøgere

Ansøgere, der ikke har fremlagt dokumentation for en højere videregående sproglig uddannelse, og som ikke er udelukket fra optagelse på tolkeoversigten på grund af kriminalitet eller af sikkerhedsmæssige grunde, anmodes om inden 14 dage at rette (telefonisk) henvendelse til sagsbehandleren med henblik på at aftale tid for en samtale. Samtalen med ansøgere, der er bosat i politikredsene 1-13, foregår i Rigspolitiets afdeling E. Ansøgere, der er bosat i politikredsene 14-54, indkaldes til samtale i den lokale politikreds.

4. 2.1. Ansøgere bosat i politikredsene 1-13

Ansøgeren bliver i forbindelse med den telefoniske henvendelse i fornødent omfang orienteret om de grundlæggende krav for optagelse på tolkeoversigten, herunder at han/hun skal beherske dansk og det sprog, han/hun skal tolke i (typisk modersmålet) i både skrift (læse og skrive) og tale. Der aftales tid for en samtale.

Under samtalen orienteres ansøgeren om Rigspolitiets kundgørelse I nr. 11. I den forbindelse understreges det over for ansøgeren, at tolke, der er optaget på tolkeoversigten, arbejder freelance - og som sådan ikke er ansat af politiet eller andre myndigheder, som benytter oversigten - samt at optagelsen ikke er en garanti for, at tolken vil blive anvendt af myndighederne til tolkeopgaver. Det tilkendes gives, at der på den anden side ikke består en arbejdsforpligtelse for tolken, der frit og uden begrundelse kan afslå en tolkeopgave.

Ansøgeren orienteres ligeledes om kundgørelsens bilag med hovedvægten på bilag 1 (Erklæring om tavshedspligt), bilag 6 (Retningslinjer for politiets samarbejde og omgang med tolke) og bilag 7 (Instruks for tolke). I den forbindelse bliver ansøgeren spurgt, om han/hun har forbindelse med udenlandske repræsentationer/medlemmer af disse og i givet fald karakteren heraf. Det understreges over for ansøgeren, at en tolke, der er optaget på tolkeoversigten, forpligter sig til skriftligt at indberette, såfremt der senere opstår forbindelser med repræsentationer og medlemmer af sådanne. Ansøgeren bliver endvidere specifikt gjort opmærksom på pligten til straks at meddele, hvis der opstår inhabilitet i en given tolkesituation.

Ansøgeren underskriver "Erklæring om tavshedspligt" og gøres bekendt med konsekvenserne - herunder strafansvaret - ved tilsidesættelse af reglerne.

Under samtalen med ansøgeren om disse forhold danner sagsbehandleren sig et indtryk af ansøgerens egnethed med speciel vægt på, om ansøgeren viser forståelse for rollen som neutral og upartisk sprogformidler, og at han/hun som sådan ikke skal tage stilling til eller kommentere eventuelle - efter tolkens opfattelse - ukorrekte eller usandfærdige udsagn fra den person, som er genstand for afhøringen.

For så vidt angår de sproglige færdigheder og erhvervelsen heraf bliver ansøgeren spurgt om eventuel sproglig uddannelse i udlandet eller i Danmark. Har ansøgeren en sproglig uddannelse, og kan Rigspolitiet ikke afgøre, hvorvidt uddannelsen berettiger til høj takst, opfordres ansøgeren til at få sin eksamen ækvivaleret ved Handelshøjskolen i København eller ved Københavns Universitet. I samme forbindelse orienteres ansøgeren om Justits-

ministeriets cirkulære om vejledende retningslinjer for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område.

Under samtalen søges det i øvrigt afklaret, hvor længe ansøgeren har haft bopæl i Danmark, og hvorledes ansøgeren har vedligeholdt sine sprogkundskaber (daglig tale med familie, bøger, aviser, besøg i hjemlandet etc.).

Ansøgerens mundtlige og skriftlige færdigheder på dansk og det sprog, som ansøgeren ønsker at tolke i, gøres til genstand for en skriftlig og mundtlig prøve, hvis der er tilgængeligt materiale på det pågældende sprog. Ved prøven anvendes skriftligt materiale, som f. eks. blanketformularerne P612-80 "Orientering til udlændinge om visitation", der findes på 24 sprog, P612-84 "Frafaldserklæring", der findes på 33 sprog, og Udlændingestyrelsens samtykkeerklæring, der findes på 30 sprog. Endvidere anvendes udvalgte tekststykker med indhold af såvel almen som faglig/juridisk karakter.

Sagsbehandleren forsøger således at danne sig et indtryk af ansøgerens kendskab til og forståelse af termer som f. eks. "frihedsberøvelse", "anholdelse", "varetægtsfængsling", "surrogatanbringelse", "afvisning", "udvisning", "indrejseforbud" etc. Som eksempel kan nævnes, at der ved en sproglig test i arabisk anvendes en udskrift af en afgørelse truffet af Flygtningenævnet og en udskrift af Østre Landsrets dombog, som er oversat af en autoriseret translatør.

Det skal dog bemærkes, at de sagsbehandlere, der foretager sproglige tests, ikke har specielle sproglige forudsætninger for at vurdere ansøgerens evner til at gengive mere nuanceret sprogbrug i en given tolkesituation fra dansk til det sprog, som ansøgeren ønsker at tolke i. Det bemærkes endvidere, at der ikke er tilgængeligt skriftligt materiale på alle sprog, og at der findes sprog, som kun er talesprog. I disse tilfælde må sagsbehandleren forlade sig på de oplysninger, som ansøgeren opgiver om sine sproglige færdigheder.

Da der som nævnt ikke findes testmateriale i alle sprog, forsøger sagsbehandleren gennem samtalen med ansøgeren at få skabt en sådan forståelse for tolkeopgavens indhold, at ansøgeren får mulighed for selvstændigt at vurdere, om hans/hendes færdigheder er tilstrækkelige.

Efter samtalen udfærdiger sagsbehandleren et referat med indstilling om, hvorvidt ansøgeren ud fra en samlet vurdering af ansøgerens sproglige kundskaber og optræden i øvrigt kan anbefales optaget på tolkeoversigten, og med hvilken takst honorering kan ske, eller om der bør meddeles afslag på ansøgningen.

Rigspolitiet meddeler herefter skriftligt, om ansøgeren kan optages på tolkeoversigten. Meddeles der afslag, vejledes der om, at Rigspolitiets afgørelse kan påklages til Justitsministeriet.

4.2.2. Ansøgere bosat i politikredsene 14-54

Modtager Rigspolitiet en ansøgning fra en person, der er bosat i en af politikredsene 14-54, sendes ansøgningen til politimesteren i den pågældende politikreds. Sagerne behandles sædvanligvis af politikredsens udlændingeafdeling.

Rigspolitiet anmoder om, at ansøgeren indkaldes til en samtale med henblik på en vurdering af ansøgerens egnethed som tolk. Rigspolitiet vedlægger sædvanligvis blanket P612-80 (orientering til udlændinge om visitation) på dansk og det ansøgte sprog til eventuel brug for vurderingen af ansøgerens kendskab til sproget.

For at sikre, at der i videst muligt omfang sker en ensartet behandling af ansøgninger om optagelse på tolkeoversigten, giver Rigspolitiet i skrivelsen til politimesteren anvisninger for politikredsens sagsbehandling.

Det anføres således, at ansøgeren skal have en væsentlig baggrund for at kunne beherske det ansøgte sprog, f. eks. at det drejer sig om ansøgerens modersmål, eller at ansøgeren har en sproglig uddannelse.

Det anføres tillige, at der ved vurderingen af ansøgerens egnethed skal tages hensyn til

- danskkundskaber – mundtligt og skriftligt,
- viden om det danske samfund (herunder specielt kendskab til love, retssystem, politi etc.),
- personlige forhold,
- hvor længe ansøgeren har haft bopæl i Danmark,
- hvorledes ansøgeren har vedligeholdt sine sprogkundskaber (daglig tale med familie, bøger, aviser, besøg i hjemlandet etc.).

I skrivelsen anmodes politikredsen om at sikre, at eventuelle kopier af eksamensbeviser eller lignende vedlægges sagen med henblik på en vurdering af, om der skal ske honorering efter translatørtakst (takst 1) eller taksten for øvrige tolke (takst 2).

Følgende bilag vedlægges til brug for politikredsens behandling af sagen:

- Justitsministeriets seneste cirkulæreskrivelse vedrørende vejledende retningslinjer for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område,
- Rigspolitichefens kundgørelse I nr. 11 med bilag (specielt henledes opmærksomheden på bilag 7 – Instruks for tolke),
- forvaltningslovens bestemmelser om inhabilitet og tavshedspligt samt straffelovens bestemmelser om brud på tavshedspligten,
- underretning om personregistrering (hvoraf fremgår, hvilke oplysninger politiet registrerer i tolkeoversigten),
- blanket vedrørende regler for afregning og erklæring om tavshedspligt, der begge bedes underskrevet af ansøgeren og udleveret i kopi.

Efter behandling i politikredsen sendes sagen til Rigspolitiet med politimesterens indstilling. Indstiller politimesteren, at ansøgeren optages på tolkeoversigten, og kan Rigspolitiet tiltræde indstillingen, sender Rigspolitiet meddelelse om optagelse til ansøgeren. I modsat fald meddeler Rigspolitiet afslag på ansøgningen med klagevejledning til Justitsministeriet. Politikredsen underrettes om Rigspolitiets afgørelse.

5. Honorering af tolke

Som anført under afsnit 1 udsender Justitsministeriet årligt retningslinjer for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område. Den seneste cirkulæreskrivelse blev udsendt den 21. juni 2002 med ikrafttræden den 1. juli 2002.

Det fremgår af cirkulæreskrivelsens pkt. 1, at statsautoriserede translatører og tolke samt andre med tilsvarende videregående sproglig uddannelse vederlægges efter høj takst.

I særlige tilfælde, f. eks. hvor tolkens kvalifikationer ud fra en konkret vurdering i den enkelte sag svarer til niveauet for tolke med en videregående sproglig uddannelse, kan tolken honoreres i overensstemmelse med de vejledende takster for tolkning udført af statsautoriserede translatører og andre tolke med en tilsvarende videregående sproglig uddannelse, jf. cirkulæreskrivelsens pkt. 2.2.

På baggrund af disse retningslinjer honoreres følgende efter Rigspolitiets praksis med høj takst:

- statsautoriserede translatører og tolke,
- personer med en 5-årig sproglig uddannelse, hvor det aktuelle sprog indgår som hovedsprog (f. eks. cand. interpret., cand. ling. merc. eller cand. mag.),
- personer med bachelorgrad i det aktuelle sprog,
- personer med erhvervsproglig diplomeksamen (ED) i det aktuelle sprog,
- personer med erhvervsproglig afgangseksamen (EA) i det aktuelle sprog,
- personer med en tilsvarende videregående sproglig uddannelse fra hjemlandet og som har bestået Dansk Prøve 3.

Alle andre (herunder personer med uddannelse som statsprøvet tolk) honoreres med lav takst.

Kan Rigspolitiet ikke afgøre, hvorvidt en uddannelse berettiger til honorering efter høj takst, opfordres ansøgeren til at få sin eksamen ækvivaleret ved Handelshøjskolen i København eller ved Københavns Universitet.

6. Tolkeanvendelsens og administrationsordningens retlige grundlag

Spørgsmålet om anvendelse af tolkning under retssagsbehandling er reguleret i retsplejelovens § 149, stk.1, der fastslår, at retssproget er dansk.

Afhøring af personer, der ikke behersker det danske sprog, skal så vidt muligt ske ved hjælp af en translatør. I civile sager kan det undlades at indkalde tolk, når ingen af parterne kræver det, og når retten mener at have fornødent kendskab til det fremmede sprog. I straffesager – bortset fra domsforhandlinger i landsretten – kan indkaldelse af tolk undlades, når retten mener at have fornødent kendskab til det fremmede sprog.

Reglerne i retsplejeloven suppleres af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 3, litra e, som fastslår princippet om sigtedes og tiltaltes berettigelse til at få vederlagsfri bistand fra en tolk, hvis den pågældende ikke forstår eller taler det sprog, der anvendes i retten.

Problemstillingerne i relation til tolkeanvendelsen ved domstolene er omtalt i UfR 2000/577.

Udlændingeloven indeholder ikke regler om de berørte myndigheders tolkeanvendelse i udlændingesagsbehandlingen.

Den forvaltningsmæssige karakter af administrationsordningen er ikke afklaret.

Efter forvaltningslovens § 1, stk. 1, gælder loven for alle dele af den offentlige forvaltning.

Efter forvaltningslovens § 2, stk. 1, gælder loven for behandlingen af sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed.

Efter forvaltningslovens § 2, stk. 2, gælder bestemmelserne i kapital 2 om inhabilitet også for behandlingen af sager om indgåelse af kontraktsforhold eller lignende privatretlige dispositioner.

Efter forvaltningslovens § 2, stk. 3, gælder lovens kapitel 8 om tavshedspligt for al virksomhed, der udøves inden for den offentlige forvaltning.

I forvaltningsloven med kommentarer af John Vogter, 1992, side 48 ff. anføres det om forvaltningslovens § 2, stk. 1: "Det følger endvidere af bestemmelsens formulering "truffet afgørelse", at loven som hovedregel kun omfatter sagsbehandlingen i forbindelse med udfærdigelsen af offentlige retsakter i modsætning til indgåelse af kontraktsforhold eller andre privatretlige dispositioner, jfr. dog stk. 2. Sager om indgåelse af købsaftaler, entrepreneraftaler, lejeaftaler o. lign. er således ikke omfattet af reglerne i kap. 3-7.

Spørgsmålet om, hvornår der foreligger privatretlige dispositioner, kan dog give anledning til en vis tvivl..".

Det fremhæves, at ansættelse som tjenestemand i det offentlige tjeneste hidtil såvel i praksis som i den forvaltningsretlige litteratur i almindelighed er blevet betragtet som en forvaltningsakt og ikke som en rent privatretlig disposition. Også ansættelse af overenskomstansatte og timelønnede må efter forvaltningsloven anses som en forvaltningsakt, ligesom sager om afskedigelse, disciplinærsager og andre personalesager bliver det.

"Det er dog kun sager om egentlige ansættelsesforhold, dvs. etablering af tjenesteforhold i det offentlige tjeneste, der er omfattet af forvaltningsloven. Indgåelse af kontrakter med entreprenører og andre selvstændige om frembringelse af et arbejdsresultat eller præstation af en tjenesteydelse er derimod som udgangspunkt ikke omfattet af loven."

Som anført i afsnit 2 og 3 kan der ikke indgås ansættelseskontrakt med en tolk. Tolk, der er optaget på Rigspolitiets tolkeoversigt, er således ikke ansat af politiet eller andre myndigheder, som benytter oversigten. Tolkene arbejder freelance og engageres og honoreres fra tolkeopgave til tolkeopgave. Tolkene er ikke garanteret, at de vil blive anvendt af myndighederne til tolkeopgaver. Graden af anvendelsen af tolkene vil bero på behovet for tolkebistand i de enkelte sprog. På den anden side består der ikke en arbejdsforpligtelse for tolken, der frit og uden begrundelse kan afslå en tolkeopgave.

Optagelse af tolken på tolkeoversigten kan efter Rigspolitiets opfattelse ikke i sig selv betragtes som en aftale, da beslutningen ikke indebærer en forpligtelse for nogen af parterne

Ved den enkelte aftale om tolkning mellem en tolk og en myndighed køber myndigheden således en tjenesteydelse på samme måde, som myndigheder køber andre tjenesteydelser, f. eks. fra håndværkere, revisorer, konsulenter m. v.

Disse aftaler må efter Rigspolitiets opfattelse betragtes som privatretlige dispositioner og ikke som forvaltningsvirksomhed.

På et møde i Justitsministeriet den 23. marts 1999 blev retsvirkningerne af at blive godkendt/optaget på politiets tolkeoversigt drøftet. Rigspolitiet opfattede Justitsministeriets tilkendegivelser under mødet som en bekræftelse på, at godkendelse/afslag på optagelse

ikke er en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og at der som følge heraf ikke er krav om partshøring, begrundelse og klagevejledning.

Folketingets Ombudsmand har imidlertid i en konkret sag, der er gengivet i FOB 1999/226-238, den 30. september 1999 udtalt følgende om tolkeadministrationens retlige grundlag:

"Optagelse på rigspolitiets tolkefortegnelse er en faktisk og altså i nogle tilfælde en retlig forudsætning for at få tolkeopgaver for en række myndigheder. Uanset at der ikke består et egentligt ansættelsesforhold, fungerer tolkefortegnelsen som en form for autorisation til at udføre tolkeopgaver for de myndigheder som på grund af interne regler eller af praktiske årsager udelukkende eller overvejende anvender rigspolitiets tolkefortegnelse til at udvælge tolke."

Rigspolitiet har efterfølgende i praksis behandlet sager om optagelse på og sletning af tolkeoversigten efter principperne i forvaltningsloven.

Dette indebærer, at der ved afslag på optagelse på tolkeoversigten anføres begrundelse for afgørelsen (f. eks. at den pågældende er registreret i Det Centrale Kriminalregister, eller at danskundskaberne ikke anses for tilstrækkelige til optagelse på tolkeoversigten). Der gives endvidere klagevejledning til Justitsministeriet. Er der indgivet klage over en tolk, foretages der partshøring i forbindelse med behandling af klagen. Fører klagen til, at Rigspolitiet sletter den pågældende af tolkeoversigten, gives der klagevejledning til Justitsministeriet.

J.nr. d.f.k. 4.k. 1992-1331-145

27. november 1992

afsnit: C

gruppe: 4

lb.nr.: 13

Cirkulæreskrivelse om anvendelse af tolk.
(Til kriminalforsorgens anstalter og arresthusene).

Ifølge De Europæiske Fængselsregler (art. 36 og art. 60) skal der anvendes tolk, når dette er nødvendigt og i øvrigt praktisk muligt.

Det er anstaltens/arresthusets opgave i det enkelte tilfælde at sikre sig, at den indsatte forstår, hvad der foregår. Anstalten/arresthuset vurderer, om det er nødvendigt at tilkalde tolk, eller om kommunikation kan ske på anden måde, for eksempel ved at anvende et andet sprog end den indsatte modersmål.

Anvendelse af tolk vil efter en konkret vurdering navnlig kunne være nødvendigt ved indsættelsen og i tilfælde, hvor den indsatte efter reglerne skal have adgang til at udtale sig, inden afgørelse træffes, fx. ved anvendelse af disciplinærstraf, anbringelse i enrum, overførsel fra åben til lukket institution og i forbindelse med frakendelse af udgangstilladelse. Herudover bør det særligt overvejes, om tolkebistand - eventuelt efterfølgende - er nødvendig i tilfælde, hvor der er foretaget indgreb over for indsatte/varetægtsarrestanter, som har karakter af tvangsindgreb, fx. i forbindelse med visitation, anbringelse i sikringscelle, ved anvendelse af håndjern og i forbindelse med magtanvendelse i øvrigt. Endvidere kan der være særlig anledning til at overveje, om tolkebistand er nødvendig i forbindelse med lægelig vurdering og behandling af indsatte/varetægtsarrestanter.

Hvis der er benyttet andet sprog end dansk, skal notater, forhørsrapporter mv., som udfærdiges i forbindelse med afgørelsen, angive, hvilket sprog der er anvendt, og hvilken tolkebistand der eventuelt er benyttet.

Det bemærkes, at tolkebistand i øvrigt kan være påkrævet for at opfylde forvaltningslovens regler om vejledning, begrundelse eller lignende.

Medindsatte kan eventuelt benyttes som tolk, såfremt den indsatte er indforstået hermed.

Det kan oplyses, at rigspolitiet har udarbejdet en tolkeliste, som bl.a. anvendes af Direktoratet for Udlændinge og domstolene. De tolke, der er optaget på listen, er enten to-sprogede udlændinge uden egentlig sproglig uddannelse eller tolke med sproglig uddannelse som fx. translatør, cand.mag. eller lignende. Forinden en tolk optages på rigspolitiets tolkeliste, vil der være foretaget en politimæssig undersøgelse af den pågældendes forhold. Listen vedlægges. *

E.B.

Annette Esdorf

* Ikke optaget i cirkulæresamlingen.

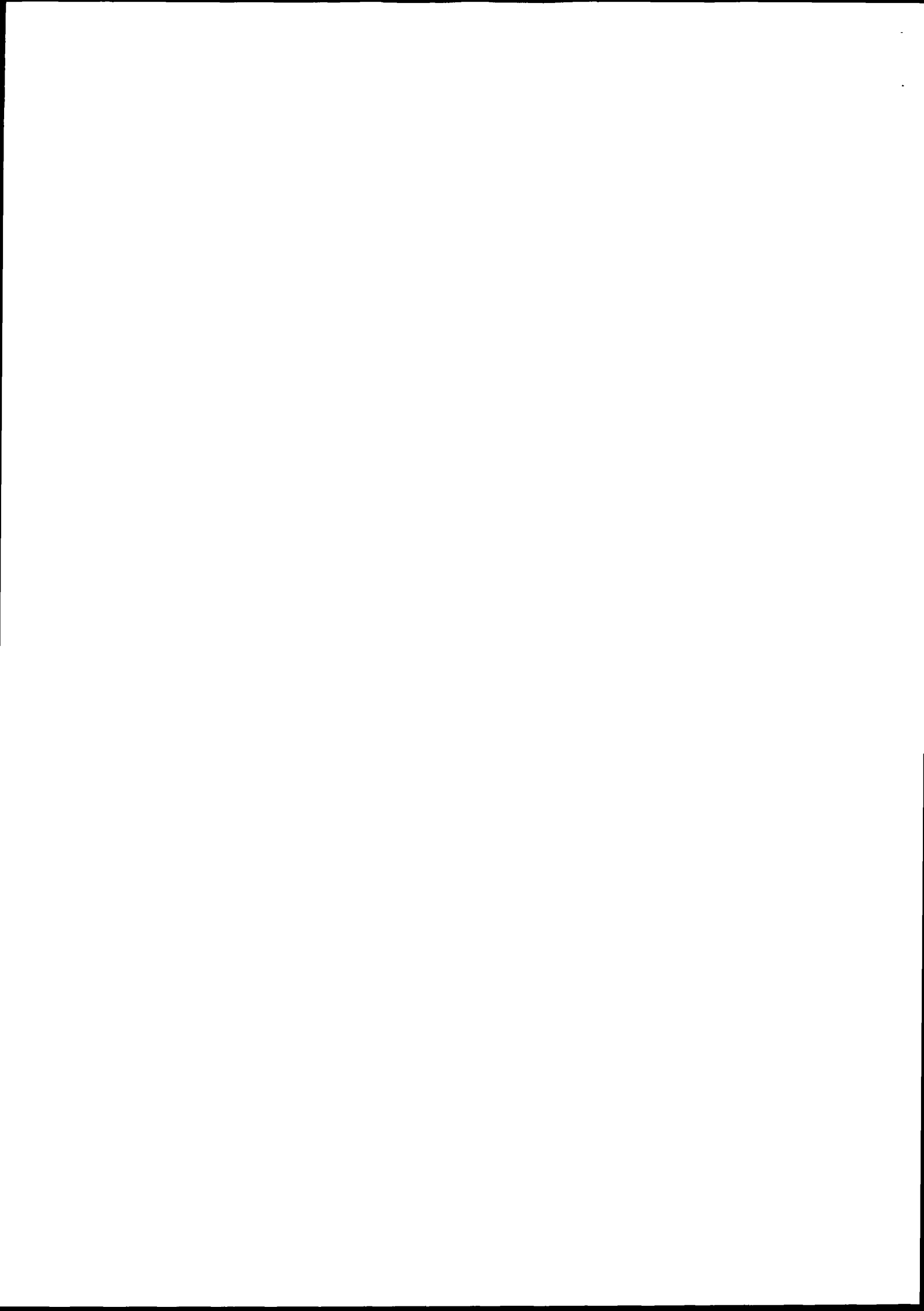

Dato: Marts 2003

Retningslinier for tolkearbejdet i Udlændingestyrelsens Asylafdeling

1. INDLEDNING	3
2. TOLKENS KVALIFIKATIONER	3
SPROGLIGE KVALIFIKATIONER.....	3
PERSONLIGE KVALIFIKATIONER.....	4
3. TOLKENS OPGAVER.....	5
4. SELVE ASYLSAMTALEN.....	6
SAMTALENS INDHOLD.....	6
PAUSER.....	7
MOBILTELEFON	7
5. TOLKENS TAVSHEDSPLIGT	8
6. INHABILITET M.V.....	9
7. BEMÆRKNINGER TIL TOLKEN/TOLKNINGEN	9
8. BETALING FOR TOLKNING OG OVERSÆTTELSE.....	10
TOLKNING	10
FORSINKELSER.....	11
AFLYSNING AF AFTALER/SAMTALER.....	11
OVERSÆTTELSE AF ASYLANSØGNINGSSKEMAER, DOKUMENTER ELLER LIGNENDE.....	11

1. Indledning

Udlændingestyrelsen anvender kun tolke, der er optaget på Rigspolitiets tolkefortegnelse. Tolkene er ikke ansat i styrelsen, men arbejder som free-lance tolke, og styrelsen kan derfor frit vælge, hvilke tolke styrelsen ønsker at benytte sig af. Tolkene, der arbejder for styrelsen med tolkning og skriftlig oversættelse, skal overholde de retningslinier om tavshedspligt, habilitetskrav m.v., som Rigspolitiet har fastsat som forudsætning for optagelse på tolkefortegnelsen.

Derudover har Udlændingestyrelsen udarbejdet disse retningslinier, der skal følges ved tolkning i asylsamtaler i Udlændingestyrelsen og skriftlige oversættelser for Udlændingestyrelsen.

Disse retningslinier fastlægger, hvad styrelsen forventer af tolken i forbindelse med arbejdet som tolk ved asylsamtaler og skriftlige oversættelser.

Retningslinierne er udarbejdet i erkendelse af, at asylsamtalerne danner et væsentligt grundlag for den asylafgørelse, som styrelsen skal træffe, hvorfor det er af afgørende betydning, at samtalen forløber tilfredsstillende – for alle parter, og at oversættelse af f.eks. asylansøgningskemaer er korrekte. Retningslinierne er også udarbejdet i en forståelse af, at arbejdet som tolk kan være vanskeligt og stiller store krav til alle parter, herunder til tolkebrugeren og tolken.

En væsentlig forudsætning for, at samarbejdet mellem de involverede parter forløber tilfredsstillende er selvfølgelig, at parterne ved, hvad der forventes af hinanden. Retningslinierne her er således også udarbejdet med henblik på at skabe klarhed over, hvad styrelsen forventer af tolkene.

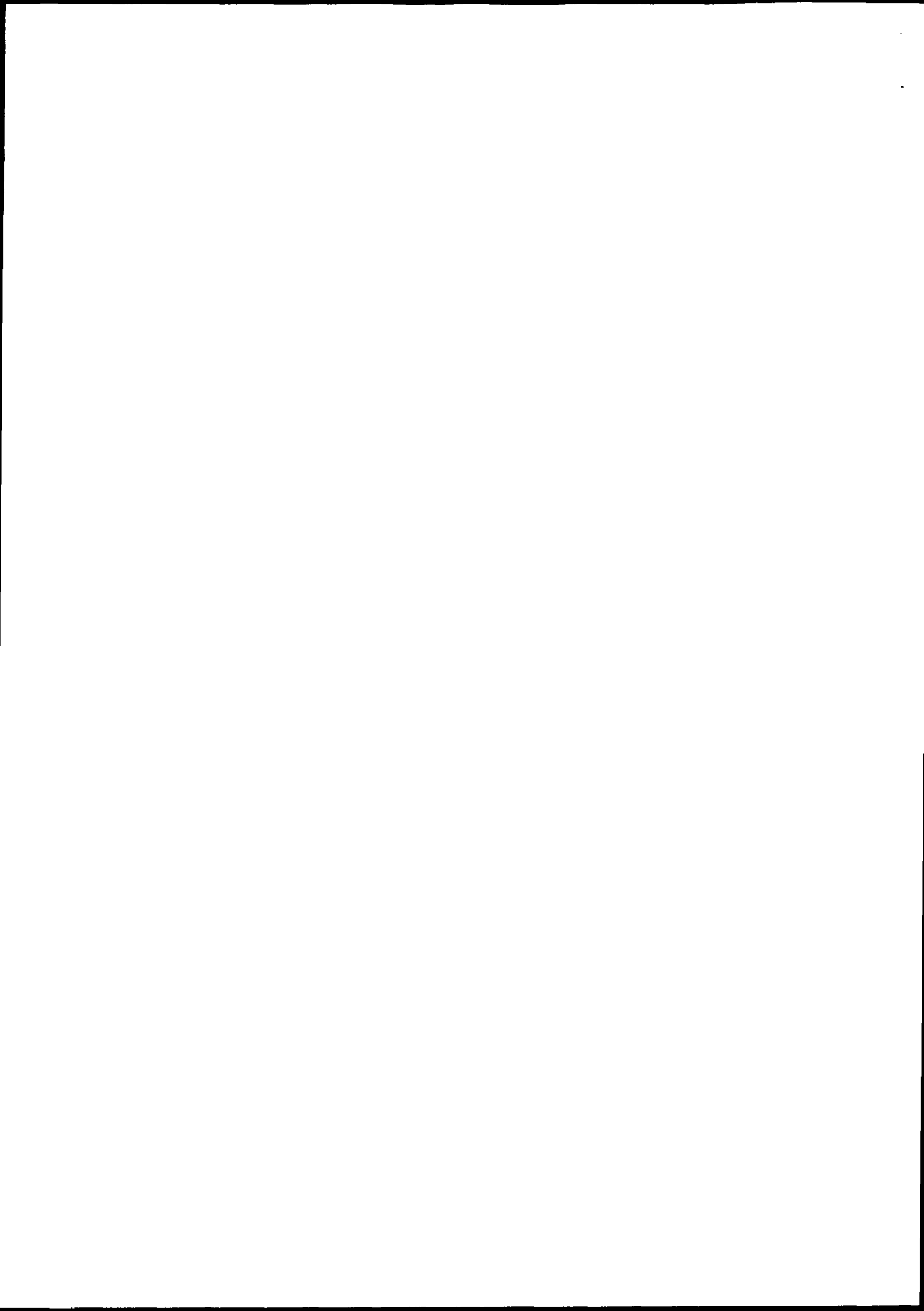
2. Tolkens kvalifikationer

Udlændingestyrelsen benytter alene tolke til asylsamtaler, som er optaget på Rigspolitiets tolkefortegnelse. Rigspolitiet afgør, hvilke kvalifikationer en tolk skal have for at blive optaget på Rigspolitiets tolkefortegnelse.

Men styrelsen foretager altid en konkret vurdering af de tolke, der anvendes i styrelsen. Hvis styrelsen er af den opfattelse, at du som tolk ikke lever op til de krav og forventninger, som styrelsen har til dig som tolk, kan styrelsen overveje at undlade at bruge dig som tolk. Styrelsen vil i givet fald orientere Rigspolitiet herom, ligesom styrelsen skal orientere Rigspolitiet om andre forhold, som skønnes at kunne have betydning for den fortsatte anvendelse af dig som tolk.

Inden optagelsen på tolkefortegnelse afgiver du som tolk over for Rigspolitiet en erklæring om tavshedspligt m.v.

Sproglige kvalifikationer

Du skal som tolk rent sprogligt være i stand til at forstå og oversætte det, der bliver sagt mellem ansøger og sagsbehandleren uden meningsforstyrrende fejl. Hvis der opstår misforståelser eller i øvrigt tvivl om, hvorvidt du som tolk behersker sproget, må samtalen afbrydes og en ny tolk indkaldes.

Det kan være, at der i samtalen anvendes meget vanskelige – f.eks. lægelige, militære, juridiske og lignende - udtryk. Som tolk forventes du imidlertid at besidde visse sproglige kompetencer, f.eks. kunne omregne en kalender, hvis denne er forskellig fra den europæiske. Endvidere forventes du som tolk at have et sprogligt kendskab til politiske partier/grupperinger/bevægelser i de lande, som du som tolk beskæftiger dig med, samt til militære forhold, herunder våbentyper, officersgrader, udtryk for enheder m.v. Hvis du ikke kan sådanne udtryk og lignende udenad, må du som tolk sørge for at have udarbejdet og medbringe lister herom, således at du ved et opslag hurtigt kan oversætte, hvad der bliver sagt.

Husk: Hvis du som tolk oplever, at der er forståelsesvanskeligheder, skal du altid straks gøre sagsbehandleren opmærksom herpå.

Det bemærkes i den forbindelse, at der jo kan være gode grunde til, at du som tolk bliver i tvivl om oversættelsen/forståelsen af ord og sætninger. Hvis du gør sagsbehandleren opmærksom på, at du er i tvivl, har sagsbehandleren mulighed for at stille præciserende spørgsmål.

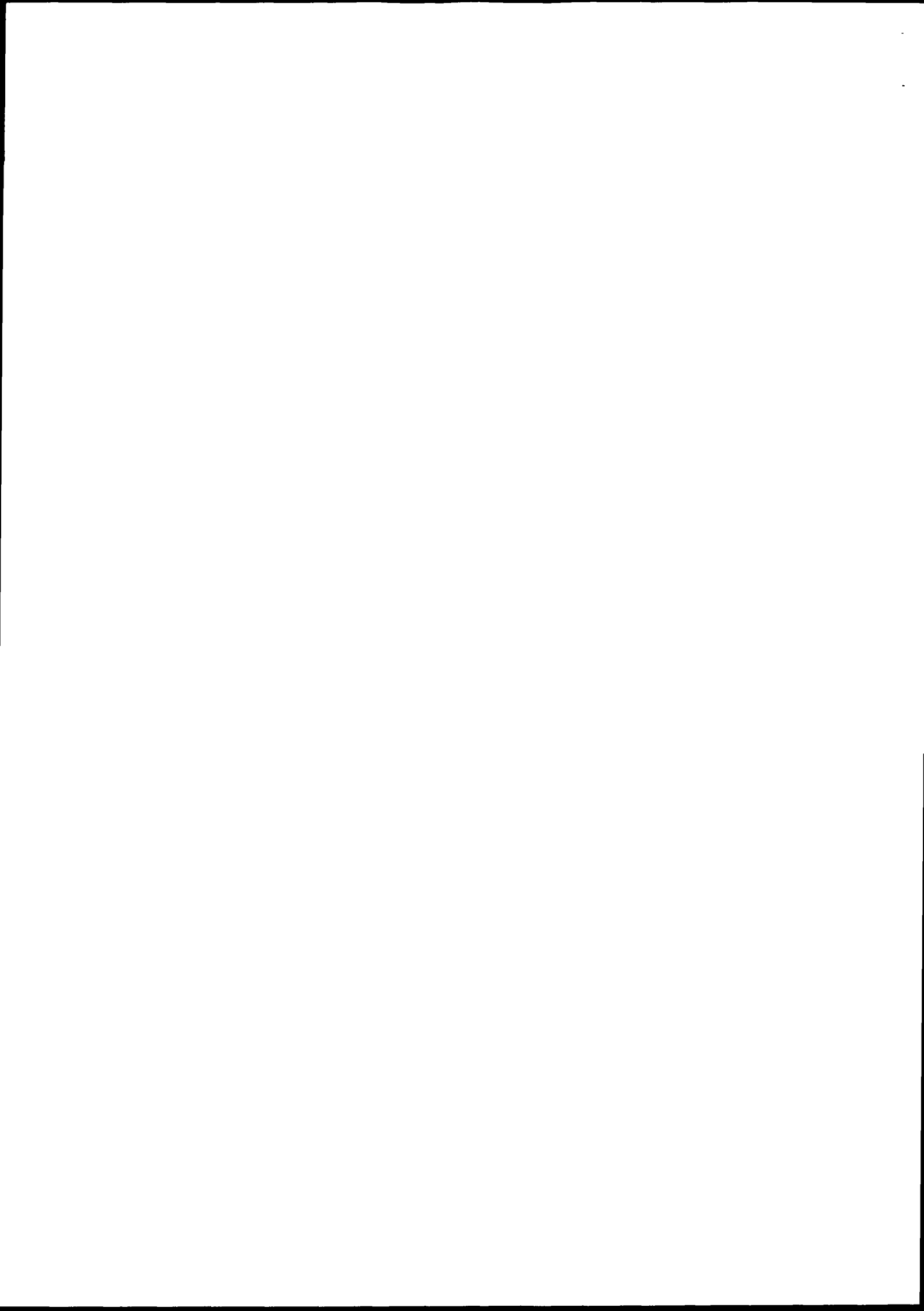
Som tolk skal du også kunne huske og gengive hele og nogle gange lange sætninger og måske også flere ad gangen.

Herudover bør du som tolk have indsigt i forskellige kulturer, og herigennem have en forståelse af, at der er forskellige måder at se tingene på, og dermed også på måden at udtrykke ting på. Det er f.eks. ikke altid, at et udtryk kan oversættes direkte uden at miste den for ansøger rigtige betydning.

Eksempel:

”Insh’Allah” betyder ordret ”Hvis Gud vil”. Hvis ordet oversættes ordret, kan det give opfattelsen af, at ansøger lægger alt i Guds hænder. Men det er ikke nødvendigvis sikkert, at vendingen skal forstås helt bogstaveligt. Det kan også være, at der menes ”forhåbentligt”. Det kan ikke på forhånd siges, om det skal forstås bogstaveligt eller ej, men du skal være opmærksom på, at ord/vendinger kan have forskellige betydninger og eventuelt gøre sagsbehandleren opmærksom herpå.

Personlige kvalifikationer

Du skal som tolk også besidde visse personlige kvalifikationer. Som tolk skal du således kunne forholde dig neutralt og upartisk til det, der bliver sagt, også selv om du ikke er enig i det sagte eller mener, at det er direkte urigtigt. En tolk skal også have forståelse for samtaleens alvor, og at samtalen kan være vanskelig – særligt for ansøgeren.

Hvis du som tolk ikke mener, at du besidder de relevante evner, hvis du er syg, uoplagt eller der i øvrigt er omstændigheder, der kan have en negativ indflydelse på samtaleens forløb, skal du gøre sagsbehandleren opmærksom på det.

En tolk må heller ikke lade sig anvende som ansøgerens eller sagsbehandlerens ”hjælper”, og du må som tolk ikke bruges til at verificere det, der bliver sagt, da både ansøger og sagsbehandler skal kunne have tillid til dig som upartisk tolk. Du må som tolk således eksempelvis ikke komme med bedømmelser af ansøgers troværdighed eller oplysninger om f.eks. et parti, en beliggenhed af en by, et fængsel eller lignende.

Som tolk må du heller ikke lade dig påvirke af personlige følelser, hverken i form af eventuelle sympatier eller antipatier. Men at være neutral og upartisk betyder ikke, at du skal optræde mekanisk eller uden engagement, men at du som tolk hele tiden holder dig din opgave og rolle klart.

Af samme grund må du som tolk heller ikke føre private samtaler med hverken ansøgeren eller sagsbehandleren, ligesom der ikke må tales om andet end det, der vedrører sagen. Du må som tolk heller ikke inddrages i den kollegiale omgangstone, idet man herved risikerer, at ansøger mister tilliden til dig som neutral person og oversætter. Du må dog gerne indledningsvist udveksle enkelte sætninger med ansøger med det formål at sikre, at du og ansøger forstår hinanden.

Du skal som tolk også overholde indgåede aftaler, herunder om f.eks. frokostpauser, andre pauser, brug af mobiltelefon og lignende.

3. Tolkens opgave

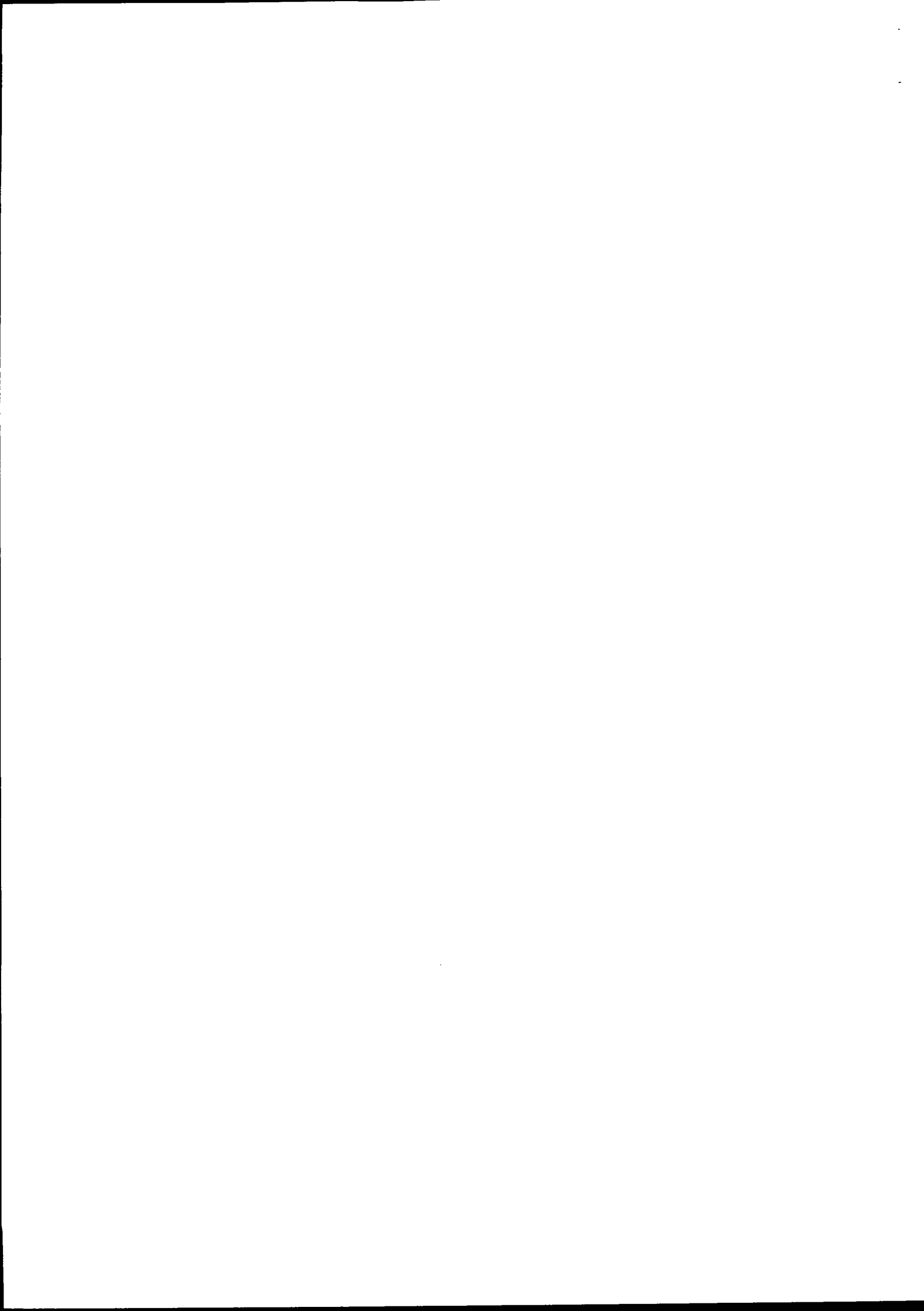
Det er tolkens opgave at muliggøre kommunikation mellem personer, som ikke taler samme sprog. Du skal som tolk oversætte alt det, der bliver sagt, og så vidt muligt ordret.

Som tolk skal du eksempelvis oversætte spørgsmål ordret, som de bliver stillet af sagsbehandleren ved at sige:

”Jeg vil gerne tale med dig om...”

og ikke

”Hun (sagsbehandleren) vil gerne tale med dig om...”

Du skal som tolk forholde dig neutralt til det, der bliver sagt, og du må ikke komme med vurderinger, forslag til spørgsmål, forslag til rækkefølgen af spørgsmålene, eller bemærkninger i øvrigt til, hvordan samtalen skal forløbe. Dette afgøres af sagsbehandleren, og det er sagsbehandleren, der styrer samtalen.

Som tolk skal du respektere ansøgeren, herunder den pågældendes kultur og udtryksform, selv om du måske ikke deler ansøgers opfattelse. Du skal som tolk vise forståelse for ansøgerens situation og huske på, at ansøger har ret til at gengive sin forklaring på den måde, som ansøger finder mest dækkende.

Som tolk skal du oversætte alt det, der bliver sagt, således at også nuancer, et særligt ordvalg, en særlig vending, gengives. Dette gælder også, selv om ansøger eller sagsbehandleren gentager sig selv, siger noget urigtigt, siger noget, der ikke er så "pænt" og lignende. Som tolk skal du hele tiden forholde dig så objektivt og neutralt som muligt. Dette er med til at sikre, at ansøger har tillid til dig som tolk, og at sagsbehandleren får det fulde billede af det ansøger fortæller.

Det er således ikke din opgave som tolk at komme med bemærkninger som:

"Det hun prøver at sige er....."

eller

"Han kan ikke komme med nogen ordentlig forklaring på det du spørger om/han svarer altså ikke på det, som du spørger om"

eller

"Hun siger det samme som før...."

Det er også sagsbehandlerens opgave at gøre ansøger bekendt med hans/hendes rettigheder og reglerne for sagsbehandlingen (s. 2 i samtalereferatet). Du skal som tolk derfor ikke læse dem op for ansøger, men du skal oversætte det, som sagsbehandleren siger (eller læser op).

Hvis du som tolk bliver i tvivl om betydningen af et ord, en vending eller lignende, skal du gøre sagsbehandleren opmærksom herpå. Det er herefter sagsbehandlerens ansvar at sørge for, at der bliver stillet opklarende spørgsmål.

4. Selve asylsamtalen

Samtalens indhold

Det kan i nogle tilfælde være hensigtsmæssigt, at du som tolk inden samtalen bliver orienteret om, hvad samtalen (forventes) at komme til at handle om. F.eks.

hvis ansøger har oplyst om tortur, overgreb, herunder seksuelle overgreb, eller hvis ansøger selv har begået overgreb mod andre personer. Eller hvis der er oplysninger om, at ansøger lider af en psykisk sygdom.

Hvis andre end ansøger skal deltage i samtalen, f.eks. en bisidder fra Dansk Røde Kors, en advokat, et familiemedlem eller andre, vil du som tolk også blive orienteret herom.

Det er sagsbehandleren, der bestemmer, hvor parterne skal sidde i forbindelse med samtalen. Som tolk vil du blive placeret et sted, hvor du kan se og høre alle parter. Som udgangspunkt vil du skulle sidde ved siden af ansøgeren.

Sagsbehandleren vil indledningsvist præsentere dig for ansøger og oplyse ansøger om, hvad din rolle og opgave er, herunder at det er din opgave som tolk at oversætte alt det, der bliver sagt, hverken mere eller mindre. Endvidere vil ansøger blive gjort bekendt med reglerne om tavshedspligt, at de også gælder for dig som tolk, og at tavshedspligten omfatter alt, hvad der bliver sagt og eventuelt fremlagt under sagen. Tavshedspligten gælder også ansøgers identitet, hvilket indebærer, at du som tolk ikke må oplyse til nogen, at du har tolket for denne ansøger i styrelsen. Herudover vil ansøger blive gjort bekendt med, at det er sagsbehandleren, der stiller spørgsmål og leder samtalen, og at tolken ikke har nogen indflydelse på afgørelsen i sagen. Ansøgeren bliver også gjort opmærksom på, at han/hun skal sige til, hvis der er noget, som ikke er forstået/giver mening.

Pauser

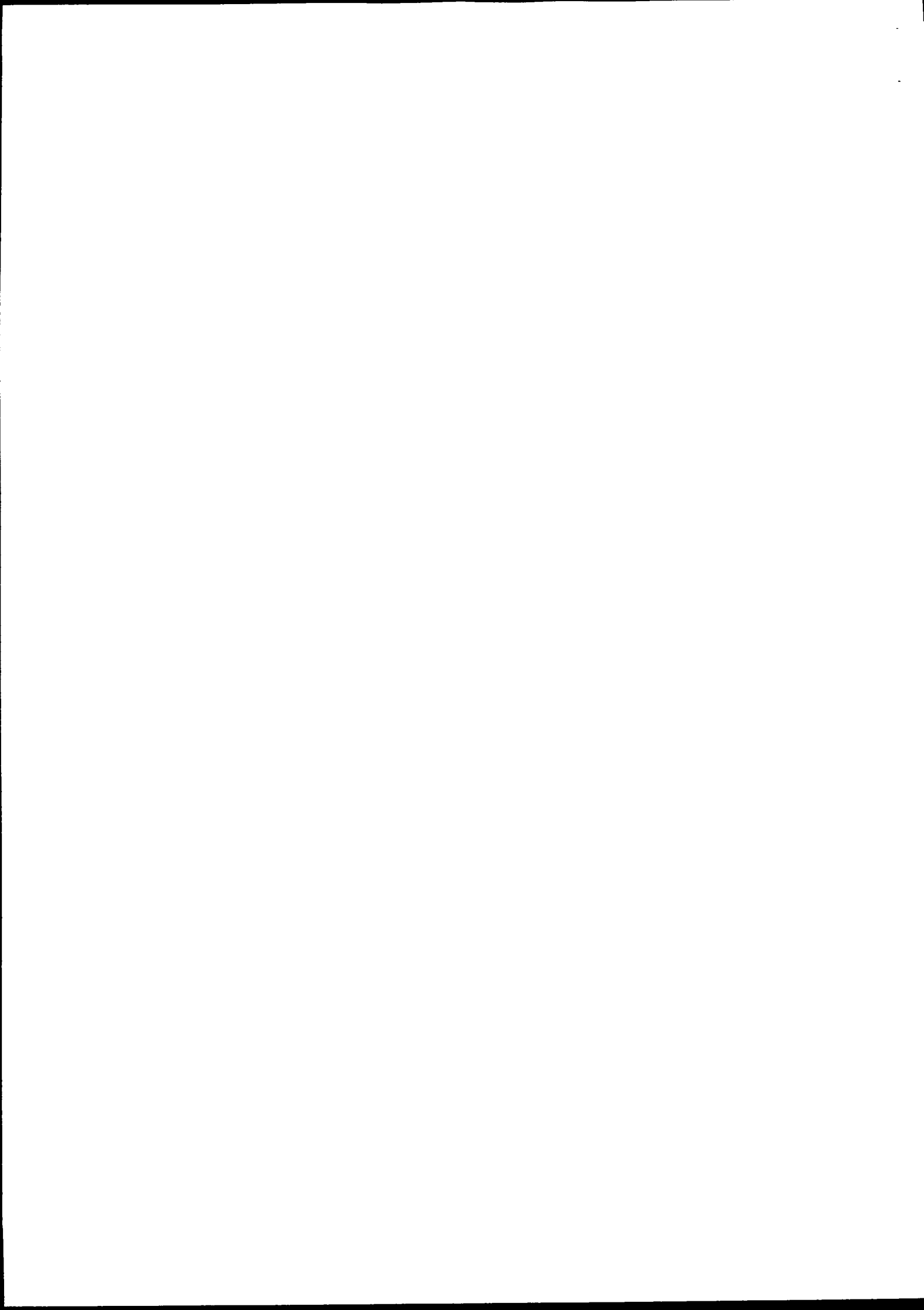
Der bør altid holdes pauser i løbet af samtalen. Det er vigtigt for ansøger, sagsbehandleren og dig selv.

Under samtalen – særligt hvis den er længerevarende – vil der derfor blive holdt pauser. Som udgangspunkt tilrettelægges disse af sagsbehandleren, men har du som tolk behov for yderligere pauser, skal du gøre sagsbehandleren opmærksom herpå. Der vil normalt blive holdt en pause på cirka 5 minutter hver time.

Som udgangspunkt har du som tolk ret til ½ times frokostpause, hvis samtalen ikke kan afsluttes omkring frokosttid, hvilket som udgangspunkt vil sige senest kl. 13.00. Men tidspunktet og længden afhænger af situationen - hvad der konkret er behov for. Dette skal selvfølgelig også afpasses nærmere med ansøger.

Mobiltelefon

Du har som hovedregel lov til at have en mobiltelefon tændt under samtalen med ansøger, således at du kan føre korte, arbejdsmæssige samtaler (det vil sige korte samtaler om nye tolkeopgaver), men spørgsmålet om anvendelse af mobiltelefon afhænger altid af den konkrete situation. I nogle tilfælde kan en mobiltelefon, der ringer, være mere forstyrrende end i andre. F.eks. hvis ansøger er mindreårig,

psykisk dårlig eller hvis samtaleemnet er meget kompliceret. Du kan i sådanne tilfælde blive bedt om at holde telefonen slukket under hele samtalen, og du må i givet fald henvises til at telefonere i pausen.

Din eventuelle besvarelse af opkald på mobiltelefon bør derfor begrænses mest muligt – og selvfølgelig kun til korte samtaler af 1-2 minutters varighed vedrørende rent arbejdsmæssige forhold.

Hvis du som tolk misbruger disse retningslinier, eller sagsbehandleren finder det nødvendigt for samtalens forløb, kan du blive bedt om at slukke for din mobiltelefon.

5. Tolkens tavshedspligt

Tolke, der arbejder for styrelsen, er underlagt straffelovens regler om tavshedspligt, herunder straffelovens § 152, der har følgende ordlyd:

”Den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel indtil 2 år, hvis forholdet er begået med forsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding eller der i øvrigt foreligger særlig skærpende omstændigheder.

St. 3. En oplysning er fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.”

Tavshedspligt er en pligt til at tie om bestemte forhold og skal forhindre, at uvedkommende får kendskab eller adgang til de forhold, man får kendskab til i forbindelse med sit arbejde. Som tolk betyder dette, at du ikke må tale med nogen om noget af det, som kommer frem under tolkningen. Dette gælder også i forhold til andre tolke, selv om disse tolke også er underlagt tavshedspligten.

Tavshedspligten omfatter i princippet alt, som bliver sagt af parterne under tolkningen. Men tavshedspligten omfatter ikke bare det, som bliver sagt mundtligt, men også det, der bliver fremlagt f.eks. i form af dokumenter, erklæringer og lignende, som du som tolk skal oversætte. Hvis du som tolk tager noter i forbindelse med tolkningen skal disse destrueres ved afslutningen af tolkningen. Sagsbehandleren påser dette.

Reglerne om tavshedspligt skal sikre, at ansøger kan videregive oplysninger i tillid til, at disse oplysninger ikke kommer til uvedkommendes kundskab.

Du har som tolk også tavshedspligt med hensyn til de oplysninger, som du har fået kendskab til i forbindelse med dit tolkearbejde, selv om du holder op med at arbejde som tolk.

6. Inhabilitet m.v.

For at opnå en god tolkning er det vigtigt, at ansøger har tillid til tolken. Hvis ansøger ikke har dette, er der risiko for, at ansøger ikke ønsker at oplyse om alle relevante forhold. En tolk kan være inhabil af flere grunde, f.eks.:

- Ved familiemæssige/personlige relationer.
- Hvis tolken i den konkrete situation ikke formår at være neutral m.v.

Som tolk har du efter forvaltningslovens § 3 pligt til at gøre opmærksom på, hvis du er inhabil i en sag. Du vil i forbindelse med samtalens begyndelse blive spurgt herom af sagsbehandleren.

Det er således eksempelvis ikke tilladt at tolke i en sag, hvor der er personlige eller familiemæssige relationer mellem de involverede parter. Private forretningsforbindelser må heller ikke forekomme mellem tolken og sagsbehandleren, eller mellem tolken og ansøger.

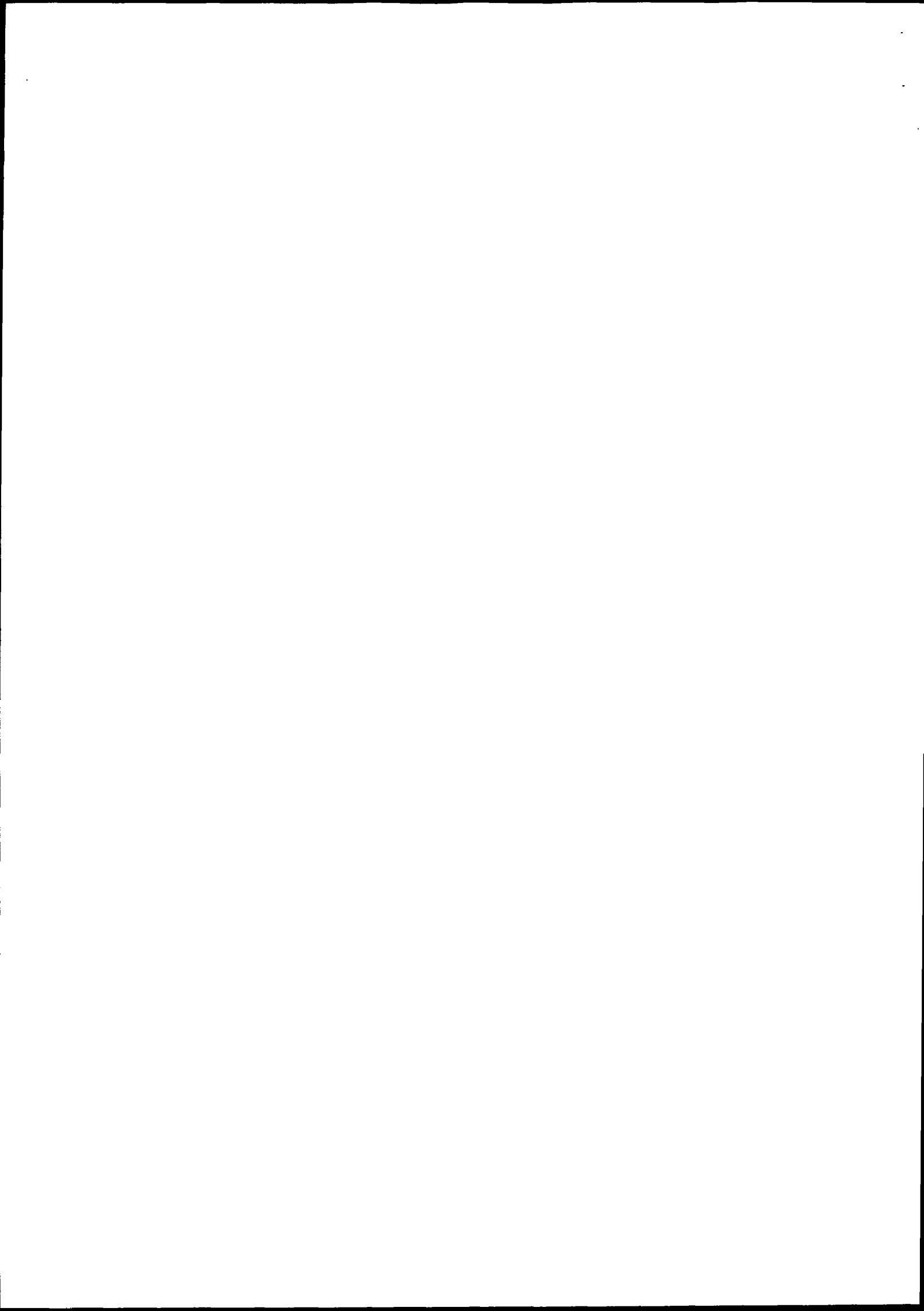
Inhabilitet kan også opstå, hvis du som tolk i den konkrete situation ikke er kompetent, herunder ikke formår at være neutral m.v. Det kan også være, at du er syg eller uoplagt eller af andre grunde ikke kan varetage rollen som tolk på en professionel måde. Hvis dette er tilfældet skal du straks gøre sagsbehandleren opmærksom herpå.

7. Bemærkninger til tolken/tolkningen

En sagsbehandler kan have bemærkninger til tolkningen i den konkrete sag. Det kan være, at indgåede aftaler om f.eks. pauser, mødetider, mobiltelefoner eller lignende, ikke overholdes. Det kan også være, at sagsbehandleren er af den opfattelse, at du ikke besidder de nødvendige sproglige kvalifikationer, ikke er neutral, ikke oversætter alt det, som ansøger siger eller lignende.

I mange tilfælde kan mindre uoverensstemmelser mellem en tolk og sagsbehandleren klares ved at tage en kort samtale herom mellem tolken og sagsbehandleren. Det vil i givet fald finde sted i en pause, hvor ansøgeren af sagsbehandleren vil blive gjort bekendt med, at han/hun ønsker at tale med tolken alene, eller efter afslutningen af en samtale.

Hvis de opståede spørgsmål/problemstillinger ikke kan løses ved en kort samtale herom, vil sagsbehandleren forelægge spørgsmålene/problemstillingen for en chef. Det vil herefter være chefens opgave og ansvar at foretage de fornødne

skridt i den anledning. I givet fald vil du - skriftligt eller mundtligt alt efter sagens karakter - blive hørt, om du har nogen bemærkninger til problemstillingen. Efter modtagelsen af dine bemærkninger vil en sådan henvendelse fra chefen som udgangspunkt munde ud i en konkret aftale med dig som tolk, der kan være behov for opfølgning på. Hvis disse tiltag ikke hjælper kan Udlændingestyrelsen i sidste ende beslutte, at du ikke kan anvendes som tolk i styrelsen. Som tolk vil du i givet fald få besked herom af Udlændingestyrelsen, og der vil også ske indberetning herom til Rigspolitiet.

8. Betaling for tolkning og oversættelse

Tolkning

Som tolk aflønnes du efter de satser, som Justitsministeriet har fastsat ved en cirkulæreskrivelse. Satserne reguleres hvert år i juli.

Sagsbehandleren og tolken udfylder sammen en tolkekvittering. Du beholder som tolk originalen (den hvide del), mens sagsbehandleren beholder den anden (gule) del, der sendes samme dag til Udlændingestyrelsen, Økonomisk Afdeling, Regnskabsenheden.

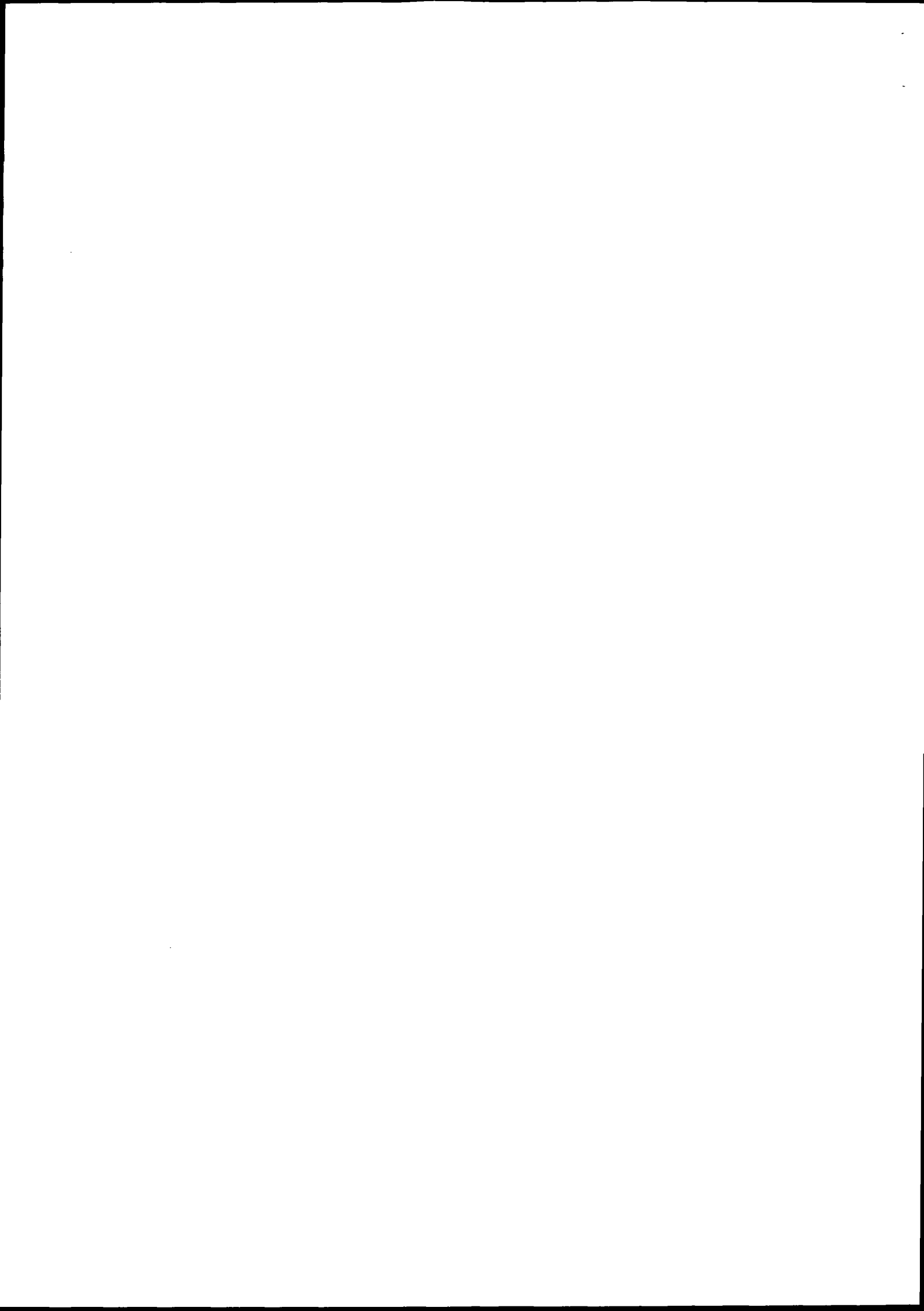
Din regning for tolkningen skal du sende til Udlændingestyrelsen, Økonomisk Afdeling, Regnskabsenheden, Ryesgade 53, 2100 København Ø.

For så vidt angår samtalerne varighed kan følgende cirka tider oplyses:

- Almindelig asylsamtale (gennemsnitlig varighed ca. 5 timer),
- Ægtepar (gennemsnitlig varighed ca. 8 timer).
- Uledsaget mindreårig asylansøger (gennemsnitlig varighed ca. 3 timer),
- Partshøring (gennemsnitlig varighed ca. 2 timer),

Ovennævnte tidsangivelser er kun vejledende, hvorfor du som tolk ikke med sikkerhed kan planlægge herefter, og du har pligt til at blive, til samtalen er slut.

Det bemærkes også, at du kun får betaling for den tid, du tolker/arbejder for styrelsen.

Forsinkelser

Hvis sagsbehandleren kommer for sent, aflønnes du som tolk fra det aftalte tidspunkt.

Såfremt du møder for sent, aflønnes du fra ankomsttidspunktet.

Aflysning af aftaler/samtaler

Aflysning af aftaler skal ske så hurtigt som muligt til Serviceenheden i styrelsens asylafdeling.

Aflyser du som tolk en aftale, skal du meddele dette til Serviceenheden. Hvis du ønsker at bytte en aftale med en anden tolk, må dette kun ske efter aftale med Serviceenheden.

Aflyser sagsbehandleren eller Serviceenheden en asylsamtale, så du møder forgæves, vil tolkekvitteringen blive udfyldt i henhold til den tid, der er medgået til aflysningen (uanset varigheden heraf udbetales der dog minimum for 1 times arbejde).

Oversættelse af asylansøgningskemaer, dokumenter eller lignende

Skriftlige oversættelser kan forekomme i flere forskellige situationer. Det kan være et asylansøgningskema, der skal oversættes, men det kan også være, at der er behov for at oversætte eventuelle dokumenter, som ansøger har fremlagt.

Det skal i den forbindelse understreges, at du som tolk skal oversætte alt ordret, også eventuelle gentagelser eller bemærkninger, der kan forekomme overflødige. Forsøg efter bedste evne at fremstille teksten, som forfatteren har gjort det.

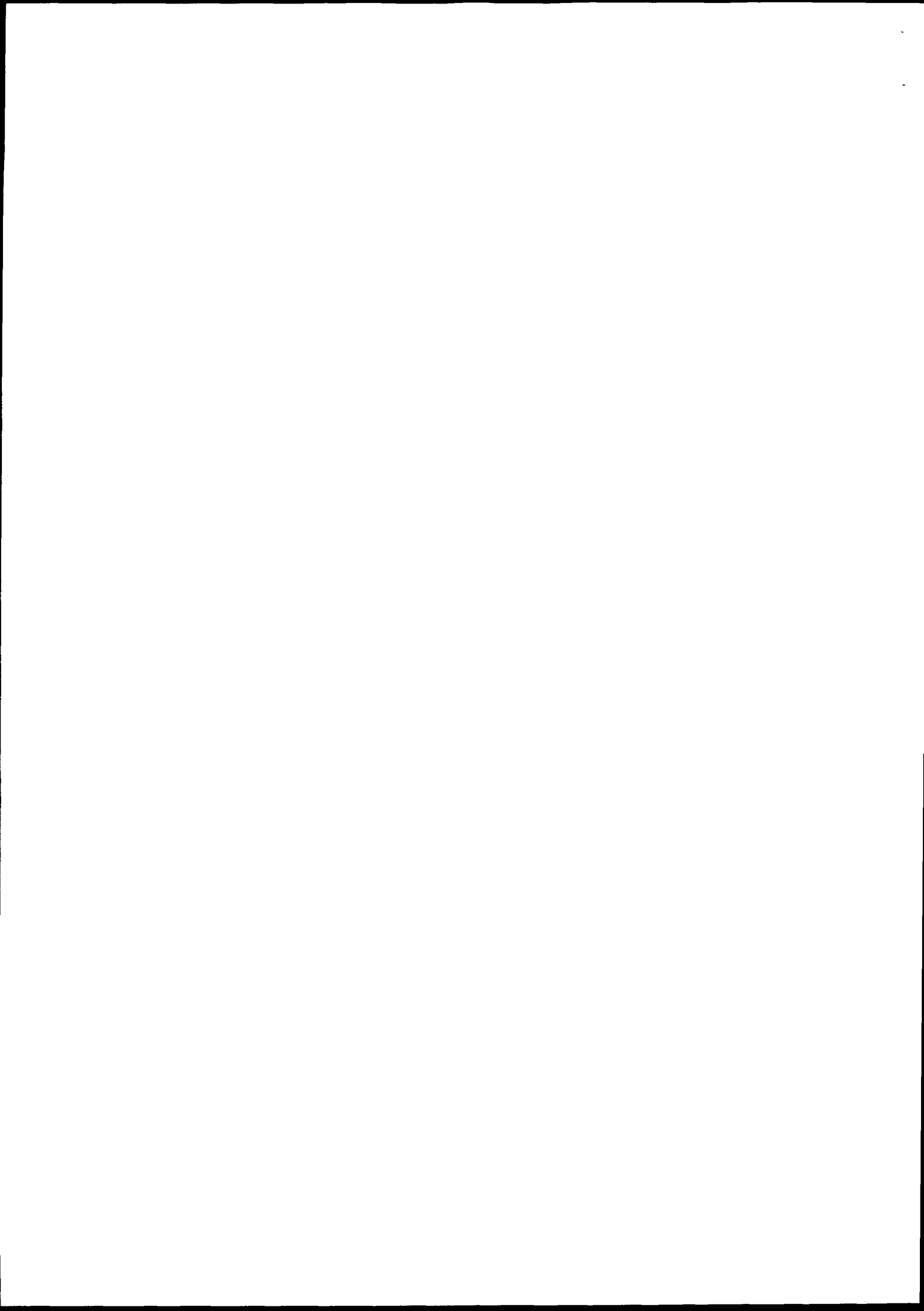
I nogle tilfælde kan det være nødvendigt at anføre bemærkninger til oversættelsen. Du skal således eksempelvis gøre opmærksom på, hvis der er noget, du ikke kan oversætte/læse. Lad endelig være med at gætte.

Eventuelle bemærkninger til oversættelsen skal anføres i parentes, således at det tydeligt fremgår, hvad der er dine bemærkninger og hvad der er ansøgers. Husk også, at det ikke er din opgave at rette eventuelle fejl.

Hvis fremmedsproget grammatisk indeholder flere oplysninger end det danske, vil det være relevant at gøre en bemærkning herom. Det kan f.eks. gøres ved at skrive "*flygtede (flertal)*".

Mangelfulde oversættelser kan ikke accepteres, og dette vil i givet fald blive påtalt.

Som udgangspunkt honoreres oversættelserne som normal tekst. I særlige tilfælde kan oversættelsen honoreres som svær tekst. Dette kan dog kun ske efter aftale med lederen af Serviceenheden.

Som udgangspunkt kan nedenstående benyttes som rettesnor:

Asylansøgningsskemaer : Normal tekst

Meget vanskeligt læselige

asylansøgningsskemaer : Normal/Svær tekst (dette vurderes af Serviceenheten)

ID-kort : Normal tekst

Lægeerklæringer o. lign. : Svær tekst

Domme o. lign. : Svær tekst.

Cirkulæreskrivelse om vejledende retningslinier for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område

CIS nr 9364 af 11/06/2003 (Gældende)

Lovgivning som forskriften vedrører

Ingen

Senere ændringer til forskriften

Forskriftens fulde tekst

Cirkulæreskrivelse om vejledende retningslinier for honorering af tolke inden for Justitsministeriets område

1. Statsautoriserede translatører og andre tolke med en tilsvarende videregående sproglig uddannelse honoreres efter følgende satser:

- a) Tolkning honoreres med 481,00 kr. pr. påbegyndt time.
- b) Forgæves fremmøde, f.eks. hvor et retsmøde aflyses, honoreres som 1 times tolkning.
- c) Skriftlig oversættelse honoreres således:

Linietakst, almindelig tekst	19,30 kr.
Linietakst, svær tekst	20,50 kr.

En linie beregnes som 60 anslag inklusiv mellemrum. Brudte linier sammenlægges, så de udgør 60 anslag. En eventuel overskydende linie beregnes som en hel linie. Der kan i forbindelse med beregning af linieantal anvendes elektronisk optælling. Ved elektronisk optælling skal en linie ligeledes beregnes som 60 anslag.

Der ydes som minimum betaling svarende til 25 linier.

- d) Bekræftelseshonorar udgør 179,40 kr. pr. opgave.

2.1. Øvrige tolke, herunder tolke, der har gennemgået grunduddannelsen som social og medicinsk tolk på Handelshøjskolen, honoreres efter følgende satser:

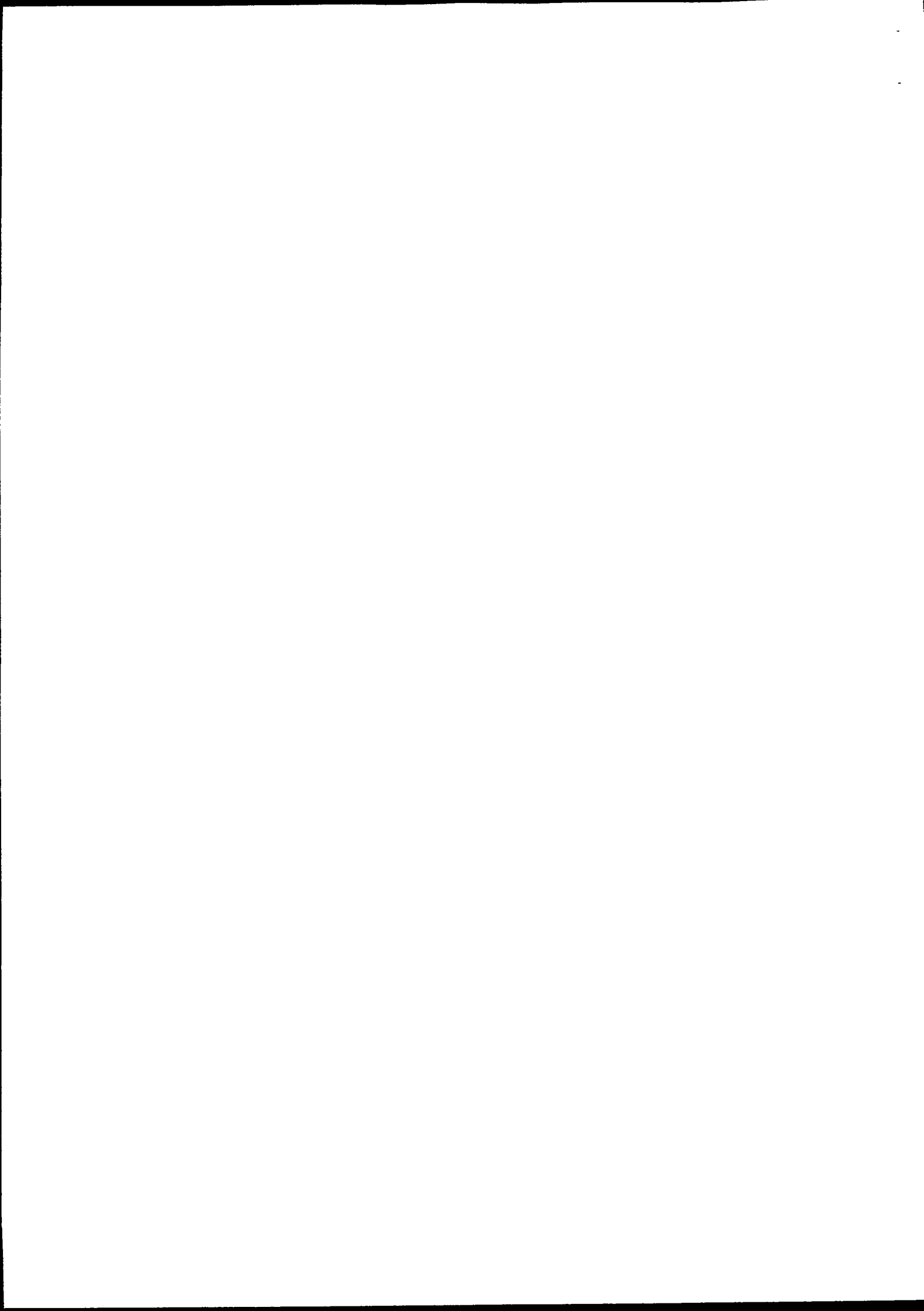
- a) Tolkning honoreres med 267,10 kr. pr. påbegyndt time.
- b) Forgæves fremmøde, f.eks. hvor et retsmøde aflyses, honoreres som 1 times tolkning.
- c) Skriftlig oversættelse honoreres med 60% af de under pkt. 1, c) anførte beløb, dvs.

Linietakst, almindelig tekst	11,58 kr.
Linietakst, svær tekst	12,30 kr.

En linie beregnes som 60 anslag inklusiv mellemrum. Brudte linier sammenlægges, så de udgør 60 anslag. En eventuel overskydende linie beregnes som en hel linie. Der kan i forbindelse med beregning af linieantal anvendes elektronisk optælling. Ved elektronisk optælling skal en linie ligeledes beregnes som 60 anslag.

Der ydes som minimum betaling svarende til 25 linier.

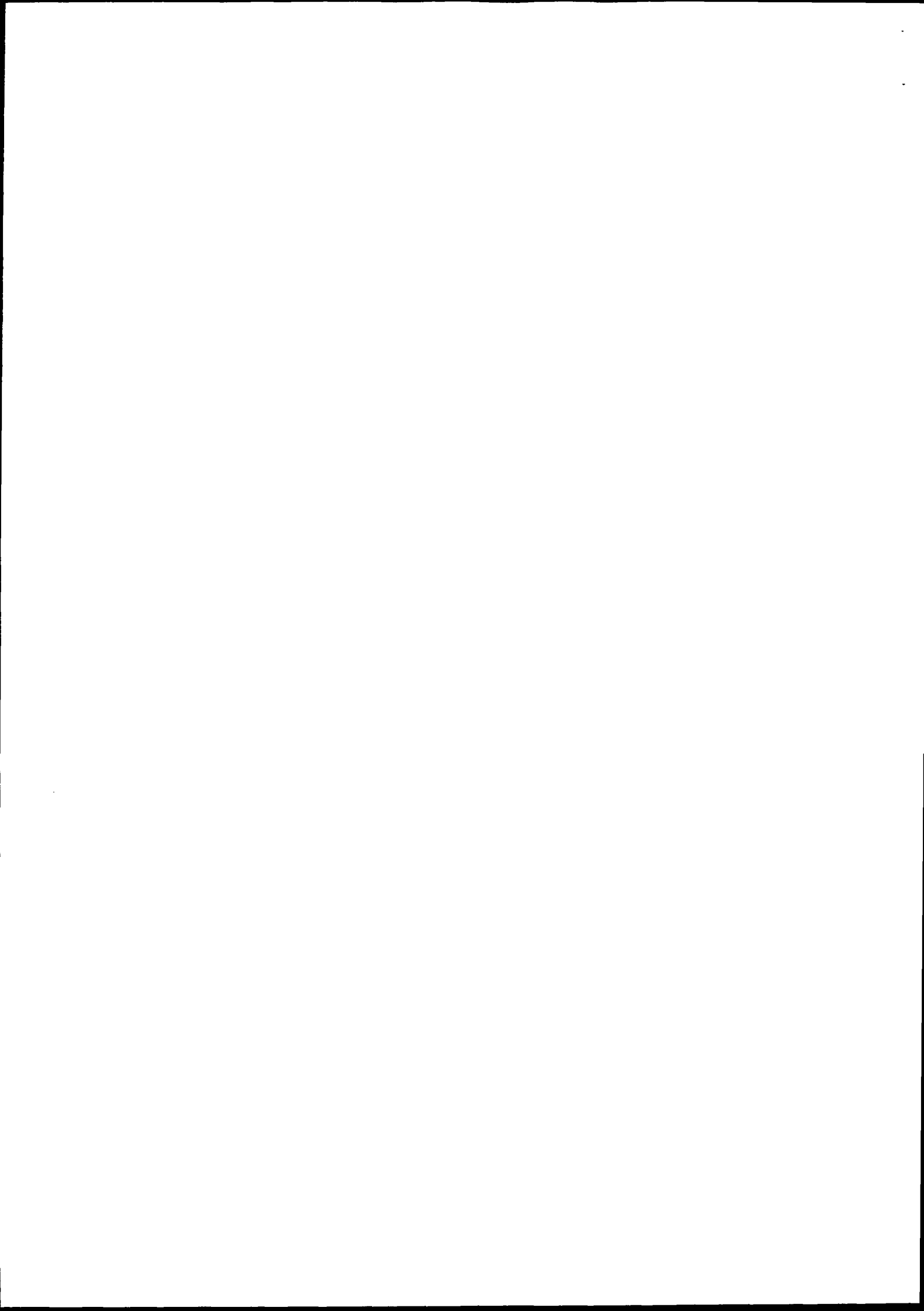
2.2. I særlige tilfælde, f.eks. hvor tolkens kvalifikationer ud fra en konkret vurdering i den enkelte sag svarer til niveauet for tolke med en videregående sproglig uddannelse, kan tolken honoreres i overensstemmelse med de vejledende takster for tolkning og oversættelse under pkt. 1.

- 3.1. Der ydes vederlag for den tid, der medgår til transport fra det sted, hvor tolken opholder sig forud for tolkningen, til det sted, hvor tolkningen foregår, hvis afstanden overstiger 10 km. Dog ydes der ikke vederlag for transporttid, der overstiger den tid, det tager at befordre sig fra tolkens kontorsted til det sted, hvor tolkningen foregår. Vederlaget beregnes på grundlag af den korteste transportvej.
- 3.2. Vederlaget udgør halvdelen af de i pkt. 1, a), henholdsvis pkt. 2.1, a), nævnte timetakster, uanset hvilket tidspunkt på døgnet transporten finder sted. Translatører og tolke, der honoreres efter pkt. 1, vederlægges med 240,50 kr. i timen, mens tolke, der honoreres efter pkt. 2, vederlægges med 133,55 kr. i timen.
- 3.3. I de tilfælde, hvor der ydes vederlag for den tid, der medgår til transport, beregnes vederlaget ud fra tolkens samlede transporttid. Afregning sker pr. påbegyndt 1/2 time.
- 3.4. Under samme betingelser som under pkt. 3.1. godtgøres dokumenterede udgifter til den konkrete befordring med offentlige transportmidler. Ved benyttelse af egen bil godtgøres udgiften med den højeste af de af Told- og Skattestyrelsen fastsatte takster for erhvervsmæssig kørsel i egen bil. Pr. 1. januar 2003 er satsen 290 øre pr. km. Godtgørelsen beregnes på grundlag af den korteste transportvej. Der ydes ikke godtgørelse for parkeringsudgifter.
- 4.1. For tolkning inden kl. 8.00 og efter kl. 17.00 samt på lørdage og søn- og helligdage fordobles de i pkt. 1 og 2.1 nævnte takster.
- 4.2. Er tolkningen påbegyndt før kl. 8.00, beregnes der forhøjet takst frem til udløbet af den første time, hvor klokken passerer 8.00. Er tolkningen påbegyndt før kl. 17.00 beregnes der forhøjet takst efter udløbet af den første time, hvor klokken passerer 17.00.
5. De vejledende retningslinier udelukker ikke, at der på særlige områder fastsættes særskilte takster for visse ydelser. Ydelse af særskilte takster forudsætter, at det har været aftalt forud for opgavens løsning.
6. Hvis tolken er momsregistreret, skal honorar, vederlag for befordringstid og befordringsgodtgørelse for transport i egen bil tillægges 25% moms.
7. De vejledende retningslinier træder i kraft den 1. juli 2003.

Justitsministeriet, den 11. juni 2003

Svend Larsen

Rigspolitichefen

Kundgørelse I nr. 11

Den 6. marts 2002
Hj.nr. 2000-5240-2

Startside

Kdg.
oversigt

Fritekst-
søgning

Om en samlet rekrutterings- og administrationsordning for tolke

- Bilag 1 Erklæring om tavshedspligt vedr. tolkning og skriftlig oversættelse
Bilag 2 Vederlag for tolkning pr. 1. juli 2002
Bilag 3 Tolkeregning - mundtlig tolkning - blanket ikke medtaget
Bilag 4 Tolkeregning - skriftlig oversættelse - blanket ikke medtaget
Bilag 5 Tolkekvittering - blanket ikke medtaget
Bilag 6 Retningslinier for politiets samarbejde og omgang med tolke
Bilag 7 Instruks for tolke

Justitsministeriet har ved skrivelse af 17. november 1992 tiltrådt, at der indføres en samlet rekrutterings- og administrationsordning for tolke.

I den anledning fastsættes herved følgende retningslinjer for politiet:

1. Politiets tolkeoversigt

1.1. Rigspolitichefen, Afdeling E, Den centrale Politiafdeling, fører på edb en oversigt over tolke, som er godkendt til at udføre tolkning og oversættelse inden for Justitsministeriets område.

1.2. Oversigten, der er tilgængelig på politiets intranet, indeholder:

- Oplysning om tolkens navn, køn, alder, tolkenummer, adresse, bopælspolitikreds, telefon- og telefaxnummer samt e-mailadresse.
- Oplysninger om sprog, som den pågældende tolker i.
- Oplysning om, hvilke tolke der skal honoreres efter translatørtakst (takst 1) eller øvrig takst (takst 2).

1.3. Tolkeoversigten ajourføres løbende af Rigspolitiet.

1.4. Tolkeoversigten er til tjenestebrug. Oplysninger fra tolkeoversigten må ikke videregives. Ansøgninger om egenaces og ansøgninger i øvrigt om oplysninger fra tolkeoversigten sendes til Rigspolitichefen, Afdeling E, til besvarelse.

2. Optagelse af tolke på tolkeoversigten

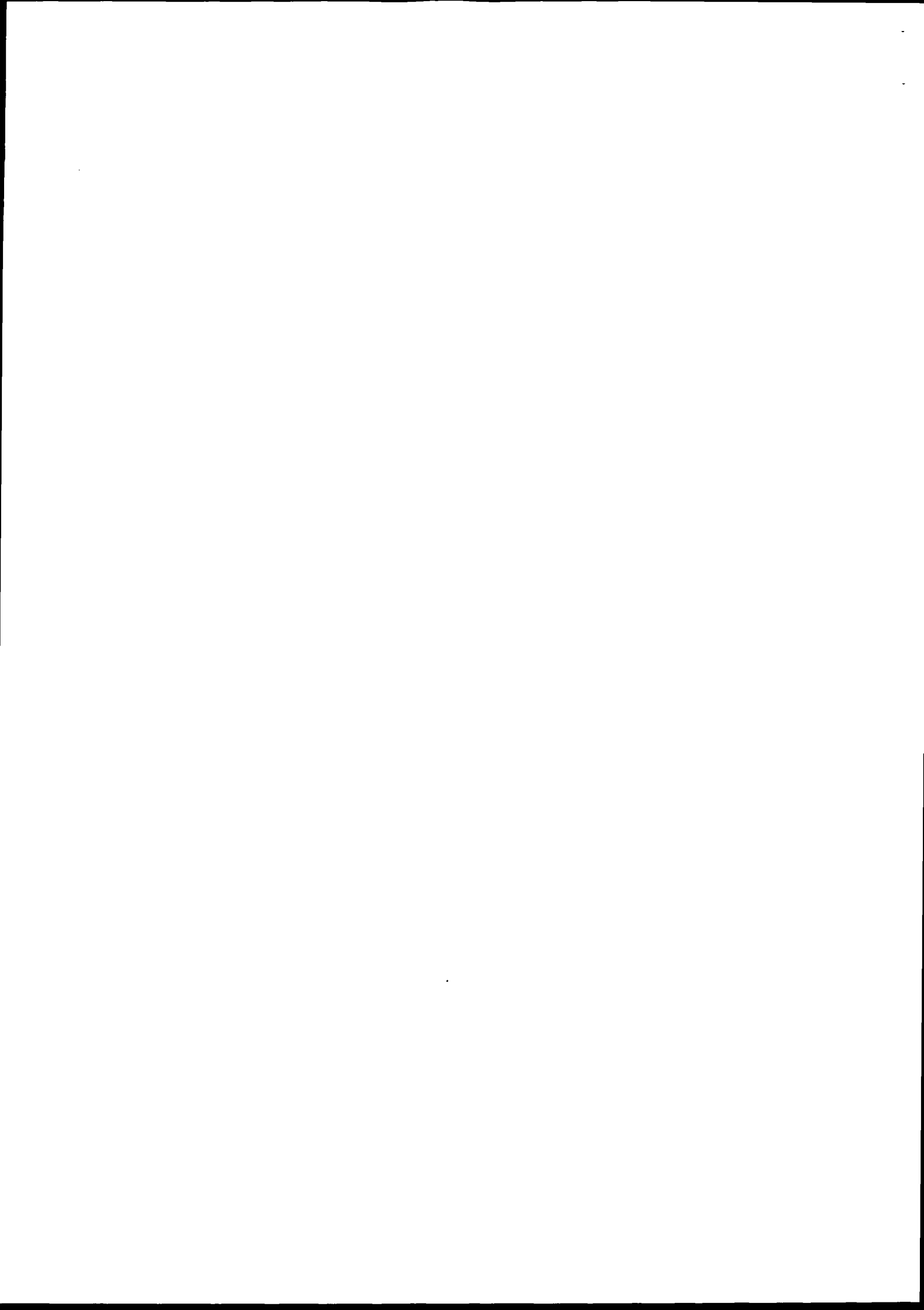
2.1. Tolke, der anvendes inden for politiet, skal være godkendt af Rigspolitiet.

2.2. Rigspolitiet afgør efter en skriftlig ansøgning på dansk samt en personlig samtale, om en tolk kan optages på tolkeoversigten, og om der skal ske honorering efter translatørtakst eller takst for øvrige tolke. Kun enkeltpersoner kan optages på tolkeoversigten.

2.3. Ansatte i politiet kan ikke optages på tolkeoversigten. Vedrørende anvendelse af politiets ansatte til tolkning og skriftlig oversættelse henvises til kundgørelse I nr. 31.

2.4. Inden optagelse på tolkeoversigten afgiver tolken over for Rigspolitiet en erklæring om tavshedspligt mv. Der henvises til bilag 1.

3. Klager over tolke

3.1. Klage over en tolk skal som udgangspunkt behandles af den politikreds, der i det konkrete tilfælde har anvendt tolken.

3.2. Når politikredsen har besvaret klagen, sendes kopi af klagesagen til Rigspolitichefen, Afdeling E, der afgør, om tolken fortsat bør være anført på tolkeoversigten.

3.3. Andre forhold, der skønnes at have betydning for den fortsatte anvendelse af en tolk, indberettes ligeledes til Rigspolitichefen, Afdeling E.

4. Honorering af tolke

4.1. Der kan ikke indgås ansættelseskontrakt med en tolk. Alle tolke, der optages på tolkeoversigten, arbejder freelance. Tolkearbejdet skal planlægges med den i forhold til de honoreringsmæssige retningslinjer højest mulige udnyttelsesgrad.

4.2. Tolk honoreres i henhold til bilag 2. Der henvises i øvrigt til den til enhver tid gældende cirkulæreskrivelse fra Justitsministeriet.

4.3. Tolkes krav på honorar og befordringsgodtgørelse indgives ved standardregning til og afholdes af den politikreds, der har rekvireret tolken. Der henvises til bilag 3 og bilag 4.

4.4. Regningen sammenholdes med den af sagsbehandleren udfærdigede og underskrevne tolkekvittering. Der henvises til bilag 5.

4.5. Anvender en advokat en tolk i en sag, hvor udgiften endeligt skal afholdes af politiet, sender advokaten med attestation af tidsforbruget ved tolkningen regningen til politiet til betaling. Tolken honoreres også i de tilfælde efter denne kundgørelses bestemmelser.

4.6. Er tolken momsregistreret, skal honorar, transporttidsgodtgørelse og godtgørelse ved benyttelse af egen bil tillægges moms.

5. Indberetning af tolkehonorarer til Told og Skat

5.1. For tolke, der er selvstændige og momspligtige, skal de udbetalte honorarer ikke indberettes til de statslige told- og skattemyndigheder. Der skal ikke indeholdes A-skat. Honoraret skal behandles som indkomst ved selvstændig erhvervsvirksomhed, og modtageren af beløbet skal som alle øvrige selvstændige erhvervsdrivende medtage dette i sit regnskab.

Politikredsen skal sikre sig, at tolken er registreret som momspligtig med eget SE-nr.

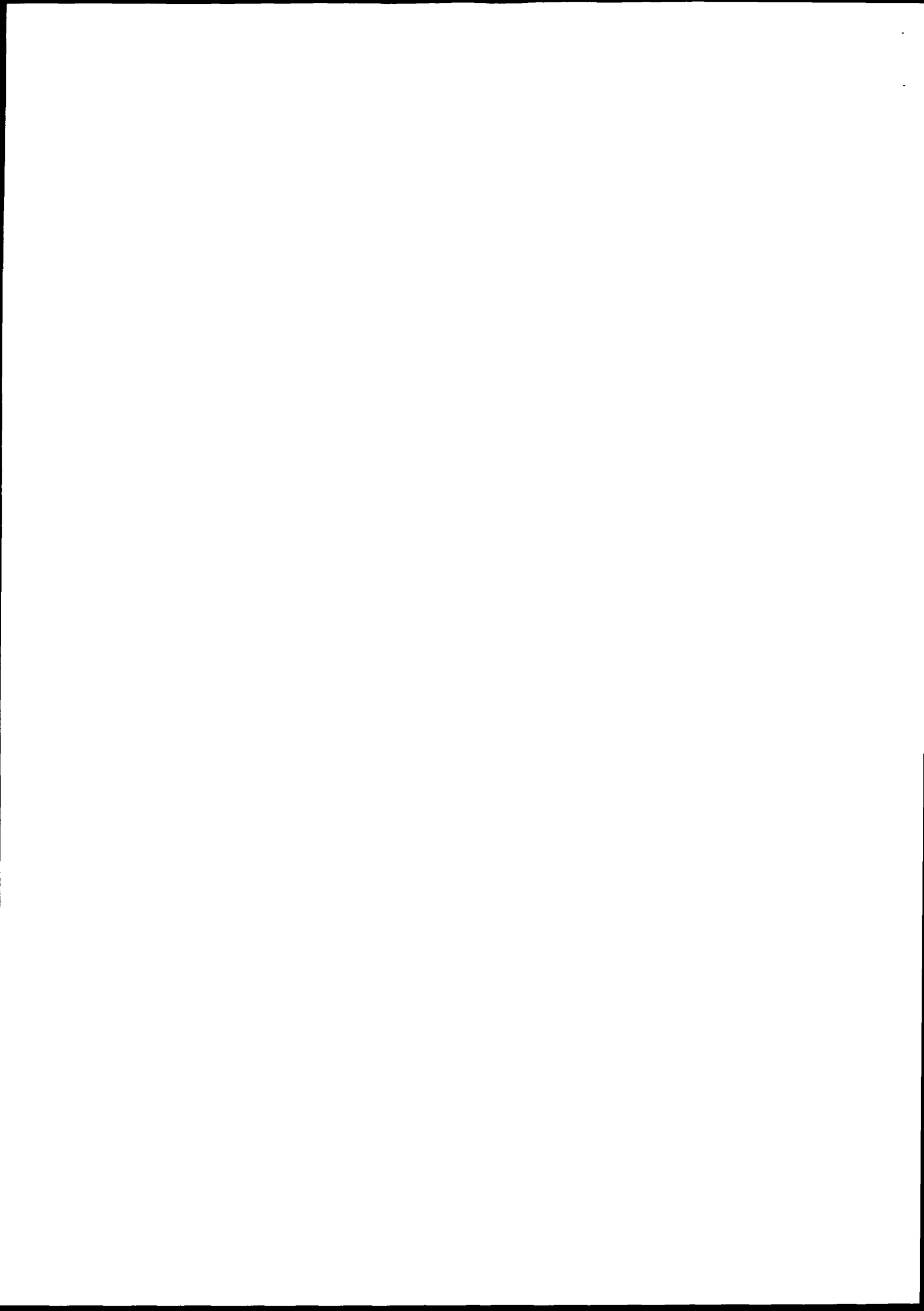
5.2. For tolke, der er selvstændige og ikke momspligtige, skal de udbetalte honorarer indberettes til de statslige told- og skattemyndigheder. Der skal ikke indeholdes A-skat, idet honoraret som nævnt under pkt. 5.1. skal behandles som indkomst ved selvstændig erhvervsvirksomhed.

Indberetning til told- og skattemyndighederne foretages én gang årligt i januar måned for honorarer, der er udbetalt i det foregående år.

6. Politiets samarbejde og omgang med tolke samt tolkes opgaver

6.1. Vedrørende politiets samarbejde og omgang med tolke henvises til bilag 6.

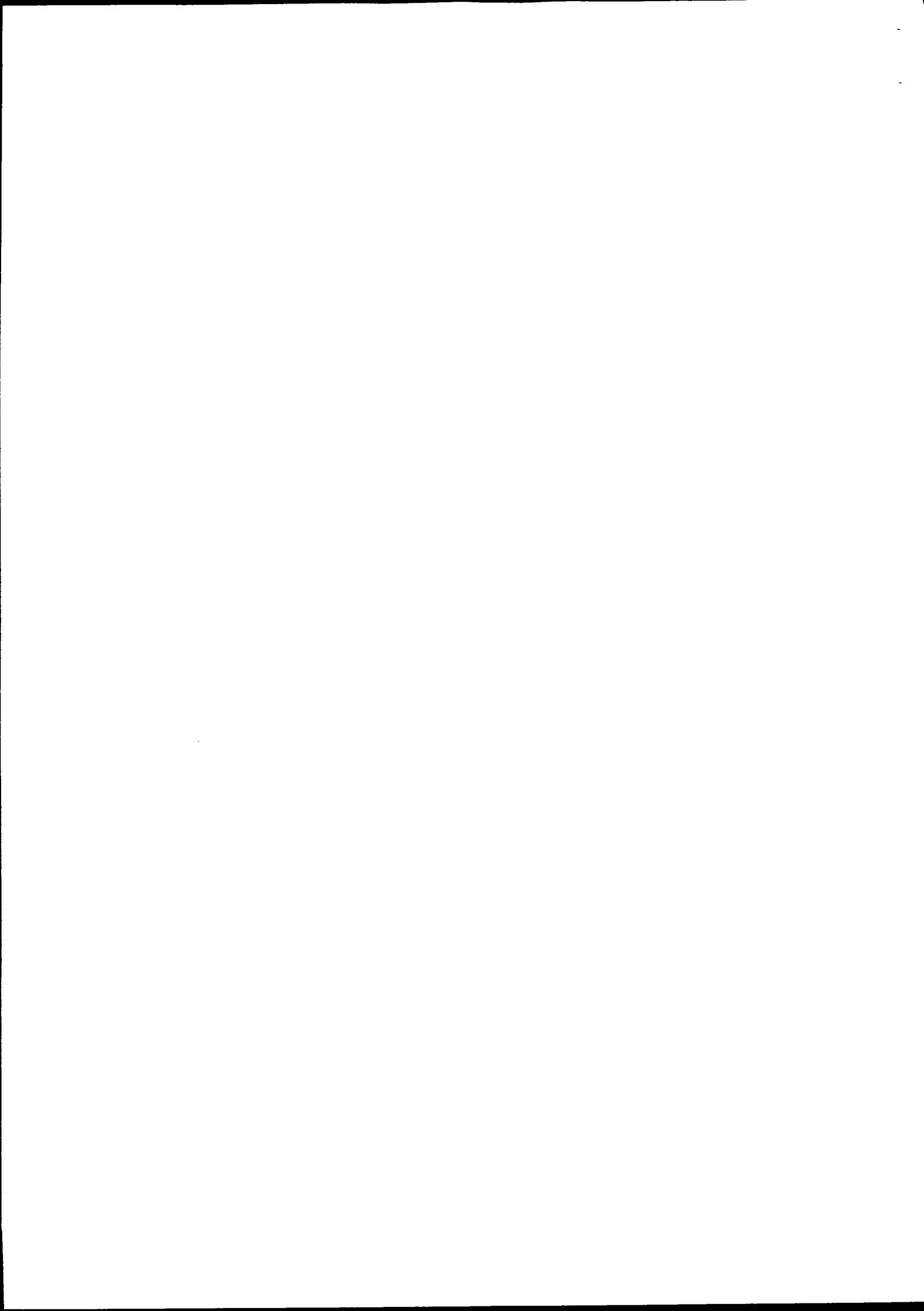
6.2. Vedrørende tolkes opgaver i forbindelse med afhøringer/interviews henvises til bilag 7.

Kundgørelse I nr. 11 af 11. november 1998 ophæves.

Torsten Hesselbjerg

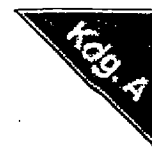
/Hans-Viggo Jensen

Rigspolitichefen

Kundgørelse I nr. 11
Bilag 1

Tilbage til
Kundgørelsen

Startside

Kdg.
oversigt

Fritekst-
søgning

ERKLÆRING OM TAVSHEDSPLIGT
vedrørende tolkning og skriftlig oversættelse.

Undertegnede, der ansøger om godkendelse som tolk i følgende sprog:

erklærer hermed,

1. at jeg er bekendt med min tavshedspligt i henhold til forvaltningslovens og straffelovens bestemmelser herom, hvoraf jeg har fået udleveret kopi,
2. at jeg i forbindelse med tolkning skal være fuldstændig neutral, uvildig og upartisk, samt straks meddele, hvis jeg er inhabil i henhold til forvaltningslovens § 3, hvoraf jeg har fået udleveret kopi,
3. at jeg i forbindelse med tolkning skal undlade at fremsætte subjektive betragtninger eller føre privat konversation med afhørte,
4. at jeg har forbindelse med følgende udenlandske repræsentationer og medlemmer af disse således:
5. at jeg er indforstået med, at jeg - så længe jeg er optaget på politiets tolkeoversigt - forpligter mig til straks skriftligt at indberette, såfremt der senere opstår sådanne forbindelser, således at Rigspolitiet kan vurdere, om det kan have betydning for min fortsatte tolkning,
6. at jeg er indforstået med, at manglende indberetning vedrørende punkterne 4 og 5 medfører, at jeg slettes af tolkeoversigten,
7. at jeg har gennemlæst denne Erklæring om Tavshedspligt, som jeg har forstået, og hvoraf jeg har modtaget kopi, hvilket jeg bekræfter ved min underskrift.

Sted:

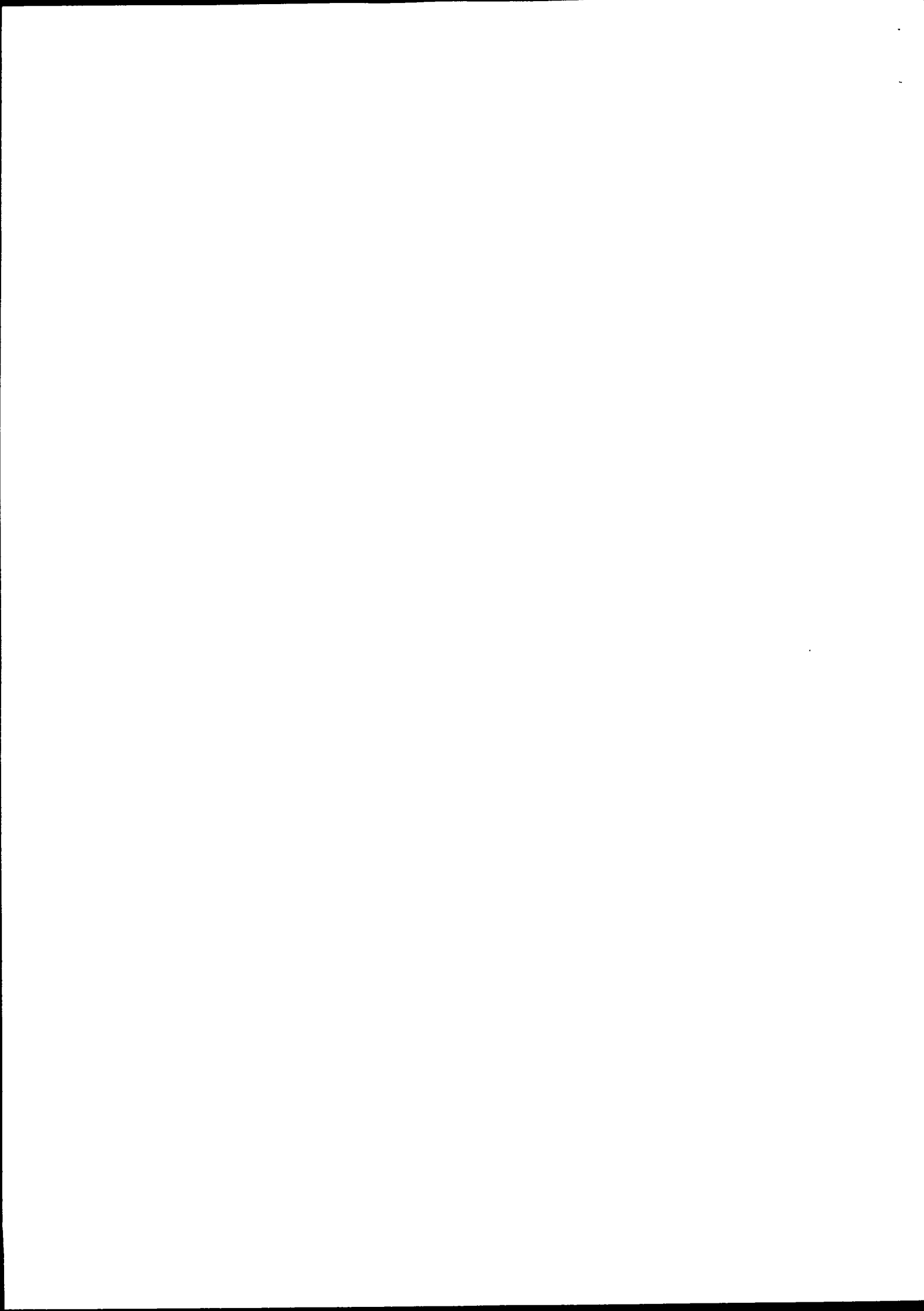
Dato:

Underskrift:

Kopi af denne erklæring, forvaltnings- og straffelovens bestemmelser om tavshedspligt samt forvaltningslovens bestemmelser om inhabilitet udleveret af:

.....
Stempel og underskrift

P 246 (2/2002)
Tilbage til
Kundgørelsen

Rigspolitichefen

Kundgørelse I nr. 11
Bilag 6

Tilbage til
Kundgørelsen

Startside

Kdg.
oversigt

Fritekst-
søgning

Retningslinjer for politiets samarbejde og omgang med tolke

Inden afhøringen/interviewet

Forinden en tolkning påbegyndes, skal den, der afhører/interviewer, gøre sig klart, at det er polititjenestemanden, der styrer afhøringen/interviewet og dermed afgør, hvad der er relevant, og ikke tolken, selv om denne måske har deltaget i flere afhøringer/interviews, end polititjenestemanden har.

Polititjenestemanden skal ligeledes gøre sig klart, at tolken er et hjælpemiddel til at gennemføre afhøringen/interviewet, men at dette foregår mellem polititjenestemanden og den, der afhøres/interviewes. Polititjenestemanden skal derfor rette spørgsmål mv. direkte til den afhørte/interviewede, således at denne ikke er i tvivl om, at det er polititjenestemanden, der styrer afhøringen/interviewet.

Tolkens opgave

Det er tolkens opgave at muliggøre kommunikation mellem to personer, som ikke taler samme sprog. Den, som ikke behersker dansk, skal således have samme mulighed som en dansktalende for at forstå det, som bliver sagt, og for selv at fremføre sine synspunkter.

Tolken skal inden afhøringen/interviewet gøres bekendt med følgende:

Tolken skal fungere som sprogformidler mellem polititjenestemanden og den, der bliver afhørt/interviewet, og skal forholde sig neutral og upartisk og ikke lade sin tolkning påvirke af personlige følelser, således at eventuelle sympatier eller antipatier over for den afhørte/interviewede fremkommer. Det er ikke tolkens opgave at vurdere og bedømme, om noget af det sagte er uinteressant eller overflødigt. Det er heller ikke tolkens opgave at tage stilling til, om det, som den afhørte/interviewede siger, er rigtigt.

Tolken skal oversætte alle oplysninger, således at også sproglige nuancer gengives. Tolken skal oplyse polititjenestemanden herom, hvis der er noget, han/hun sprogligt ikke har forstået fuldt ud. Så vidt det er muligt, skal tolken benytte samme ordvalg og vendinger som den talende. Tolken må ikke modificere ubehagelige udtryk, kraftudtryk og lignende, men oversætte dem i den form, der er mulig på det pågældende sprog.

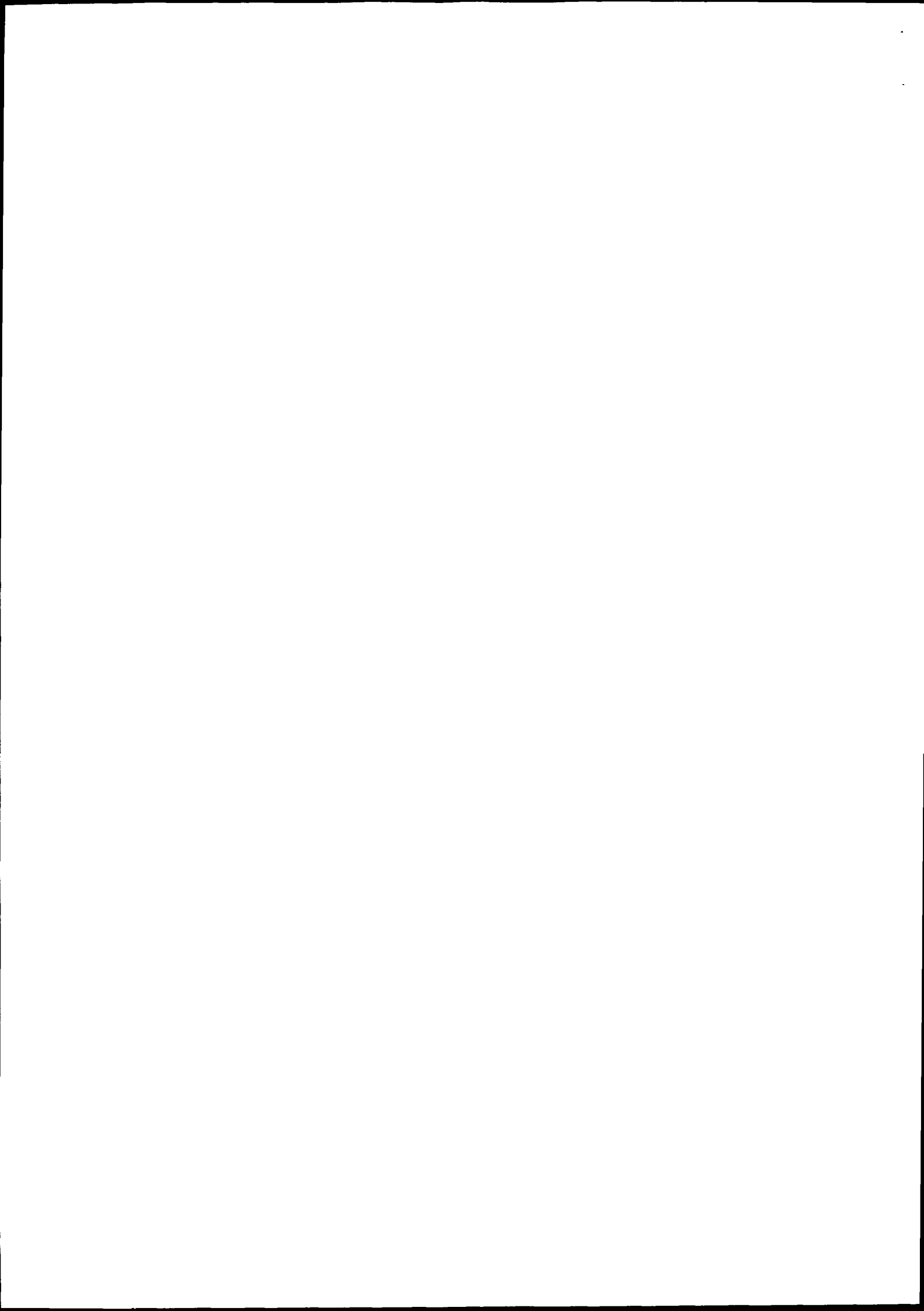
Tolken må ikke føre privat samtale med den, der afhøres/interviewes, ligesom polititjenestemanden i forbindelse med afhøringen ikke må tale med tolken om andet end det, der vedrører sagen.

Den afhørte/interviewede skal forinden afhøringen/interviewet gøres bekendt med følgende:

Polititjenestemanden skal præsentere sig med navn og tjenestested og gøre den afhørte/interviewede bekendt med, at det er polititjenestemanden, der stiller spørgsmål mv. og styrer afhøringen/interviewet, og at tolken er et "talerør", der alene har til opgave at muliggøre kommunikationen mellem polititjenestemanden og den afhørte/interviewede.

Endvidere skal den afhørte/interviewede gøres bekendt med, at såvel polititjenestemanden som tolken er omfattet af regler om tavshedspligt med hensyn til, hvad der bliver oplyst under afhøringen/interviewet.

Den afhørte/interviewede skal alene besvare polititjenestemandens spørgsmål og må ikke føre privat samtale med tolken.

Interessekonflikt og etik

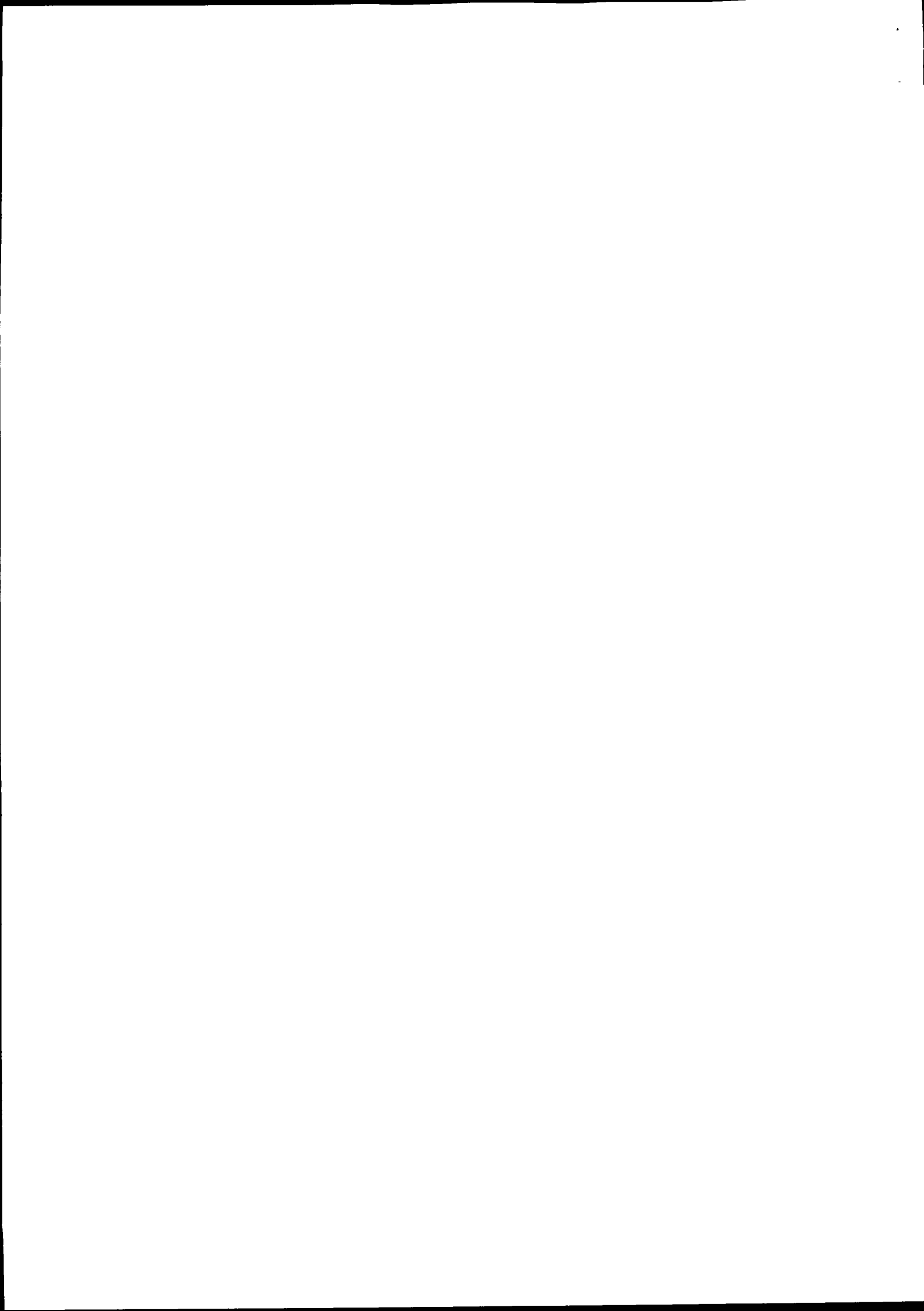
Polititjenestemanden må ikke anvende tolken til efterforskning i sagen, ligesom tolken ikke må udspørges om personligt kendskab til politiske partier, organisationer, lokalgeografi etc. til brug for sagens oplysning. Tolken må alene oplyse om forståelsen af bestemte sproglige begreber eller vurderinger af udlændingens sprog, dialekt eller accent.

En polititjenestemand må ikke anvende en tolk, hvis der er personlige relationer mellem polititjenestemanden og tolken.

Private forretningsforbindelser mellem tolke og polititjenestemænd må ikke forekomme.

Tolken skal behandles med respekt, men skal ikke indgå i den kollegiale omfangsform. Det er ikke tilladt at modtage nogen former for gaver, mad- eller drikkevarer fra en tolk.

Tilbage til
Kundgørelsen

Rigspolitichefen**Kundgørelse I nr. 11
Bilag 7**Tilbage til
Kundgørelsen

Startside

Kdg.
oversigtFritekst-
søgning**Instruks for tolke**

Det er tolkens opgave at muliggøre kommunikation mellem personer, som ikke taler samme sprog, således at en person, der for eksempel ikke behersker det danske sprog, har samme muligheder som en dansktalende for at forstå det, der bliver sagt, og for selv at fremføre sine synspunkter.

Forinden en tolkning påbegyndes, skal tolken gøre sig klart, at det er polititjenestemanden - og ikke tolken - der leder afhøringen.

Tolken skal ved afhøringer/interviews efterleve følgende:

Tolken skal fungere som en neutral og objektiv sprogformidler mellem polititjenestemanden og den, der bliver afhørt/interviewet.

Tolken skal oversætte alle oplysninger, således at også sproglige nuancer gengives. Tolken skal benytte samme ordvalg og vendinger som den talende, når dette overhovedet er muligt. Følelsesladede udtryk eller ukvemsord skal også gengives.

Tolken har ikke til opgave at vurdere eller bedømme, om noget af det sagte er uinteressant eller overflødig. Det er heller ikke tolkens opgave at forholde sig til, om det, som den afhørte/interviewede siger, er rigtigt.

Tolken må ikke føre privat samtale med den, der afhøres/interviewes, ligesom tolken og polititjenestemanden i forbindelse med afhøringen/interviewet ikke må samtale om andet end det, der vedrører sagen.

En tolk skal endvidere efterleve følgende:

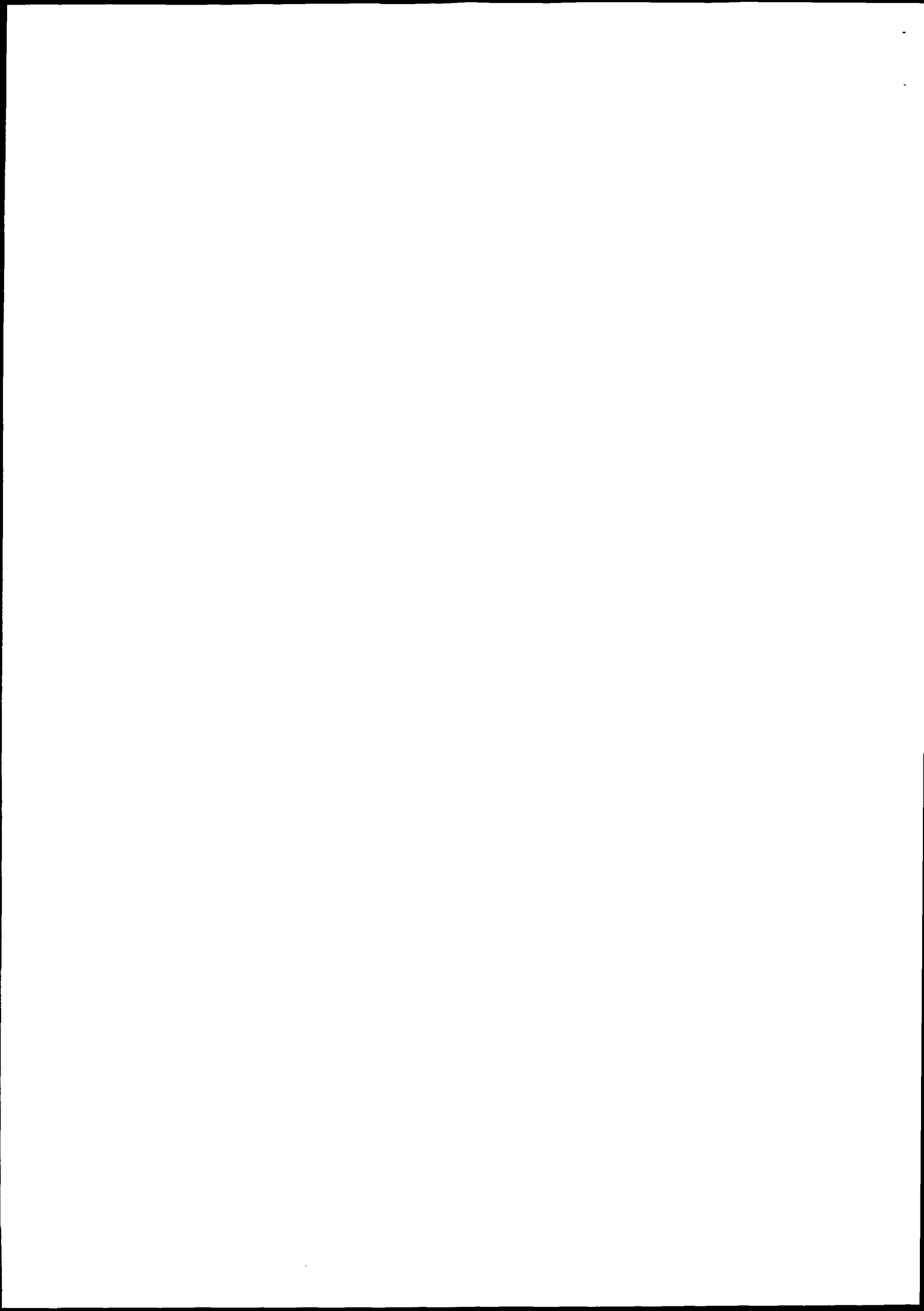
Forinden en tolk optages på politiets tolkeoversigt, skal tolken underskrive en erklæring, hvoraf det blandt andet fremgår, at tolken er gjort bekendt med straffe- og forvaltningslovens bestemmelser om tavshedspligt, og at tolken skal være fuldstændig neutral, uvildig og upartisk samt straks meddele, hvis der opstår inhabilitet i henhold til forvaltningslovens § 3.

Det er ikke tilladt for en tolk at medvirke ved en afhøring/interview, hvis polititjenestemanden, der forestår afhøringen, er ægtefælle til eller samlevende med tolken, eller i øvrigt kommer sammen med tolken privat.

Private forretningsforbindelser mellem tolke og polititjenestemænd må ikke forekomme.

Det er ikke tilladt for en tolk at give nogen former for gaver, mad- eller drikkevarer til ansatte i politiet.

Tilbage til
Kundgørelsen

JUSTITSMINISTERIET

J.nr. d.f.k. 2.afd. 92-79-8
28. februar 1992

Kriminalforsorgens cirkulæresamling

afsnit: C
gruppe: 4
lb.nr.: 14

I en del tilfælde har det vist sig, at udlændinge, der anholdes af politiet og anbringes i arresthus, ikke har forstået, hvorfor de er blevet frihedsberøvet, og hvad der skal foregå i arresthuset. Det har i nogle tilfælde givet anledning til usikkerhed og tilspidsede situationer med risiko for magtanvendelse.

Justitsministeren har under et samråd i Folketingets Retsudvalg givet tilsagn om, at Kriminalforsorgen i samarbejde med politiet ville søge at forbedre den eksisterende tolkeordning, således at den tolk, som har medvirket ved politiets afhøring af en udlænding, følger den anholdte til fængslet og medvirker ved indsættelsen. I det mindste således at det sikres, at den anholdte har forstået sin situation og baggrunden for anholdelsen.

Problemet har været drøftet på et møde med Rigspolicehøved og Politidirektøren i 1991. Her blev det aftalt, at den tolk, som medvirker ved Københavns Politis afhøring af udlændinge, så vidt muligt følger den anholdte til Politigårdens Fængsel og medvirker ved indsættelsen.

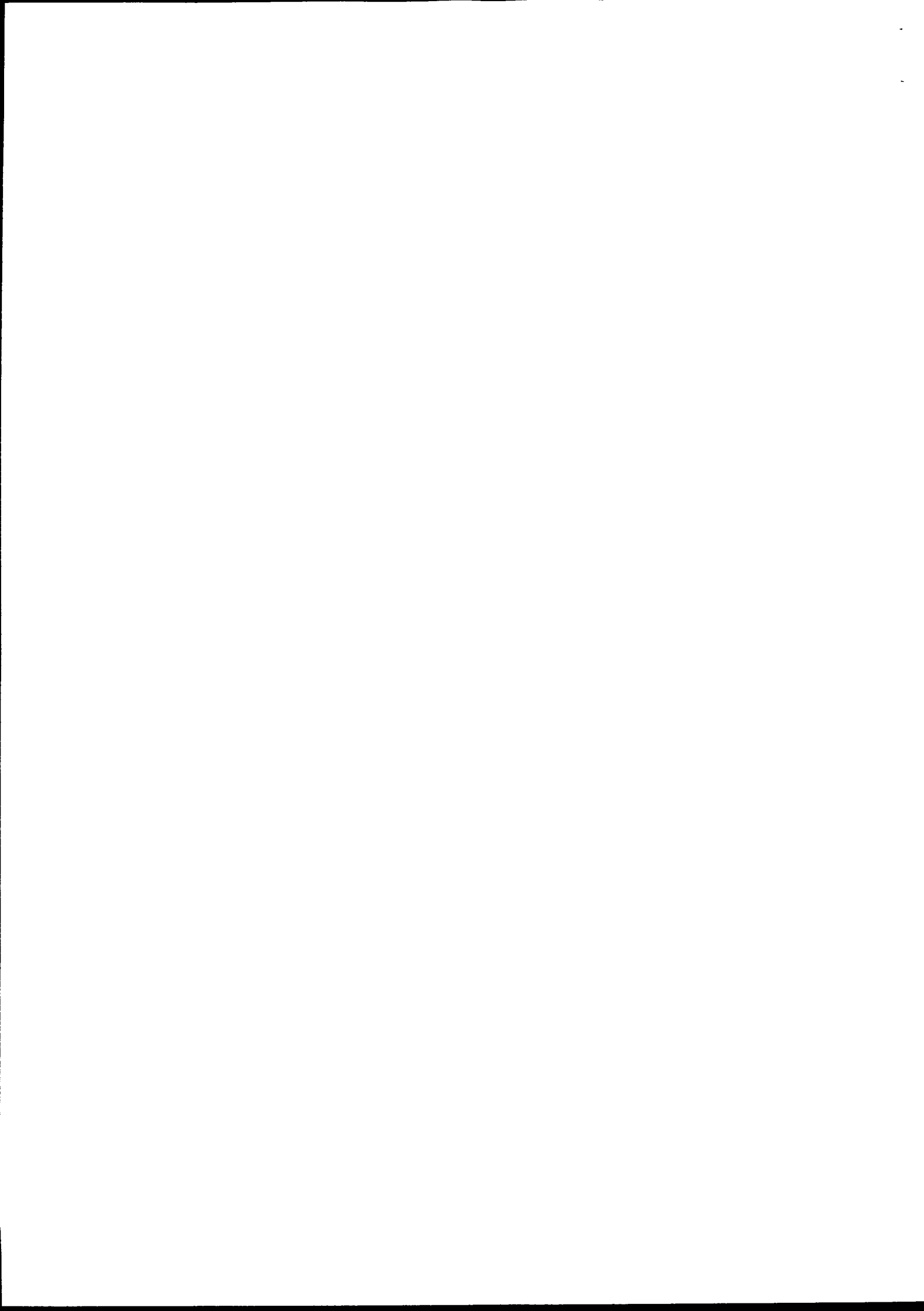
På et møde med Politimesterforeningens bestyrelse den 18. februar 1992 har man drøftet muligheden for at udvide denne ordning til hele landet. Bestyrelsen var positiv over for forslaget.

På den baggrund henstiller direktoratet, at der i samtlige politikredse indføres en tilsvarende ordning, således at de tolke, der anvendes i forbindelse med afhøringer af udlændinge, i videst mulige omfang deltager i forbindelse med en efterfølgende indsættelse i arresthus.

P.M.V.

Anders Troldborg

Til samtlige politimestre

JUSTITSMINISTERIET

Administrationsafdelingen

Politikontoret

SLOTSHOLMSGADE 10

33 92 33 40 TELEFAX 33 93 35 10

THE-1348/

Journ. 1994-1110-18

1216 København K., den

+bilag.

30 NOV. 1995

Cirkulæreskrivelse til
politiet og anklagemyndigheden
samt kriminalforsorgens insti-
tutioner vedrørende forkyndel-
se m.v. for indsatte i krimi-
nalforsorgens institutioner.

En arbejdsgruppe med deltagelse af repræsentanter for politiet og anklagemyndigheden, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Københavns Fængsler, Dansk Fængselsforbund, Foreningen af fængselsinspektører og vicefængselsinspektører, Indenrigsministeriet og Justitsministeriet har overvejet retningslinierne for samarbejdet mellem politiet og kriminalforsorgen i forbindelse med videregivelse og forkyndelse af retsafgørelser m.v. i relation til indsatte i kriminalforsorgens institutioner.

Arbejdsgruppen har i den forbindelse vurderet spørgsmålet om, hvem der har ansvaret for, at en person, som er indsat i en af kriminalforsorgens institutioner, gøres bekendt med retsafgørelser m.v. der angår den pågældende. Arbejdsgruppen har herunder særligt overvejet, hvorledes det i praksis kan sikres, at dette sker - herunder hvordan kommunikationen til fremmedsprogede indsatte sikres.

På baggrund af drøftelserne i arbejdsgruppen skal Justitsministeriet herved præcisere, at det som udgangspunkt er den myndighed, der ønsker en retsafgørelse eller en anden meddelelse videregivet til eller forkyndt for en indsat, der har ansvaret for at sikre, at den pågældende gøres bekendt med retsafgørelsen/meddelelsen, herunder at dette sker på et sprog, som den pågældende forstår.

Samtidig er det vigtigt, at alle myndigheder, der medvirker ved forkyndelsen, er opmærksomme på - og videregiver oplysninger om - eventuelle problemer i forbindelse hermed, herunder eventuelle forhold der tyder på, at den indsatte - eventuelt på trods af sine umiddelbare tilkendegivelser om det modsatte - ikke i fornødent omfang har forstået indholdet af afgørelsen/meddelelsen.

På baggrund af drøftelserne i arbejdsgruppen skal Justitsministeriet endvidere henstille, at følgende retningslinier følges:

Skriftligt grundlag.

Der bør altid foreligge et skriftligt grundlag for underretningen af den indsatte.

I tilfælde hvor retsafgørelsen/meddelelsen endnu ikke foreligger skriftligt, vil foreløbig underretning kunne ske på grundlag af en notits herom - eventuelt modtaget pr. telefax - fra den anmodende myndighed, hvorefter den egentlige forkyndelse finder sted, når afgørelsen foreligger i sin endelige skriftlige form.

Vedrørende skriftlig oversættelse af dokumenter, når de skal videregives til eller forkyndes for udenlandske indsatte, der ikke forstår dansk.

I det omfang det må antages, at en udenlandsk indsat ikke - eller ikke i tilstrækkeligt omfang - er i stand til at forstå dokumentets indhold på dansk, drager politiet og anklagemyndigheden omsorg for, at der i fornødent omfang og i det omfang, det er praktisk muligt, tilvejebringes en skriftlig oversættelse. For så vidt angår afgørelser m.v., der træffes i kriminalforsorgens regi, drager kriminalforsorgen omsorg for, at skriftlig oversættelse af dokumenterne tilvejebringes efter tilsvarende retningslinier.

Der bør altid foretages en egentlig skriftlig oversættelse af anklageskrifter, kendelser, domme og ankemeddelelser samt meddelelser om, at en straffesag sluttet.

I hastende tilfælde vil skriftlig oversættelse kunne ske ved, at dokumentet - eller en eventuel foreløbig notits - pr. telefax sendes til en tolk/translator. Der henvises i den forbindelse til Rigspolitichefens tolkelister, der indeholder de enkelte tolkes eventuelle telefaxnumre. Listerne ajourføres og udsendes løbende til kriminalforsorgens institutioner, men kan i øvrigt rekvireres hos Rigspolitichefen, afdeling E, på telefonnr. 33 14 88 88.

Anvendelse af tolk i forbindelse med underretning/forkyndelse.

Politiet og anklagemyndigheden sikrer, at der tilkaldes tolk ved underretningen/forkyndelsen i det omfang, det skønnes nødvendigt, og det i øvrigt er praktisk muligt.

Politiet og anklagemyndigheden sikrer endvidere, at den tolk, der har medvirket ved underretningen/forkyndelsen, i tilknytning hertil forsyner dokumentet med en påtegning om, at den pågældende mundtligt har oversat dokumentet for den indsatte, samt om at den indsatte over for tolken har bekræftet at have forstået dokumentets indhold. Der henvises til vedlagte bilag 1. En sådan erklæring skal ikke afgives i tilfælde, hvor en medindsat anvendes som tolk, jf. herved den nedenfor nævnte cirkulæreskrivelse af 27. november 1992 fra Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Såfremt der på et tidligere tidspunkt under sagens behandling har været anvendt tolk, bør det tilstræbes, at man i givet fald anvender den samme tolk igen.

Der henvises i den forbindelse til Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulæreskrivelse til samtlige politimestre af 28. februar 1992 vedrørende medvirken af tolke, der tidligere har deltaget i afhøringer m.v. af den pågældende, i forbindelse med indsættelse i arresthus.

For så vidt angår kriminalforsorgens institutioner henvises til Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulæreskrivelse til kriminalforsorgens anstalter og arresthusene af 27. november 1992.

Såfremt kriminalforsorgens institutioner - i tilfælde hvor tolkebistand ikke allerede er rekvireret - skønner, at tolkebistand er fornøden, drager den pågældende institution omsorg for at tilvejebringe den fornødne tolkebistand. De hermed forbundne omkostninger afholdes af politiet.

Dokumentation for underretningen/forkyndelsen.

Med henblik på så vidt muligt at undgå, at der efterfølgende opstår tvivl om, hvad der er videregivet/forkyndt, er det vigtigt, at der sikres så fyldestgørende dokumentation herfor som muligt. Der henvises i den forbindelse til bekendtgørelse nr. 255 af 20 juni 1972 om instruks for stævningsmand.

I relation til udenlandske indsatte bør det noteres, hvilket sprog man har anvendt ved underretningen/forkyndelsen, og om der har været anvendt tolk. I tilfælde hvor underretningen/forkyndelsen ikke sker på den indsattes eget sprog, og hvor der ikke medvirker tolk, bør den indsatte på det ved underretningen/forkyndelsen anvendte sprog afgive en skriftlig erklæring om, at han har forstået indholdet af dokumentet, jf. bilag 2.

Det bør i den forbindelse angives, såfremt der er anledning til at formode, at den indsatte - på trods af sine tilkendegivelser om det modsatte - ikke i fornødent omfang har forstået indholdet af afgørelsen eller meddelelsen.

Tilsvarende bør det noteres, såfremt man i forbindelse med forkyndelsen får det indtryk, at den pågældende indsatte blot foregiver ikke at forstå indholdet af afgørelsen/meddelelsen.

P. M. V.

Lars Bay Larsen

Bilag 1

Standarderklæring, der afgives af tolke, der medvirker ved viderebringelse eller forkyndelse af retsafgørelser m.v. for indsatte i kriminalforsorgens institutioner:

Undertegnede _____ (tolkenr.) har den _____ 19 _____ kl. _____ i _____ mundtligt oversat nærværende dokument til _____ for _____, der over for mig har bekræftet at have forstået dokumentets indhold.

Underskrift

Der er udformet et attestationsstempel, der indeholder ovennævnte erklæring.

Stemplet påføres det dokument, som skal forkyndes for den indsatte, eller hvis indhold den pågældende skal underrettes om. Stemplet vil både kunne påføres af politiet/anklagemyndigheden og af anstalten/arresthuset.

Nærmere oplysninger om rekvirering af stemplet kan fås ved henvendelse til Rigspolitichefen, Afdeling C, Blanketkontoret på telefonnr. 33 14 88 88.

Bilag 2

Forslag til ordlyden af den erklæring, der bør afgives af den indsatte i tilfælde, hvor en underretning eller forkyndelse ikke sker på den indsattes eget sprog, og hvor der ikke medvirker tolk i forbindelse med selve underretningen/forkyndelsen:

Undertegnede bekræfter hermed at have forstået indholdet af

_____.
dokumentets navn og dato

Underskrift

Teksten til erklæringen, der afgives på det samme sprog, som i øvrigt anvendes ved underretningen/forkyndelsen, kan mest hensigtsmæssigt påføres selve dokumentet af tolken/translatoren i forbindelse med, at denne oversætter selve dokumentet.

